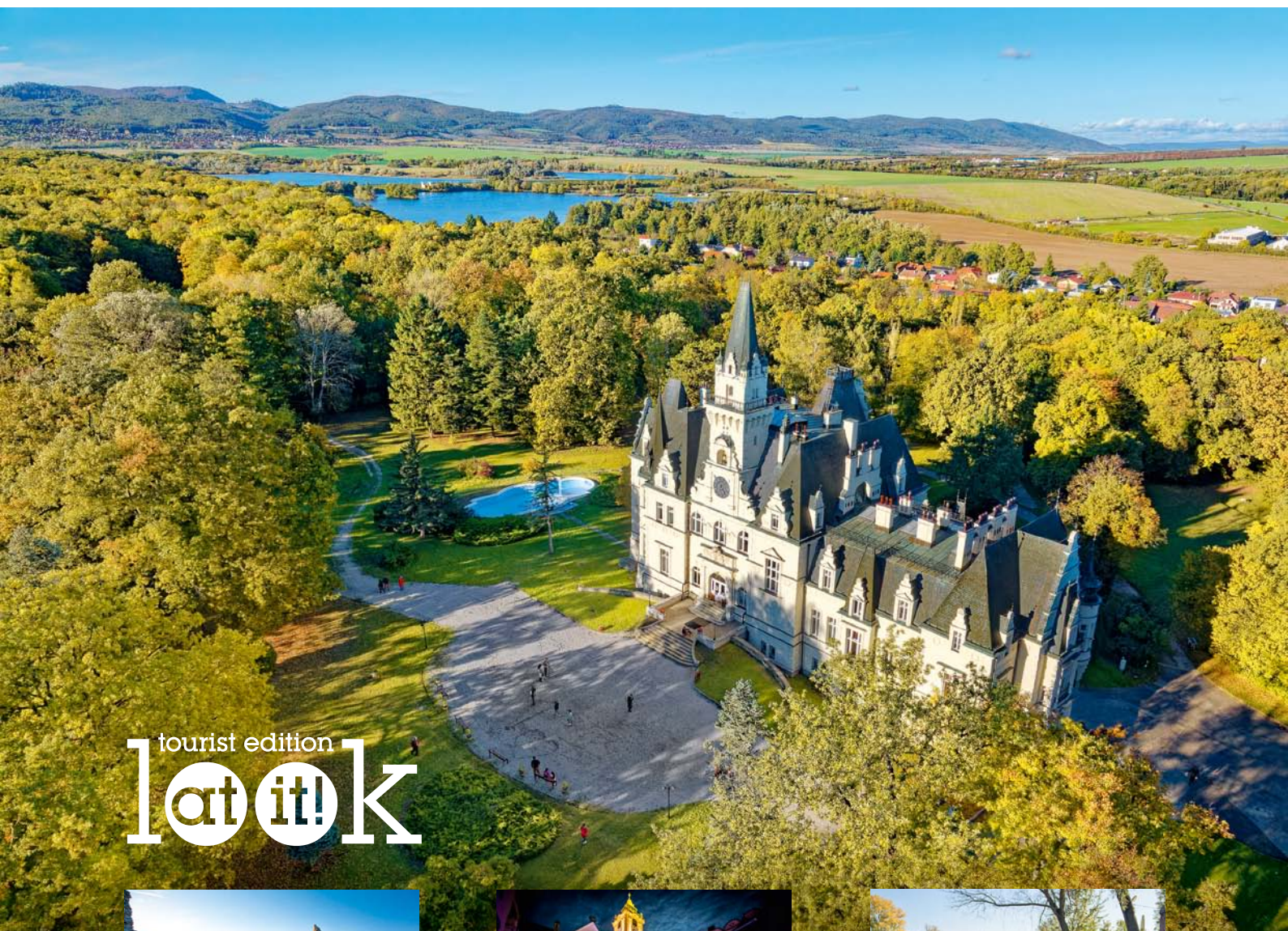

Bratislava región

magazín V. ROČNÍK

CESTOVATELSKÉ TIPY PO NAJKRAJŠÍCH MIESTACH BRATISLAVSKÉHO REGIÓNU

www.lookatit.cz

tourist edition
lookatit!

Za pokladmi Záhoria

Majestátne hrady sú odvekými strážcami krajiny

Všetky farby Bratislavy

Moderné aj historické mesto ponúka zážitky pre každého

Krása, ktorú stvoril Dunaj

Malebná príroda láka nielen cyklistov a vodákov

Bratislava región

Juraj Droba

predseda Bratislavského samosprávneho kraja

Foto: BSK

nedávno prešiel rozsiahlou obnovou, v rámci naplňovania cieľov cezhraničného projektu Interreg SK-AT MOS. V súčasnosti sa na týchto základoch stavia jeho činnosť a rozšírené využitie ako kultúrno-kreatívneho centra.“

Ktoré dve kultúrne podujatia v rámci kraja by ste im určite odporučili?

„Ja by som im odporučil Festival židovskej kultúry Shalom chaverim, ktorý bude v septembri a rozhodne sa naň oplatí prísť. Cieľom je ukázať, že židovská kultúra z Bratislavy a z Bratislavského kraja ne-

vymizla a je stále živá. Prinesie mnohé podujatia: prednášky, výstavy židovských autorov, divadelné predstavenia, prehliadky, koncerty i gastro zážitky. V rámci festivalu bude aj šolet deň, teda varenie a ochutnávka tradičného židovského jedla. Ako druhé by sme odporučili, aby si v našom Malokarpatskom múzeu v Pezinku objednali zážitkovú ochutnávku vína. Múzeum ich ponúka niekoľko – víno a čokoláda, víno v úplnej tme, víno s hudbou a farbou. Skrátka, zažite víno inak!“

Kultúra a umenie ako dôvod k návšteve

Ako sa darí kultúrnym stánkom a inštitúciám pod krídlami BSK?

„Pod Bratislavskú župu patrí sedem kultúrnych inštitúcií. Máme štyri divadlá - Divadlo Aréna, Bratislavské bábkové divadlo, Divadlo Astorka Korzo '90, Divadlo Ludus, a taktiež tri ďalšie kultúrne stánky – Malokarpatské múzeum v Pezinku, Malokarpatskú knižnicu a Malokarpatské osvetové stredisko. Divadlá majú veľmi vysokú návštevnosť, sú obľúbené a prinášajú nevšedný obsah. V knižnici sme zrekonštruovali detské oddelenie, v múzeu pribudla nová expozícia a množstvo interaktívnych prvkov. Otvorili sme aj vynovené priestory v kaštieli v Modre, kde sídli Malokarpatské osvetové stredisko. Predstavenia Bábkového divadla sú prakticky stále vypredané.“

Do akého múzea alebo galérie či divadla by ste radi pozvali návštevníkov?

„Návštevníci by určite nemali vynechať návštevu župného Malokarpatského múzea v Pezinku, ktoré sa zameriava na históriu vinohradníctva v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti. Za povšimnutie a návštevu určite stojí aj Malokarpatské osvetové stredisko (MOS) v Modre. Je to jediná organizácia svojho druhu v rámci celého kraja. Sídlí v historickom kaštieli, ktorý

Aké najväčšie investície do kultúrnej infraštruktúry sa vám podarilo zrealizovať v poslednom období?

„Bezpochyby najväčšou investíciou župy do oblasti kultúry bola rekonštrukcia Divadla Aréna. To sa stane najmodernejším divadlom na Slovensku. Po úspešnej rekonštrukcii otvoríme aj historický skvost – synagógu v Senci. Bude v nej kultúrno-umelecké centrum. A tento rok otvoríme aj komplexne vynovené Bratislavské bábkové divadlo.“

Zahraničné bedekre často spomínajú Bratislavu ako ideálne miesto na krátky (víkendový) výlet. Mohla by byť aj kultúra alebo umenie dôvodom, aby sa turisti vydali aj ďalej, na prieskum Podunajska, Malých Karpát či Záhoria?

„Bratislava aj Bratislavský kraj už dávnejšie nie sú pre turistov lokalitou na jeden deň. Odporúčame vydať sa aj za hranice mesta, pretože tieto miesta ponúkajú rôznorodé zážitky. Od kultúrnych a historických pamiatok, cez prírodné krásy až po gastronómiu. Za poslednú dekádu pribudlo veľké množstvo miest, ale aj atrakcií, takže aj týždeň je málo...“

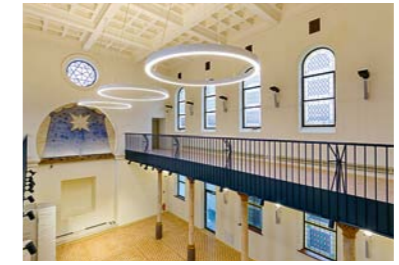

Foto: archív BSK a m-ARK

Obsah

- 3 **Predsa BSK Juraj Droba** (rozhovor)
- 7 **Juraj Kukura: Najradšej chodím pešo** (rozhovor)
- 8 **15 tipov Bratislavského kraja 2024**

10 Bratislava

- 12 **Dóm svätého Martina a Martineum**
- 17 **Bratislava – Vo víre festivalov a zábavy**
- 18 **Múzeá, ktoré vás budú baviť!**
- 26 **Galérie v Bratislave** vám pošteklia zmysly
- 31 **Bratislavská divadlá** – Magický svet za oponou

36 Región Záhorie

- 40 **Malacky** – Vydajte sa po stopách Pálfiocov!
- 44 **Stupava** – Romantické zákutia zámockého parku
- 48 **Holíč** – Oblíbené mesto Márie Terézie
- 50 **Plavecký hrad** – Oddaný strážca Malých Karpát
- 54 **Cesta po záhoráckych mlynoch**

56 Malokarpatský región

- 58 **Modra** – Na keramickej mape Európy
- 68 **Unikátne vinárstva**
- 76 **Červený kameň** – Perla ukrytá v lastúre
- 78 **Pezinok**
- 83 **Svätý Jur** – Kráľovské mestečko

84 Podunajský región

- 86 **Malý Dunaj** – Predstavujeme destináciu Dunajské ostrovy
- 88 **Dunajská Lužná** – Príbeh zázračnej Madony
- 89 **Zálesie**
- 90 **Malinovo**
- 92 **Senec**

Ochutnejte kulturní bohatství Bratislavského kraje

Držíte v ruce pátý ročník magazínu Bratislava region. Jestliže minulý vydání bylo částečně cílené na fanoušky cykloturistiky, tak to současné je zaměřené na kulturní bohatství Bratislavského kraje. Na 100 stranách najdete nesmírně širokou a pestrou nabídku. Od moderních galerií, z nichž některé můžeme právem řadit mezi evropskou špičku, přes unikátní festivaly, muzea, umělecké scény, zříceniny, hrady, církevní stavby, panská sídla až po jedinečnou gastronomii a víno. Nevýjimaje ani unikátní modranskou keramiku, která od loňského roku patří mezi prestižní místa na mapě Evropské keramické cesty.

Cílem prestižní cestovatelské řady Look at It! je tuto ojedinělou nabídku předstírat jako lákavé menu cestovatelských lahůdek návštěvníkům na mnoha místech v kraji, na Slovensku a u sousedů v České republice, Polsku či Rakousku. Každý rok vychází v edici Look at It! pět až šest nových titulů s celkovým nákladem okolo sto tisíc kusů a magazín Bratislava region si mezi nimi získal velkou oblibu a věrné čtenáře. Za vydavatele bych rád poděkoval všem partnerům, celému redakčnímu týmu vydavatelství i produkčnímu týmu včetně Domu Centrepe. Zvláštní poděkování patří Bratislavskému kraji, který má na vydání magazínu zásadní podíl. K přípravě každého magazínu vždy přistupujeme s pokorou, vášní i láskou, to je náš recept i DNA jednou provždy.

Přeji vám pohodové cestování s novým magazínem **Bratislava region!**

Ivan Marek
vydavatel cestovatelských magazínů

V Bratislave som sa narodila a celý život žijem v našom krásnom meste, preto Bratislavu poznám a mám rada jej pulzujúci život. Z pohľadu návštevníka vnímam Bratislavu ako bránu do celého Slovenska pre tých zo zahraničia, ale zároveň aj ako miesto so širokou a rozmanitou ponukou aj pre slovenského návštevníka. Predpokladám, že asi neexistuje žiaden obyvateľ Slovenska, ktorý by Bratislavu nenavštívil. Možno aj preto, že naše mesto sa definuje ako kultúrna a kozmopolitná metropola, v ktorej ponuka je atraktívna a rôznorodá. Tým, že Bratislava bola už v minulosti výrazne multikultúrna, miešali sa v nej rôzne vplyvy najmä zo strednej Európy a jej kozmopolitnosť ovplyvnila rozvoj v celom regióne. Tým, že sme boli súčasťou rozvíjajúcej sa Európy už v minulých storočiach, tieto autentické korene minulosti nás veľmi obohatili. V celom regióne sa miešali nemecké, maďarské, české a slovenské etniká a z dávnych čias po sebe zanechali kus svojej kultúry aj Turci. To predurilo Bratislavský kraj k tomu, že štruktúra dnešnej ponuky je veľmi európska. „Slovenskosť“ je ako chutný a dobre namiešaný koktejl. Pre návštevníka zo Slovenska by návšteva Bratislavy nemala mať len jediný cieľ, napríklad návštevu kultúrneho podujatia, ale mal by ochutnať z mixu, ktorý náš kraj ponúka: atraktívne umenie a kultúru, historické pamiatky, chutnú gastronómiu, či autentické lokálne produkty a podujatia. Navyše kraj je lákavý taktiež pre našich blízkych susedov, s ktorými nás spája spoločná história, rozumejú našej mentalite a je im blízka. Všetci čo tu žijeme, by sme si mali uvedomiť históriu z ktorej pochádzame, bohatstvá, ktoré náš kraj ponúka a mali by sme ich s hrdosťou prezentovať.

Tatiana Mikušová
riaditeľka Slovenského domu Centrepe

Magazíny Look at It! pre rok 2024

Vydal: m-ARK Marketing a reklama s.r.o. v rámci edície Look at It!; Železniční 4, Olomouc. Konceptcia: Ivan Marek, Tatiana Mikušová, oddelenie cestovného ruchu BSK; redakcia: Ivan Marek, Anežka Fungačová; texty: Kristína Raševová, archív partnerov; foto: m-ARK – Robin Závodný, Tomáš Marek, VideoFly studio, archív partnerov; art director: Tomáš Burda; preklad: České překlady s.r.o.; tlač: Walstead Moraviapress, s.r.o., Břeclav, internet: www.lookatit.cz; Prvé vydanie, 2024. © Všetky práva vyhradené. Foto na titulnej strane: Budmerice (VideoFly studio)

Bratislavský kraj

Kraj plný rozličných chutí

JE AKO CHUTNÁ BONBONIÉRA. NECH SI VYBERIETE AKÚKOL'VEK PRALINKU, NEMÔŽETE SA POMÝLIŤ. AVŠAK POTREBUJETE ZAPOJIŤ VŠETKY ZMYSLY! OČI, ABY STE MOHLI OBDIVOVAŤ HISTORICKÉ PAMIATKY A KRÁSU PRÍRODY MALÝCH KARPÁT ČI PODUNAJSKA, ČUCHOVÉ A CHUŤOVÉ BUNKY OSLOVIA GASTRONOMICKÉ POCHÚŤKY, ALE AJ DELIKÁTNE VÍNKA. SKUTOČNOU LAHÔDKOU PRE UŠI SÚ RÔZNORODÉ KONCERTY POPULÁRNEJ ČI VÁŽNEJ HUDBY V RÁMCI HUDOBNÝCH FESTIVALOV. OBJAVTE TIE NAJLEPŠIE MÚZEÁ A GALÉRIE, ZOZNAMUJTE SA S REGIONÁLNOU HISTÓRIOU TOHTO KRAJA V EURÓPSKOM AJ SVETOVOM KONTEXTE, VYCHUTNAJTE SI NOVÉ, INTERAKTÍVNE ZÁŽITKY!

Marianka, foto: VideoFly

Foto: m-ARK

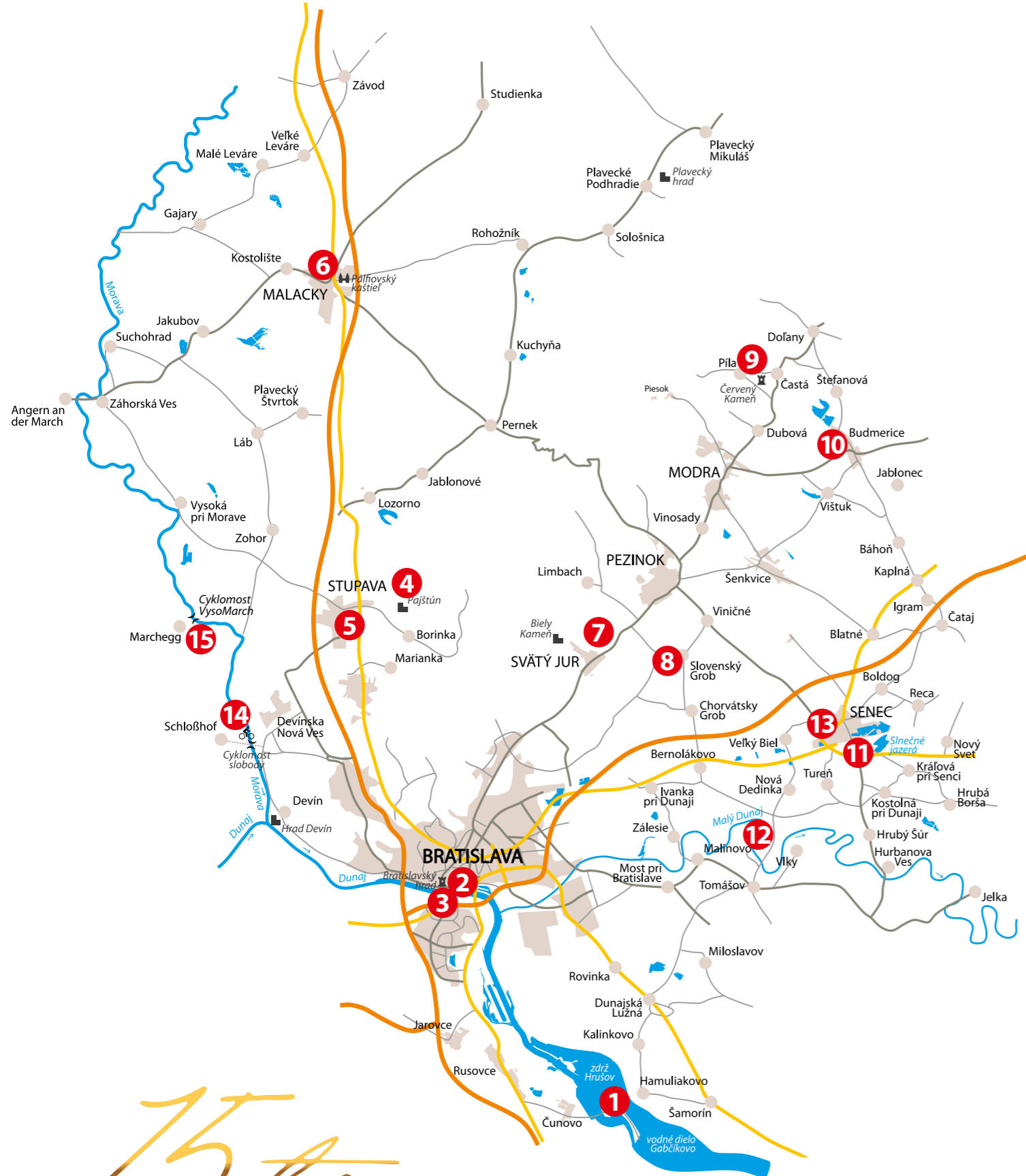
Juraj Kukura: Najradšej chodím pešo

O hercovi Jurajovi Kukurovi je známe, že má ohromne veľa energie a charizmu, z ktorej mu ani vek nič neubral. Od roku 2002 je riaditeľom Divadla Aréna. Ešte donedávna účinkoval aj v Činohernom klube v Prahe a veľa nakrúcal v Česku. Hoci má 77 rokov, stále pracuje a teší sa na návrat na scénu zrekonštruovaného divadla.

Kde v súčasnosti trávite najviac času? Isté obdobie ste sa presúvali medzi Prahou, Hamburgom a Bratislavou, správne?

„Teraz sa najviac zdržiavam v Bratislave, lebo tu vediem Divadlo Aréna. Možnosť ísť do Hamburgu som neopustil, pretože je to prítiažlivé mesto, ku ktorému ma viažu silné spomienky. Tam som stál na javisku najväčšieho nemeckého divadla Deutsches Schauspielhaus Hamburg, s veľikánmi nemeckého herectva. Hral som tam Shakespeara niekedy bez toho, aby som rozumel tomu, čo hovorím... (úsmev) Nemčinu som vtedy tak dobre neovládal. Hamburg je kozmopolitné mesto a ja mám šťastie, že bývam na krásnom mieste v centre mesta. Vždy, keď mi to povinnosti dovoľia, tak tam vycestujem.“

Pokračovanie rozhovoru na s. 34–35.

15 tipov Bratislavského kraja 2024

1. Danubiana

Múzeum moderného umenia európskeho formátu vlastní diela svetových aj slovenských umelcov a niekoľkokrát ročne obmieňa dočasné výstavy. V Čunove, v novorekonštruovanom kaštieli, sídli aj moderné ekoncentrum, ktoré pripravuje zaujímavé programy v oblasti ekoturizmu.

2. Dóm svätého Martina

V pôvodne gotickej katedrále sa odohrávali kráľovské korunovácie a je najvýznamnejšou pamiatkou Bratislavy. Okrem vzácnej barokovej výzdoby ponúka prehliadku katakomb alebo cirkevnej pokladnice.

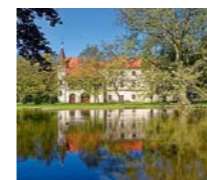
3. UFO Vyhladka

Do výšky 95 metrov vás vyvezie výtah a z najikonickejšej stavby Bratislavy budete mať celé mesto ako na dlani. Odvážlivci si môžu vyskúšať aj adrenalínovú prechádzku po okennej rímse v doprovoďte profesionálneho inštruktora.

4. Hrad Pajštún

Výstup na zručaninu uprostred lesov nie je náročný, a preto ho obľubujú výletníci aj rodiny s deťmi. Na hrad vedú viaceré trasy, najkratšia je z obce Borinka. Sú odtiaľ pekné výhľady do okolia a históriu približujú informačné tabule v areáli.

5. Kaštieľsky park v Stupave

K barokovému kaštielu patrí rozsiahly lesopark. Je ideálnym miestom na prechádzky a relax, pre deti sú k dispozícii ihriská. Za návštevu stojí aj zrekonštruovaný dom posledného panského záhradníka.

6. Pálfióvske Malacky

V meste na Záhorí sú s významným šľachtickým rodom Pálfióvcov spojené viaceré pamiatky. V rámci poznávacieho okruhu po meste môžete navštíviť kaštieľ, kostol, krypty a kaplnku.

7. Malokarpatská vinohradnícka oblasť

Rozprestiera sa v malebnom kraji pod Malými Karpatmi a tvoria ju staré vinohradnícke mestečky. Pezinok, Jur aj Modra sú zaujímavé z pohľadu histórie aj turistiky. Pre tamojších vinohradníkov a vinárov je dodnes najväčším sviatkom vinobranie a požehnanie vína. S históriou tohto kraja sa môžete zoznámiť v Malokarpatskom múzeu.

8. Grobská husacina

Gastronomickú pochúťku vám najlepšie pripraví v Slovenskom Grobe. Obec preslávila husacie hody a všetko čo k nim patrí - dochrumkava prepečená hus, masťené lokše, husacia pečienka a výborné víno. Môžete ich ochutnať vo viacerých miestnych reštauráciách.

9. Hrad Červený Kameň

Jeden z najkrajších hradov v regióne dostal pomenovanie podľa červenkastej farby kremencových skál, na ktorých stojí. Vyzerá ako z rozprávky a ukrýva vzácny mobiliár. Pravidelne oživa vďaka inscenovaným programom a ďalším podujatiam.

10. Budmerice

Dominantou obce je rozprávkový kaštieľ, postavený podľa vzoru renesančných zámkov na Loire. Okrem prehliadky interiéru sa môžete poprechádzať po náučnom chodníku k neďalekým rybníkom. V zámockom parku ponúkajú aj zážitkovú vychádzku na koni.

11. Slnčné jazerá

Jazerá pri Senci sú obľúbeným miestom dovolenkárov. Na návštevníkov čaká plne vybavený areál s množstvom ubytovacích kapacít, vodné atrakcie, festivaly a kultúrne akcie. Začiatok leta patrí už tradične karnevalovému sprievodu.

12. Malý Dunaj a historické mlyny

Splav Malého Dunaja je zážitok. Zvládnu ho aj amatérski vodáci, pretože prúd je pomalý a voda nie je hlboká. Z vodnej hladiny sa dá pozorovať príroda lužných lesov, ale aj historické vodné mlyny, ktoré sú na Slovensku raritou.

13. Synagóga v Senci

Synagóga bola postavená začiatkom 20. storočia, no posledné desaťročia len chátrala. Rekonštrukcia jej prinavrátila pôvodnú krásu a vyniesla na svetlo sveta aj zachované židovské kúpele.

14. Cyklomost Slobody

Postavili ho na mieste, kde kedysi boli ostnaté drôty a kde sa prekročenie hranice trestalo smrťou. Ocelová konštrukcia ponad rieku Moravu váži takmer 600 ton a spája slovenský a rakúsky breh. Obľubujú ho cyklisti aj peší turisti.

15. Cyklomost VysoMarch

Nový visutý most v nádhernom prírodnom prostredí spája slovenskú stranu pri dedine Vysoká pri Morave a rakúsky Marchegg. Most umožnil nové cyklistické okruhy po cyklotrasách v slovensko-rakúskom pohraničí.

Bratislava

Spoznajte všetky jej odtiene a určite sa vám zapáči!

RÁNO VÁS VÍTA ROZOSPATÁ SO SILUETAMI OBROVSKÝCH ŽERIAVOV NA ČERVENOM HORIZONTE, CEZ DEŇ SA MENÍ NA ŽIVÚ A BEZSTAROSTNÚ METROPOLU PULZUJÚCU ŽIVOTOM. A VEČER, KEĎ SA NA NÁBREŽÍ DUNAJA PRECHÁDZAJÚ ĽUDIA ALEBO SEDIA NA TRÁVE A POZORUJÚ ZÁPAD SLNKA, VTEDY MÁ POKOJNÚ ATMOSFÉRU – PRESNE AKO HLADINA RIEKY, KTORÁ ŇOU PRETEKÁ. NIEKEDY JE PRÍTULNÁ AKO ZVODNÁ KRÁSKA, INOKEDY SA SPRÁVA AKO PYŠNÁ PRINCEZNÁ. KORUNOVAČNÁ BRATISLAVA JE MODERNOU KOZMOPOLITNOU METROPOLU, KTORÁ DBÁ NA TRADÍCIE ROVNAKO, AKO JE OTVORENÁ NOVÝM VÝZVAM.

Foto: archív BSK

Rodinné pasy šetria rodinný rozpočet

Nielen rodiny s deťmi, ale aj seniorky a seniori môžu využívať zľavovú kartu Bratislavského a Trnavského samosprávneho kraja Rodinné pasy, ktorá ich oprávňuje čerpať najrôznejšie zľavy a výhody u stovky partnerov.

Medzi nich patria divadlá, športoviská, organizátori voľnočasových aktivít a táborov, zábavné detské centrá, jazykové školy a knižnica, ale aj súkromní predajcovia najrôznejších tovarov. Ďalšou obľúbenou kategóriou sú poskytovatelia služieb, ktorí majú vo svojom portfóliu napr. zdravotné poradenstvo, starostlivosť o telo a skrášľovacie kúry. Zľavovú kartu Rodinné pasy získa každý bezplatne po online registrácii na adrese www.rodinne-pasy.sk. Na tejto webovej stránke sa držitelia karty dozvedia všetko o zľavách a výhodách, ktoré môžu čerpať, a tiež, na čo sa môžu v nadchádzajúcom období tešiť. Atraktívne pozvánky na verejné podujatia dopĺňajú tipy na výlety do prírody či za pamiatkami.

Foto: VideoFly

Dóm svätého Martina

Jedna z najvýznamnejších pamiatok hlavného mesta má viac ako 500 rokov a napriek tomu si udržiava sviežeho ducha. Je nielen živým náboženským stánkom, ale aj atraktívnym cieľom turistov.

Nenápadný zvonku, ale krásny vo vnútri

Foto: Štefan Komorný

Foto: m-ARK

Najväčší a najzachovalejší gotický kostol v Bratislave bol pred 15 rokmi povýšený na katedrálny chrám a jeho patrónom je svätý Martin. Sprítomňuje ho tu skvost barokového výtvarného umenia, jazdecká socha svätého Martina od Rafaela Donnera.

Zlatá koruna je symbolom majestátu

Foto: VideoFly

S výstavbou kostola sa začalo v 14. storočí a preverila aj renomé vyhlásených staviteľov Hansa Puchsbauma či Antona Pilgrama, ktorí stáli za zrodom Svätoštefanského Dómu vo Viedni. Historický význam svätostánku zosobňuje zlatá koruna na vrchole 85 metrovej kostolnej veže. Dóm sa stal svedkom korunovacie Márie Terézie, 12 kráľov z rodu Habsburgovcov a ôsmich kráľovských manželiek.

Bázeň z gotickej architektúry

V interiéri umocňuje zážitok z priestoru vysoký strop s gotickými klenbami, takže človek si pripadá malý pred Božím majestátom. Okúzli vás aj hra svetla, ktoré sa prediera cez farebné vitráže vysokých okien. Za obdiv stoja kaplnky, najmä kaplnka svätého Jána Almužníka je považovaná

za najkrajšiu barokovú architektúru v meste a tiež neogotické oltáre. Odporúčame vydať sa na prieskum tajomného podzemia, kde sa nachádzajú 3 krypty, jedna z nich je prístupná verejnosti. A obzrite si aj klenotnicu, uchováva totiž skutočný historický poklad v podobe najvzácnejších sakrálnych a umeleckých predmetov.

Socha sv. Martina, foto: m-ARK

MARTINEUM otvorené pre turistov

Chátrajúce miestnosti meštianskeho domu sa premenili na informačné centrum, galériu aj príjemnú kaviareň. Na Rudnayovom námestí, na južnej strane katedrály, tak vznikol priestor s osobitou atmosférou.

MARTINEUM je výsledkom obdivuhodného architektonického projektu. Rekonštrukcia meštianskeho domu z 18. storočia prepojila jeho zrenovované priestory s predsieňou Katedrály svätého Martina. Vzniklo tak dlhodobo chýbajúce zázemie pre katedrálu a kultúrne podujatia. Najodvážnejšia časť rekonštrukcie je moderné sklenené prepojenie, ktoré veľmi vkusne dopĺňa historický kontext. Budova získala za výnimočnú obnovu cenu Kultúrna pamiatka roka.

Foto: Štefan Komorný

MARTINEUM je čarovný priestor, ktorý si uchoval genia loci. Na poschodí sa nachádza multifunkčná sála, v podzemí výstavné priestory a lapidárium s výnimočnou atmosférou. Farnosť svätého Martina myslela pri rekonštrukcii aj na turistov, a tak pribudlo v centre mesta ďalšie informačné centrum. Pred niekoľkými rokmi sprístupnili okrem severného aj južný vchod do katedrály, ktorý sa roky nevyužíval. Návštevníci môžu v súčasnosti pohodlne vchádzať aj týmto – korunovačným vchodom z malebného Rudnayovho námestia.

Kaviareň v **MARTINEUM** je otvorená pre verejnosť a pozýva vás na príjemné posedenie v útulnom interiéri. V lete si môžete vychutnať kávu či zákusok aj na terase, v nevšednom prostredí medzi líniami mestských hradieb.

MARTINEUM, foto: Peter Čintalan

MARTINEUM, Rudnayovo námestie č. 3, 81101 Staré Mesto

S BRATISLAVA CARD

UŠETRÍTE A NAVYŠE CESTUJETE
NEOBMEDZENE V MESTE I REGIÓNE!

Bratislava CARD
City&Region

Ak chcete v krátkom čase a za výhodnú cenu spoznať a zažiť to najlepšie, čo Bratislava a Bratislavský región ponúkajú, využite výhody oficiálnej turistickej karty Bratislava CARD. Voliť môžete medzi klasickou plastovou kartou alebo jej udržateľnou digitálnou dvojčkou, ktorá funguje na platformách iOS a Android. Bratislava Card ponúka bezplatný vstup do 24 múzeí a galérií, absolvujete s ňou bezplatnú pešiu prehliadku centra mesta s profesionálnym sprievodcom, môžete neobmedzene cestovať verejnou dopravou v meste aj v regióne a čakajú vás aj ďalšie atraktívne zľavy do výšky 50%.

Digitálna verzia má viaceré výhody a máte s ňou všetky zážitky v jednej aplikácii!

- možnosť využívať kartu aj bez pripojenia na internet
- jednoduchá aktivácia priamo v aplikácii
- navigácia k jednotlivým bodom záujmu
- detailný popis atrakcií a ich otváracích hodín
- viacero kariet v jednej aplikácii

Viac informácií na
card.visitbratislava.com

BRATISLAVA
TOURIST BOARD

MINISTERSTVO
CESTOVNÉHO RUCHU
A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva cestovného ruchu
a športu Slovenskej republiky.

BRATISLAVA TOP TIPY

BRATISLAVSKÝ HRAD je skrátka „must see.“ Tvar obrátenej stoličky a štyri veže sú natoľko ikonické, že sa stali symbolom mesta. Do hradného areálu sa neplatí vstupné, poplatok je za výstavy historického múzea SNM, ktoré sídli vo vnútri. Z hradného kopca je nádherný výhľad na historické mesto, ale aj modernú časť Bratislavy.
www.bratislava-hrad.sk

Foto: VideoFly

ZOO V MLYNSKEJ DOLINE je ideálnou voľbou, ak si chcete na chvíľku oddýchnuť od rušných ulíc alebo ak potrebujete zabaviť deti. Je to typická mestská ZOO, v ktorej uvidíte skoro 170 druhov zvierat: exotické šelmy, najvyššie druhy žiráf, ťavy aj nosorožce. Pri komentovanej prehliadke alebo kŕmení vám o nich povedia zaujímavosti, aké sa inde nedozviete.
www.zoobratislava.sk

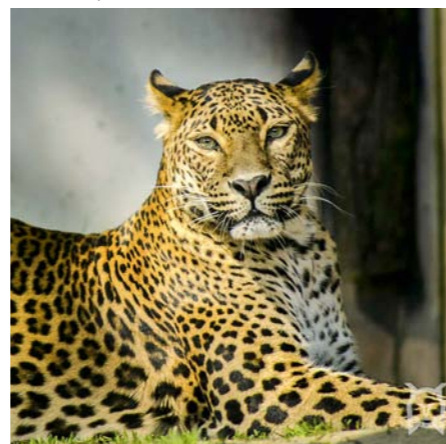

Foto: m-ARK

VELKÉ OBCHODNÉ CENTRÁ lákajú na nákupy aj zábavu; obľúbené svetové značky a množstvo služieb pod jednou strechou: kiná, detské ihriská, farmársky trh, bowling či plavecký bazén. Navštívte saunový svet s najkrajším výhľadom v Auparku, urobte si piknik na unikátnej zelenej streche v OC Nivy alebo sa prejdite po nábřeží Dunaja pri Eurovea. Pri soche M. R. Štefánika si nezapodajte urobiť aspoň jedno selfie!

Foto: m-ARK

Tím sprievodcov z Authentic Slovakia vás vezme na miesta mimo zabehnutých turistických trás. Objavíte skrytú identitu metropoly cez pútavé príbehy.

Spoznávajte Bratislavu inak!

Ste pripravení zažiť to pravé dobrodružstvo? Spoznajte to najlepšie z histórie 20. storočia Bratislavy z dobového auta československej výroby Škoda. Šofér a sprievodca v jednom vás prevezie najväčším socialistickým sídliskom Petržalka, na Slavín, okolo jedinečnej obrátenej pyramídy Slovenského rozhlasu a ďalších ikon architektúry z čias Studenej vojny. Počas jazdy vám na príklade autentických príbehov odhalí fascinujúcu cestu Bratislavy a Slovenska od monarchie cez demokraciu a dva totalitné režimy až po súčasnosť. Alebo môžete dať prednosť bicyklu a absolvovať unikátnu prehliadku za poznaním dejín a špecifického genia loci Bratislavy. Prehliadka začína v Starom Meste a končí v modernej štvrti pri Dunaji. Odporúča TripAdvisor, Lonely Planet, The Rough Guides a ďalší!

www.authenticlovakia.com

authentic slovakia
TOURS BEYOND THE ORDINARY

Foto: Authentic Slovakia

ZA SKVELÝMI ZÁŽITKAMI PO DUNAJI AJ PO SÚŠI

Twin City Liner je rýchly a priestranný

Do Viedne sa pohodlne dostanete vlakom alebo autobusom, ale kto by nestál o zážitok? Riečnym katamaránom ste tam za 90 minút.

www.floratour.sk

Foto: Twin City

Tour for you

Nasadnite na Prešporáčik® Oldtimer a spoznávajte Bratislavu štýlovo! Na rýchločlnoch Speedboats si užijete jedinečný pohľad na mesto z rieky a navyše vás odvezú kam len chcete.

www.tour4u.sk

Foto: Tour4U

Lodou na Devín!

Spojte si výlet na hrad s plavbou po Dunaji. Loď vypláva z osobného prístavu v centre mesta počas sezóny dvakrát denne.

www.lod.sk

Foto: lod.sk

Matúš Vallo: „Na kultúru si vždy nájdem čas“

Matúš Vallo na pódiu, foto: archív Matúša Vallo

ROZHOVOR S BRATISLAVSKÝM PRIMÁTOROM

V Bratislave sa odjakživa miešali kultúry, keďže leží na rozhraní troch štátov, v srdci Európy. Darí sa jej byť multikultúrnou, európskou a zároveň lokálnou?

„Najlepšie to posúdia obyvatelia a návštevníci mesta. Ja som presvedčený, že Bratislave sa darí držať a rozvíjať otvoreného ducha. A to aj v situácii, keď nás momentálna politická garnitúra tlačí skôr k tomu, aby sme sa uzatvárali, nedôverovali a báli sa. Sme tolerantné mesto, ktoré rešpektuje rôzne životné štýly a rozdielnosti nepovažuje za ohrozenie, ale za obohatenie. Bratislava má svoju atmosféru, ktorá je na Slovensku, ale aj v širšom stredoeurópskom priestore jedinečná.“

Aké najväčšie kultúrne a umelecké projekty pripravuje mesto do budúcnosti?

„Spomedzi najvýznamnejších celomestských kultúrnych podujatí treba určite spomenúť Bratislavské kultúrne leto, ktoré patrí k najväčším mestským eventom a neustále jeho program rozvíjame. Máme mestské divadlo DPOH, ktoré sa etabluje na divadelnej scéne

a ponúka predstavenia, o ktorých sa v divadelnom prostredí aj medzi bežnými ľuďmi hovorí. Máme tu veľké festivaly, kde je mesto hrdým a silným partnerom ako je Viva Musica! alebo Bratislavský majáles, ale aj ďalšie ako letný kultúrny festival, Festival mladého vína na jeseň a Bratislavské Vianoce s bohatým kultúrnym programom v zime.“

Vy sám ste hudobník, umelec, ako sa pozeráte na ponuku kultúrnych aktivít mesta z javiska, z druhej strany?

„Na bratislavské publikum sa vždy teším! Je to publikum náročné ale zároveň aj vďačné, vie oceniť výkon a vie vytvoriť skvelú atmosféru, také koncerty na Tyršovom nábreží na Bratislavskom majálese alebo koncerty v MMC sú už legendárne. Ak sa pýtate, či je dostatočne pestrá ponuka kultúrnych a umeleckých aktivít v rôznych druhoch umenia, tak áno, v oblasti vážnej hudby máme Bratislavské hudobné slávnosti, Viva Musica! aj Konvergencie, množstvo výstav v rôznych súkromných, mestských aj štátnych galériách alebo výstavných priestoroch, máme

niekoľko hudobných festivalov, viacero klubov a koncertných sál, máme filmové festivaly, kamenné aj nezriaďované divadlá a všade sa niečo deje. A to je dobré!“

Máte čas chodiť do divadla, na koncerty, na výstavy? Aký druh umenia preferujete?

„Na koncerty občas aj musím, aspoň tam kde hrá Para... (úsmev) Ale áno, ten čas si vždy nájdem, aj na koncerty, aj na divadlo, aj na výstavy. Je to dôležité pre každého tvorivého človeka, za ktorého sa aj ja považujem. Jednak je to podpora kolegom, jednak je to

zdroj inšpirácie a je to miesto, kde môžem hľadať krásu a dať priestor aj pozitívnym emóciám, keďže v politike je to skôr opačne. A snažím sa rezervovať si čas aj na knihy. To je tiež veľmi dôležité!“

Ďakujeme za rozhovor.

Foto: archív Matúša Vallo

MATÚŠ VALLO (*1977)

Ing. arch. Matúš Vallo je od roku 2018 primátorom Bratislavy. Absolvoval Fakultu architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Je zakladateľom OZ My sme mesto a Iniciatívy Mestské zásahy, ktoré sa podieľajú na zmenách vo verejnom priestore. Pôsobí aj ako aktívny hudobník, je členom hudobnej skupiny Para.

FESTIVALOV A ZÁBAVY

V Bratislave sa počas celého roka konajú rôzne kultúrne akcie a podujatia, ktoré dodávajú historickým uličkám špecifickú atmosféru. Počas roka je ich mnoho, stačí si len vybrať a vyraziť do mesta!

Korunovačné dni

Počas troch dní sa stanete svedkami korunovačie a historického sprievodu ako za dávnych čias. Sú to veľkolepé oslavy, pri ktorých zažijete historické rytierske súboje, naučíte sa dobové tance a užijete si stredovekú zábavu.

Viva Musica!

Najväčší letný festival v Bratislave prináša to najlepšie z klasickej hudby v podaní špičkových umelcov z celého sveta. Novinkou sú open-air koncerty v bratislavských mestských parkoch a záhradách.

Festival Uprising

Bratislavský hudobný festival, na ktorom za dva dni zaznie 100 špičkových koncertných vystúpení rôznych žánrov na 7 pódiách.

Biela Noc

Ulice mesta sa na jednu noc premenia na otvorenú galériu pod hviezdami. Festival súčasného umenia predstaví diela našich aj zahraničných umelcov, svetelné inštalácie, živé performance a interaktívne objekty.

Bratislavské kultúrne leto

Najväčší multižánrový mestský festival prichádza každý rok s bohatou ponukou akcií počas letných mesiacov. Od koncertov, cez filmové premietania, diskusie, výstavy, až po programy pre deti a športové aktivity.

Noc hudby

V deň letného slnovratu rozozvučí bratislavské ulice jednodňový pouličný festival. Koná sa naraz vo viac ako 120 krajinách sveta a hudobníci koncertujú na rôznych zaujímavých miestach.

Tipy, čo vidieť v Bratislave a informácie o všetkých aktuálnych podujatiach nájdete na www.visitbratislava.com

Visit Bratislava @visitbratislava Visit Bratislava

Festival BIELA NOC, foto: Martina Mlčuchová

Foto: BKIS (6x)

Festival BIELA NOC, foto: Martina Mlčuchová

Múzeá, KTORÉ VÁS BUDÚ BAVIŤ!

Ich úlohou je uchovávať a opatrovať všetko, čo má historickú alebo umeleckú hodnotu. Múzeá môžu byť tiež spôsobom, ako spoznávať ľudí či krajinu. Presvedčte sa, že aj múzeá v Bratislave sú plné príbehov, ktoré treba objaviť!

To najlepšie z československého dizajnu

Dizajn môžeme hľadať vo všetkom čo dennodenne používame.

Charakterizuje ho estetika a účelnosť, čiže vec musí byť nielen pekná, ale aj funkčná. Na výnimočný dizajn sa špecializuje Múzeum dizajnu, kde nájdete všetky legendárne kúsky našej alebo československej výroby. Niektoré sú povedomé len našincom, iné zarezovali aj za hranicami socialistickej vlasti. Príkladom je rozšírený set príborov s názvom Brusel od Jána Čalovku, ktorý sa vyvážal aj do zahraničia alebo aj obľúbený moped Jawa. Výber nábytku, úžitkového umenia, textilu a grafických prác predstavuje to najlepšie, čo na našom území vzniklo.

scd.sk/slovenske-muzeum-dizajnu

Foto: archív múzea

Poklady archeológie

Archeologické múzeum, ktoré je súčasťou Slovenského národného múzea, by nemal obísť žiadny nadšený bádateľ a milovník histórie. Sídlí v renesančnej kúrii na Žižkovej ulici a prezentuje to najlepšie z archeologických výskumov na našom území, od praveku až po vrcholný stredovek. Expozíciu kamenných artefaktov z doby rímskej a stredoveku dopĺňajú dva zrekonštruované nálezy: hrnčiarska pec z antiky a sklárske pece z obdobia Veľkej Moravy. V múzeu uvidíte aj výstavu „Zaujímavosti starých zbierok,“ ktorá obsahuje jedinečné kúsky z obdobia starovekého Egypta, antiky, ale aj z praveku.

Historická zbierka patrila zberateľovi Emanuelovi Marcelovi.

www.snm.sk/muzea-snm/archeologicke-muzeum

Foto: archív múzea

Lekáreň U Červeného raka

Nech sa páči, vojdite do historickej lekárne! U Červeného raka je názov zachovanej apatičky z roku 1773. Nájdete ju priamo v centre mesta, v meštianskom dome, ktorý je vstavaný do barbakanu Michalskej brány. Pôvodné zariadenie lekárne pochádza zo začiatku 19. storočia.

Vo vstupnej miestnosti, ktorá aktuálne slúži ako návštevnícke centrum Michalskej veže, uvidíte okrem zbierky lekárnických predmetov a pomôcok aj nádherné historické stropné fresky. Prehliadka lekárne je súčasťou vstupenky na Michalskú vežu.

www.mmb.sk

Foto: Nina Pacheroová /MMB

Zlatá éra na železnici

Pozývame vás na miesto, kde zaplesá srdce každého milovníka rušňov. V lokalite Východné, známej tiež ako „Rendez,“ neďaleko Rače, objavíte Železničné múzeum SR. Dodnes zachované parné depo postavili koncom 19. storočia a až do konca parnej prevádzky slúžilo na ošetrovanie a opravy rušňov v nákladnej doprave.

Lahôdkou sú parné rušne z rôznych období a súprava osobného a nákladného vlaku s rôznymi typmi vozňov, pochádzajúcich z rokov 1884–1935. Vystavujú aj motorové rušne „bobík“ a „karkulka,“

nemecký pancierový vozeň z čias druhej svetovej vojny alebo osobné motorové dreziny. Múzeum je prístupné verejnosti od apríla do októbra a často sa tam koná Celoslovenský zraz historických železničných vozidiel a niektoré ďalšie podujatia. Vtedy uvidíte parné rušne v prevádzke a ak budete mať šťastie, môžete sa na niektorom aj previesť.

www.zeleznicnemuzeum.sk

Foto: archív múzea

Foto: archív múzea

Múzeum železnej opony

Socialistické Československo bolo obohané sústavou ostatých drôtov, ktoré mali miestami až 3 metre a územie za zátarasami vyhlásené za zakázané pásмо. Hliadková služba hranicu neustále kontrolovala a jej prekročenie mohlo znamenať smrť. Železná opona oddeľovala aj časť Bratislavy, ktorá susedila s Rakúskom a v Devínskej Novej Vsi sídlil útvar pohraničnej stráže. Keď železná opona padla v decembri 1989, územie okolo rieky Moravy bolo sprístupnené obyvateľom. Dnes nájdete pod Cyklomostom Slobody v blízkosti jedného z vojenských bunkrov ukážku, ako to vyzeralo v časoch totalitného režimu. Krehkosť a cenu slobody pripomínajú každý rok v novembri spomienkové podujatia, kedy sa na 3 dni symbolicky zatvoria hranice.

www.tikdvn.sk/muzeum-zeleznej-opony

Príbehy olympijských medailí

Slovensko síce nie je veľká krajina, no má mnoho olympijských medailistov! Môžete sa s nimi zoznámiť v jedinečnom Olympijskom a športovom múzeu v Dome športu na Junáckej ulici. Olympijskú atmosféru vám priblíži zbierka olympijských fakiel, maskotov či zlatá medaila Ondreja Nepelu zo Sappora v 1972. Medzi exponátmi nájdete aj víťazné boxerské rukavice Janka Zacharu, volejbalovú loptu z prvého olympijského finále, kombinézu Petry Vlhavej z Peking, či medaily našich legendárnych hokejistov.

Nad hlavami návštevníkov sú umiestnené lode úspešných olympionikov vo vodnom slalome a v rýchlostnej kanoistike.

www.olympic.sk/muzeum

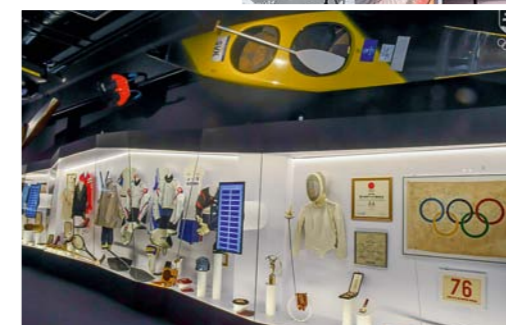

Foto: archív múzea

Hotel Tatra****

ponúka komfort a kultúru priamo v historickom centre

Ak plánujete pobyt v hlavnom meste, v hoteli Tatra môžete vymeniť večer v hotelovej izbe za nefalšovaný kultúrny zážitok. Len máloktorý hotel sa môže pochváliť tým, že v jeho priestoroch sídli slávne divadlo.

Foto: Hotel TATRA

Hotel Tatra, štvorhviezdičkový biznis hotel v historickom centre hlavného mesta, ponúka svojim hosťom celkovo 330 lôžok v 200 komfortne zariadených izbách. Po revolúcii nadviazal na slávnu históriu z 30-tych rokov, kedy obyvateľov fascinoval svojou modernou architektúrou. Okrem toho bol dlhé roky centrom kultúrneho a spoločenského života, stal sa obľúbeným miestom stretávok vďaka útulnej kaviarni a francúzskej reštaurácii.

Prvý profesionálny kabaret v Bratislave

V priestoroch hotela Tatra, kde v minulosti čakali cestujúci na nočné rýchliky, vznikol na konci päťdesiatych rokov legendárny kabaret Tatra revue. V uvoľnených šesťdesiatych rokoch sa stal jedným zo symbolov slobody a na jeho doskách vtedy začínali mnohé známe osobnosti slovenskej kultúry, ako Eva Kostolányiová, Hana Hegerová alebo Marcela Laiferová.

Pre biznis klientelu, ale aj turistov

Hotel ponúka kongresové sály a salóniky s profesionálnym technickým vybavením. Konferenčné priestory majú kapacitu viac ako 700 miest a ponúkajú ideálne miesto na organizovanie kongresov, seminárov, konferencií či spoločenských podujatí. Hotel Tatra je atraktívny najmä pre biznis klientelu, no vďaka blízkosti historického centra, Bratislavského hradu a Prezidentského paláca ho ocenia aj turisti.

Užite si úchvatný výhľad na mesto

Novinkou pre hostí sú zrekonštruované izby a apartmány DELUXE na najvyššom

6. poschodí hotela s bezkonkurenčným výhľadom na mesto. Moderný minimalistický dizajn v zemitých farbách a zlaté doplnky uspokojia aj tých náročnejších hostí. Apartmány disponujú samostatnou spálňou a obývačkou s kuchynským kútom. Najmä pri dlhších pobytoch hostia ocenia vyšší komfort bývania a viac priestoru ako v štandardnej hotelovej izbe. Apartmány majú v priemere päťdesiatpäť štvorcových metrov, vlastný balkón a ponúkajú dostatok súkromia. Navyše hostia na najvyššom poschodí to majú na skok do relax centra Zen SPA.

Štúdio L + S je zárukou kvalitného divadla

Hotel Tatra je tiež domovom Štúdia L + S, ktoré preslávilo herecké duo Milan Lasica a Július Satinský. Na scénu vstúpili krátko po otvorení

divadla a svojím nenapodobiteľným humorom udali poetiku a štýl jednej z najvýznamnejších bratislavských divadelných scén. Po odchode hereckého partnera bol dlhé roky vedúcou umeleckou osobnosťou divadla humorista, herec, spisovateľ a režisér Milan Lasica.

Zásadne sa podieľal na dramaturgii repertoáru; v mnohých inscenáciách účinkoval a je tiež autorom textov. Určite sa sem vyberte, ak máte chuť na divadelnú lahôdku v podobe komédie súčasných európskych alebo svetových titulov. Zárukou kvalitného predstavenia sú významné herecké mená ako Emília Vášáryová, Milan Kňažko, Marta Sládečková, Martin Huba, Bolek Polívka a ďalší. Neváhajte spojiť večer plný humoru a umenia s komfortným ubytovaním v izbách DELUXE hotela Tatra.

Hotel TATRA ****

Námestie 1. mája 5
811 06 Staré Mesto, Bratislava
tel.: +421 2 592 72 111, www.hotelatratra.sk

Foto: Hotel TATRA

Všetky chute bratislavského kraja

Spôsob života vraj najviac odráža kuchyňa. Ak je to pravda, tak Bratislavský kraj chutí ako sladký rožok s orechovou plnkou, ktorý obľubovali až na cisárskom dvore, no aj ako pravá záhorácka kapustnica, jednoduchý osúch z kysnutého cesta či fajnová husacia pečienka s jablčkami. Kniha **Tak chutí Bratislavský kraj** z pera autorky Tatiany Mikušovej prináša tie najlepšie recepty tunajších gazdiniek. A veru presvedčí vás, že pri zvrátení sa v kuchyni boli nanajvýš kreatívne.

40 tradičných receptov je ukážkou chutí viacerých častí regiónu. V Malokarpatskom kraji sa pravidelne hoduje pri pečenej husacine s červenou kapustou a za touto pochúťkou prichádzajú ľudia z celého Slovenska. Podunajské gazdinky vedeli, ako pripraviť výborné rybacie špeciality, ako je pravé halászlé. Recepty sú pestré a veľmi chutné! Publikáciu si môžete kúpiť aj v anglickom jazyku v Turistickom informačnom centre na Klobučnickej ulici.

Foto: archív Slovenský dom Centrope

Do kaštieľa v Čunove sa vrátil život!

Szápáryho kaštieľ, vzácna kultúrna pamiatka na okraji Bratislavy, je spomienkou na uplynulé storočia. Ešte donedávna bola ruinou a dnes je to nádherné zrekonštruovaná pamiatka, ktorá našla zmysluplné využitie.

V roku 2021 sa Bratislavský samosprávny kraj pustil do komplexnej rekonštrukcie, ktorá mala vdýchnuť nový život kaštieľu aj historickej sýpkke a oživiť krásu príľahlej záhrady. Výsledkom je moderné ekocentrum s nadregionálnym významom, ktoré poskytuje výchovu a osvetu pre všetky vekové kategórie. Miesto nebolo vybrané náhodne, mestská časť Čunovo je na hranici Chránenej krajiny oblasti Dunajské Luhy. Priestory neslúžia iba mladým ekológom alebo ochranným združeniam, otvorené dvere tu budú mať aj návštevníci. Pre nich je určená moderná, interaktívna expozícia zameraná na rôzne oblasti prírodného dedičstva regiónu. V obnovenej záhrade si budú môcť vyskúšať rôzne

zážitkové a interaktívne prvky a mala by slúžiť aj ako záchranná stanica pre zranené živočíchy.

Kaštieľ bol obnovený z projektov Ecoregion SK-AT a Ecoregion SK-HU a vznikol ako výsledok spolupráce slovenských, rakúskych a maďarských partnerov.

Foto: archív BSK

V Anavi Restaurant premieňajú jedlo na zážitok

Príďte sa o tom presvedčiť sami a ochutnajte fantastické jedlá z čerstvých a kvalitných surovín!

Hovorí sa, že dobré jedlo je ako láskyplné objatie – zlepši vám náladu a vyčaruje úsmev na tvári. Tohto hesla sa držia aj v rodinnej reštaurácii, ktorú nájdete v bratislavskej Petržalke. Hostom podávajú presne také jedlá, aké milujú sami majitelia a môžete ochutnať všetko, čo máte na zážitkovej kuchyni radi. Či už ide o grilované špeciality, rybaciú misu plnú čerstvých rýb, rizotá, pizzu alebo šaláty. Pri tvorbe menu si dávajú záležť najmä na kvalitných surovinách a kreatívnych kombináciách. Výsledkom je gurmánsky zážitok!

Vkusne zariadený interiér doplnia príjemné osvetlenie a hudba. Jedlá servírujú ako umelecké dielo, potešia nielen vaše chuťové poháriky ale aj oči.

Preto, že ich pripravujú vždy s láskou, zákazníci sa k nim radi vracajú znova a znova. Priestory sú vhodné aj na jedinečnú rodinnú oslavu plnú radosti, smiechu, chutného jedla, pohody a spomienok. Zavítajte do Anavi Restaurant a presvedčte sa na vlastnej koži... alebo radšej jazyku?

www.anavirestaurant.sk

Foto: Anavi Restaurant

ANAVI
RESTAURANT & BAR

Storymapa

Nežný obor na križovatke riek

Foto: VideoFly

Zrúcanina hradných múrov kedysi chrabrého a majestátneho hradu Devín je najkrajšia pri západe slnka. V tú chvíľu sa obloha nad miestom, kde sa stretávajú rieky Dunaj a Morava, zafarbí do krvavočervena a človeka uchvátí pohľad na vzdialený horizont.

Prechádzka areálom je ako cesta do minulosti a je len na vás, či si vyberiete obdobie staroslovanských vládcov alebo rozprávkových princov a princezien. Dejiny tejto ikonickej pamiatky sa začali písať už v praveku a môžete tam sledovať stopy Keltov, Rimanov aj Slovanov. Hrad bol svedkom slávy aj pádu Veľkej Moravy a už viac ako 110 rokov objavujú archeológovia na Devíne nové kúsky skladačky našej minulosti a výsledky ich práce možno vidieť v stálej hradnej expozícii. Atraktívne sú zvyšky gotického aj renesančného paláca a najmä povestami opradená vežička zvaná mniška, ktorá vás pri prechádzke popod hradné bralá upúta ako prvá.

Foto: m-ARK

Devín ako symbol Veľkej Moravy

Široký tok Dunaja udával smer dôležitej kontinentálnej obchodnej ceste medzi západom a východom, ktorá tu pretínala známu Jantárovú cestu, vedúcu od Stredomorja k Baltickému moru. Výhodná poloha

predurčila toto miesto na stret dvoch európskych kultúr – východnej a západnej. V dobových prameňoch sa Devín menovite spomína popri Nitre a Bratislave ako jedno z troch hlavných sídiel Veľkej Moravy. V 9. storočí tu nechal knieža

Rastislav vybudovať mohutnú veľkomoravskú pevnosť – systém obranných hradísk, o ktorom sa s obdivom vyjadrovali aj jeho nepriatelia. Do obdobia panovania kniežaťa Rastislava spadá jedna z najvýznamnejších udalostí slovenských dejín – príchod solúnskych bratov Konštantína a Metoda na územie Slovenska v roku 863. Predpokladá sa, že Dunaj prekročili buď pri Komárne, alebo pri Bratislave práve v oblasti Devína.

Objavujte odkazy Cyrilo-metodskej cesty

Svätí Cyril a Metod sú symbolmi viery a kultúrneho dialógu medzi východom a západom.

Zážitkovo-tematické cestovanie po stopách Cyrila a Metoda a tiež ich nasledovníkov ponúka kultúrna cesta, ktorá spája lokality jedinečného dedičstva, kultúrne inštitúcie a turisticky atraktívne miesta naprieč prepojenými krajinami strednej, východnej a južnej Európy. Turistické ciele pozdĺž trasy predstavujú rozmanité prvky dedičstva vo všetkých jeho formách: pamiatky posvätného kultu, svetské prejavy úcty k nim, významné archeologické lokality a nálezy, historické príbehy, legendy, ale aj úvahy o vplyve ich práce pre dnešný svet.

www.kulturnecesty.sk/cyrilo-metodska-cesta

Priamo v Devíne môžete zažiť Cyrilo-metodské dobové slávnosti

Okolo svätého Jána, kedy je najdlhšia noc v roku, sa centrum Devína premení na slovenské hradisko. Atmosféru

Foto: m-ARK

Foto: Tour4U

Víno s príbehom

Tunajší pôvodní obyvatelia sa živilí aj vinárstvom a aj dnes badať zvyšky zelených lánov viníc, tiahnucích sa po okolí. Výroba „ríbezláku“, teda lokálneho ríbežového vína z červených a čiernych ríbežlí, je novodobou tradíciou zo začiatku 20. storočia. Víno ružovej alebo tmavočervenej

Foto: THEBENER

farby je výraznej chuti aj vône a má rôzne stupne cukrnatosti. Počas sezóny ho určite ochutnajte priamo pod Devínskym hradom.

steny Sandbergu, v ktorých ešte donedávna objavovali geológovia pozostatky treťohorného mora, odkryli množstvo skamenelín ulitníkov, lastúrníkov či iných morských živočíchov. Oblúbenou zastávkou je aj Waitov lom, kde sa zvykne volne pohybovať stádo kôz a tamojší veľký kamený labyrint evokuje pradávne obrady.

Foto: m-ARK

Z Devína po modrej značke

Z parkoviska pod hradom môžete vyraziť na menší výlet, smerom k Devínskej Novej Vsi a objavovať tak ďalšie zaujímavé miesta, ktoré nesú stopy dávnych dôb. Chránená oblasť Devínska Kobyla sa hrdí neporušenou prírodou a jej skalnaté bralá ponúkajú výhľady smerom na hrad, na riekku aj do Rakúska. Pieskové

obdobia ranného stredoveku pripomenie obyvateľom aj návštevníkom podujatie s názvom Cyrilo-metodské dobové slávnosti. Ak sa do Devína vyberiete v sobotu 22. júna, môžete si užiť šermiarske vystúpenia, živé remeslá ale aj tajomnú atmosféru ohňovej show.

Program v lete:

22. 6. 2024 Cyrilo-metodské dobové slávnosti v Devíne

Foto: Marek Harum

Rímske pamiatky pri Dunaji

Pred dvetisíc rokmi ležala prevažná časť nášho územia mimo hraníc Rímskeho impéria, no predsa sa aj tu môžete dotknúť staroveku. Antická Gerulata je názov niekdajšieho vojenského tábora na území dnešnej Bratislavy. V areáli múzea sú odkryté základy stavieb z 2. až 4. storočia n. l. a nálezy z archeologických výskumov.

Príbeh Gerulaty v Rusovciach sa začal písať v 60. rokoch, keď pri výstavbe dunajských hrádzí robotníci narazili na kamenné piliere. Intenzívny výskum odhalil, že ide o rímsky vojenský tábor, ktorý bol súčasťou rímskej hranice Limes Romanus na severe ríše a zabezpečoval jej ochranu a stabilitu. Rimania využili Dunaj ako prírodnú hranicu a pozdĺžne vybudovali dôsledný pevnostný systém. S dĺžkou 3000 km sa tiahol od severnej Británie až po Balkán, aby chránil rozsiahle impérium. Názov Gerulata prebrali pravdepodobne od pôvodného keltského obyvateľstva.

Odhalené kamenné múry kastela a piliere neskoroantickéj pevnosti nám pomáhajú predstaviť si, aspoň v náznakoch, ako tábor vyzeral. Okolo neho sa rozprestierala osada, v širokom oblúku za osídlenou časťou objavili archeológovia aj pohrebiská. Rozsiahly fond nálezov dnes čaká na návštevníkov v miestnom múzeu a niektoré majú skutočne výnimočnú výpovednú hodnotu. Najmä zbierka kamenných výtvarných diel s nápismi a výzdobou alebo mince s razbami rímskych cisárov. Vo vitrínach môžete obdivovať aj ďalšie unikátne nálezy, ako sú šperky, súčasti odevu, zbrane či keramika alebo bronzové kružidlo a hracie kocky, ktorými si vojaci krátili čas po večeroch. Návštevu Gerulaty si treba naplánovať na leto, lebo múzeum je otvorené sezónne, od marca do novembra.

Foto: m-ARK (2x)

Dunajský Limes, čiže hranica rímskej ríše, ktorú tvorí vyše 70 pamiatok spolu s Gerulatou, je zapísaný do svetového dedičstva UNESCO. Podobne ako ruiny ďalšej rímskej pevnosti v obci Iža, neďaleko Komárna.

Galérie v Bratislave vám poštekli zmysly

Umenie je ako kvalitné víno, ktoré si doprajete, keď máte chuť na niečo výnimočné. Niekedy je sladké, lahodné, inokedy ťažšie a mierne trpké na jazyku. Opantáva myseľ a povznáša ducha!

Nadchne vás umením aj architektúrou

Galéria Nedbalka, na ktorú narazíte v historickom centre, priamo v srdci Bratislavy, je výnimočná. Stojá za ňou traja zberatelia výtvarného umenia, ktorí svoju súkromnú zbierku sprístupnili verejnosti, aby návštevníci mohli obdivovať diela slovenských veľikánov: Ladislava Mednyánskeho, Dominika Skuteckého, Martina Benku, Márie Medveckej alebo Albína Brunovského. Interiér pripomína Guggenheimovo múzeum v New Yorku a patrí k najkrajším stavbám tohto typu na Slovensku. Stála expozícia prezentuje približne 200 umeleckých diel. www.nedbalka.sk

Foto: Galéria Nedbalka

LOM – Space: Neuveríš vlastným ušiam

V prvom a jedinom zvukovom laboratóriu na Slovensku síce nič zaujímavé nevidíte, zato vaše uši čaká nevsedný zážitok. Doménou LOM – Space sú koncerty so silou mikrozvuku. V rámci tohto konceptu si návštevníci môžu vychutnať netradičný tichý koncert, kde hlavným aspektom nie je hudba, ale zvuky. Tento druh podujatí sa koná vždy v komornej atmosfére, aby človek dokázal zapojiť všetky svoje vnemy. <https://space.lom.audio>

Foto: LOM space

White & Weiss Contemporary Art

Galéria súčasného umenia White & Weiss vystavuje primárne maľby, sochy a objekty. Ma ambíciu prezentovať tých najvýznamnejších predstaviteľov súčasného slovenského a stredo európskeho umenia. Spolupracuje s významnými teoretikmi a kurátormi. Galéria vznikla v roku 2016 transformáciou z aukčnej spoločnosti a okrem dlhodobého budovaného programu sa venuje aj publikačnej a vydavateľskej činnosti z oblasti výtvarného umenia. Galéria iniciovala a zakladala Asociáciu súkromných galérií Slovenska. Môžete ju navštíviť na Grösslingovej ulici v Bratislave. www.whiteweiss.com

Foto: Galéria White & Weiss

Foto: Galéria Multium

Nekonečný svet zrkadiel

Ak navštívite nevsednú Galériu Multium, nebudete vedieť čo je skutočnosť a čo ilúzia. Navyše, vaše deti ju budú milovať! Jej vznik inšpirovala práca japonskej umelkyne Yayoi Kusama, ktorej „Infinity mirror room“ je jednou z veľkých atrakcií New Yorku. Ilúzia, teda dojem nikde sa nekončiaceho priestoru, vzniká podľa toho, akú kombináciu zrkadiel vytvoríte a každá z miestností ponúka iný zážitok. Jedna pripomína film o kúzelníkovi Harrym Potterovi a v ďalšej visí uprostred priestoru obrovská kaleidoskopická guľa. Všetkými inštaláciami Vás bude sprevádzať snová hudba, ktorá ešte umocní zvláštny dojem. www.multium.sk

Foto: Galéria Čin čín

Kúsok Berlína v Bratislave

Takto sa o Galérii Čin čín na Podjavorinskej ulici vyjadril známy slovenský spisovateľ Michal Hvorecký, keď ju prvýkrát navštívil. Jednoduchý, strohý, ale elegantný priestor je v harmónii s vystaveným umením, ktorému umožní lepšie vyniknúť. Výstavný program sa sústreďuje prevažne na mladú maľbu, súčasnú slovenskú grafiku a autorský šperk. www.galeriacincin.sk

TOTO! je také galéria

To, že ilustrácia je rovnaké umelecké dielo ako obraz či grafika, sa rozhodla ukázať netradičná galéria. Vystavuje totiž ilustrácie, čiže obrázky, aké si pamätáme z knižiek, ktoré sme si čítali ako deti, aj z tých, ktoré teraz čítame svojim deťom. Ilustrátorov, ktorí ich vytvorili, však často ani nepoznáme. Uniká nám, že na Slovensku máme úctyhodnú ilustrátorskú tradíciu, a aj tieto obrázky si zaslúžia viesť v galérii. Alebo u vás doma. totojegaleria.sk

Foto: TOTO! je galéria

Georgina Mortreux Art

Jej doménou sú zväčša farebné abstraktné maľby, no v poslednom období experimentuje aj s inými štýlmi. Od pôvodného oleja prešla ku kombinovaným akrylovým technikám a jej rukopis reflektuje dynamiku súčasného diania.

Predstavte nám, prosím, svoju tvorbu.

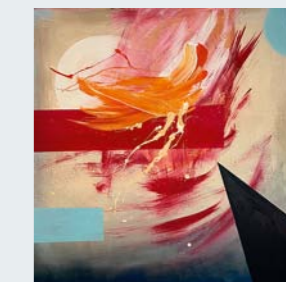
„Tematický okruh mojich diel sa sústreďuje najmä na vnútorný pocitový svet súčasného človeka, osobné zážitky, spomienky, sny a predstavy. Samozrejme, sú to aj zážitky a dojmy z ciest, kde rezonuje predovšetkým Paríž a Provencalsko, ktoré sú neoddeliteľne späté s mojim citovým i rodinným životom. Pri tvorbe používam žiarivé farby, vášnivé, v nekonečnej škále tónov.“

Čo je pre Vás najväčšou inšpiráciou?

„Môže to byť čokoľvek, čo chytí moje oči, srdce či dušu. Napríklad konkrétny pocit určitého okamihu, ktorý sa mi vryl do pamäte, obloha pri západe slnka nad lúkou, či úžasná farebná kombinácia na šatách krásnej ženy. Moje obrazy najčastejšie vyjadrujú pocity šťastia, zamilovanosti, bláznivosti, túžby a snenia.“

Považujete ateliér, tak ako väčšina umelcov, za svoj „druhý domov“?

„Môj ateliér v Bratislave je súčasťou rodinného domu, v ktorom bývam. Bežne pozývam do ateliéru záujemcov o moje umenie, pravidelne tam robím workshopy a aj Deň otvorených ateliérov. Každý, kto má záujem sa prísť pozrieť, je u mňa vítaný.“

Kontakt:

Tichá 40a, 811 02 Bratislava
www.mortreuxart.com
IG: @georginamortreuxart

Foto: archív autorky

Najpôsobivejší priestor na prezentáciu moderného umenia vyrástol uprostred Dunaja, vo vodnom kráľovstve zvanom Čunovo. Ak sa vám zažiada len tak na chvíľu uniknúť z ruchu metropoly, tu sa môžete nadýchať čerstvého vzduchu a v pokoji sa kochať vodnou hladinou. Do Danubiany viete prísť autobusom, na bicykli či dokonca loďou a stráviť tu celý deň v atmosfére plnej krásy a umenia.

Polostrov moderného umenia je poklad plávajúci na vode

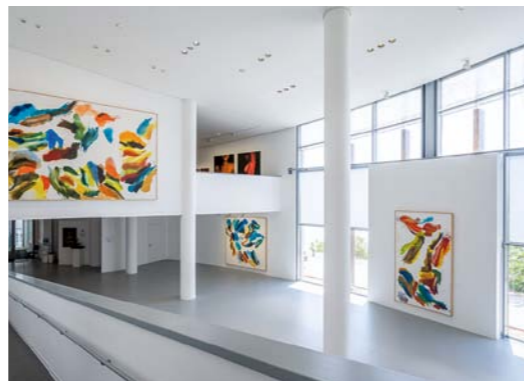

Foto: Danubiana Meulenstein Art Museum

Danubiana Meulenstein Art Museum v Čunove, foto: Pavol Harum

Zakladateľom mimoriadnych výtvarných priestorov, aké dovtedy hlavnému mestu chýbali, je galerista Vincent Polakovič. Vďaka šťastným náhodám sa stretol so zberateľom a podporovateľom umenia z Holandska Gerardom Meulensteinom a spoločne sa pustili do veľkolepého projektu. V roku 2000 otvorilo brány Danubiana Meulenstein Art Museum.

Impozantný symbol modernej Bratislavy

Rozprávkové miesto pri Bratislave ponúka nielen priestor pre vnímanie

umenia ako takého, ale aj pre oddych, inšpiráciu a výnimočné stretnutia. Môžete sa tu zoznámiť s dielami umelcov, ktoré boli predtým dostupné iba vo vybraných múzeách a galériách iných európskych štátov alebo v zámoří. Projekt pôvodnej budovy v tvare lode – rímskej galérie, akoby uviaznutej na plytčine, vypracoval podľa idey zakladateľa Ing. Arch. Peter Žalman.

Danubiana je svetová aj naša

Za takmer štvrtstoročie existencie múzea sa v ňom vystriedali výstavy tých najprestížnejších osobností slovenskej, európskej a svetovej výtvarnej scény: Joan Miró, Sam Francis, Karel Appel, Magdalena Abakanowicz, Jozef Jankovič, Rudolf Sikora, Miroslav Cipár či Vladimír Popovič. Základ stálej zbierky tvoria dnes diela Gerarda Meulensteena, ktorý ich bezplatne zapožičal múzeu na 20 rokov, kým si Danubiana nevybuduje vlastnú zbierku. Pozostáva z približne 300 vybraných sochárskych a maliarskych diel, ktoré sa pravidelne obmieňajú.

Budete sa cítiť ako pri mori

Útulný interiér kaviarne sa v lete premení na prímorské letovisko. Sedíte na slnku, vychutnáte si kávu či dezert a na vzdialenom horizonte pozorujete výletné lode. Pri prechádzke v parku Danubiany, medzi sochami umelcov z celého sveta, vám tvár pohladí príjemný vánok nesúci vôňu dialľav. A po hodinách strávených obdivovaním moderného umenia, kto by nezatúžil po tom, odnieť si aspoň malú pamiatku na výnimočný pocit krásna a pohody? Art shop poteší každú umeleckú dušu!

Aktuálne informácie nájdete na stránke www.danubiana.sk

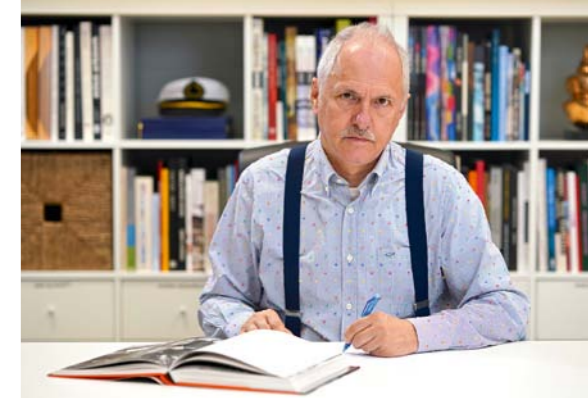

Foto: Danubiana Meulenstein Art Museum

Rozhovor s riaditeľom Vincentom Polakovičom

Pamätáte si ešte na Váš prvý dotyk s umením?

„Ako sedemročný som sa po prvý raz stretol s jedinečným umením Vincenta Van Gogha a začal som sa zaujímať o jeho dielo. Keď prišla Neznáma revolúcia a možnosť robiť to, čo človeka baví, rozhodol som sa podniknúť cestu po jeho stopách. Prešiel som všetky miesta, na ktorých tento slávny holandský maliar žil a tvoril. V roku 1993 som v Poprade otvoril prvú súkromnú galériu na Slovensku, ktorá dostala meno Žltý dom Vincenta van Gogha.“

Mali ste hneď od začiatku predstavu, kde Danubianu postavíte?

„Práveže nemal. Iba som túžil po tom, že raz postavím veľkolepé múzeum moderného umenia, ako majú mnohé svetové metropoly. Vzorom pre mňa bola predovšetkým Louisiana, nachádzajúca sa v Dánsku, severne od Kodane. Preto som sa koncom roku 1998 vybral z Popradu do Bratislavy, aby som tu neďaleko nášho hlavného mesta našiel miesto, kde by bolo možné tento odvážny zámer zrealizovať. Išiel som pešo popri Dunaji od Devína až do Čunova... Keď som uvidel majestátnosť vodného diela a tento polostrov, vedel som, že ak má moja vysnívaná Danubiana raz niekde stáť, tak to nemôže byť nikde inde. To miesto bolo pre mňa doslova ako magické zjavenie.“

Pred pár rokmi ste rozširovali priestory. Bol dôvodom aj narastajúci počet návštevníkov?

„To určite áno. Naším prvoradým záujmom aj naďalej zostáva, aby múzeum malo stále ľudský rozmer a nebolo prepĺnené. Netúžime po tom, aby sa naši vzácní hostia museli tlačiť v rade stovák návštevníkov od obrazu k obrazu, ako to môžeme vidieť v niektorých zahraničných renomovaných múzeách. Naopak, chceme, aby návštevník vedel už od prvej chvíľke strávenej na recepcii múzea, že práve on je pre nás ten najdôležitejší a aby tu našiel pokoj a krásu, pre ktorú k nám zavítal.“

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ GALÉRIA

KRÁSAVICA PRI DUNAJI

Foto: Matej Hakár

Vynovený areál sa už skvie v celej svojej kráse. Ide o jeden z najúspešnejších investičných projektov v metropole, v ktorom sa spája výnimočná architektúra s výnimočným umením.

Do rekonštrukcie rozľahlého areálu na Rázusovom nábreží sa pustili pred viac ako 20 rokmi, rešpektujúc pôvodný projekt architekta Vladimíra Dedečka. Komplikovanú rekonštrukciu napokon dokončili architekti Martin Kusý a Pavol Paňák z Ateliéru BKŠP a pod ich taktovkou sa SNG zaradila medzi 40 najlepších diel európskej architektúry.

Nové priestory si žiadajú nový prístup

Zväčšili sa výstavné plochy, obnovila kinosála a na mieste niekdajšieho amfiteátra vznikla multifunkčná hala. Kontroverzné premostenie v inak historickom komplexe Vodných kasární, bolo pre odborníkov aj návštevníkov napokon príjemným prevape-
ním, pretože ho presvetlili a ponúka exkluzívny výhľad na mesto a na rieku. V komplexe pribudla kaviareň, umenovedná knižnica, knihkupectvo a snečné nádvorie, kde môžete s priateľmi debato-
vať o umení. Ambíciou SNG je byť modernou a prístupnou galériou s množstvom expozícií, výstav a perfektnými službami, ponúka-
júcou príjemný priestor pre umenie, vzdelanie, oddych aj zábavu.

Od marca má byť pre verejnosť otvorená v plnom režime.

<https://sng.sk>

Foto: Lenka Marföldy, SNG (hore)
Simon Lupták, SNG (hore vpravo)
Juraj Starovecký, SNG (vpravo)

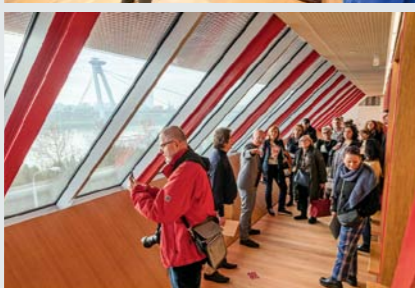

Foto: VideoFly

Zimná Bratislava je rozprávková

Vonia ako pečené gaštany a chutí ako horúci punč či varené víno. V niektoré dni tesne predtým, ako na mesto padne tma a zapália sa pouličné lampy, má obloha nevýslovne modrú farbu. Koho to v zimných mesiacoch neťahá do ulíc mesta, môže si dopriať zážitok v podobe divadelného predstavenia alebo zaujímavej výstavy či iného kultúrneho podujatia.

Keď v novembri zahalí celú metropolu opojná atmosféra adventu, z kostolov znejú vianočné melódie a ľudia podupkávajú pri stánkoch na vianočných trhoch na Hlavnom alebo na Hviezdoslavovom námestí. Všade rozvoniavajú dobroty ako lokša s pečienkou, čerstvá klobáska, bratislavské rožky a trdelník. Na trhoch si môžete kúpiť aj suveníry alebo malý darček, ktorým potešíte blízkych. Užite si Vianoce v Bratislave, pretože sú čarovné! Vychutnajte si adventné koncerty, korčuľovanie na námestí, kultúrny program pod stromčekom a určite sa prevezte vysvietenou vianočnou električkou.

Foto: VideoFly

Svetové umenie

V SLOVENSKOM NÁRODNOM DIVADLE

Predstavenia v Slovenskom národnom divadle sú pastvou pre oči, uši a najmä ducha. Reprezentuje klasickú európsku divadelnú tradíciu, ale sleduje aj súčasné trendy a uspokojí aj tých najnáročnejších divákov. Nová budova SND na nábreží Dunaja je pýchou modernej Bratislavy a v súčasnosti je domovom činohry, opery aj baletu. V monumentálnej architektúre sa nachádza sedem podlaží, vyše dvetisíc miestností a tri hlavné sály.

ČINOHRA ponúka divácky overené komédie, spoločensky angažované hry, inscenácie polemizujúce o postavení žien, inakosti či zamyslenia sa nad divadelnou profesiou.

Repertoár **OPERY** pozýva divákov na vyše pätnásť rôznych operných titulov, komorné i väčšie koncertné podujatia. Sezóna 2024/2025 prinesie tri nové premiéry, ktoré sú koncipované ako výrazné pohľady žien – režisérka na tri známe témy. Inscenácia Janáčkovej opery **Príhody líšky Bystroušky** v réžii Slávy Daubnerovej a hudobnom naštudovaní svetového dirigenta Juraja Valčuha bude súčasťou a veľmi osobitou interpretáciou zdanlivo rozprávkového príbehu. Konceptcia **Perníkovej chalúčky** režisérky Dany Dinkovej vychádza

z detského pohľadu na rozprávkovú klasiku, smeruje do sveta fantázie a humoru. Verdiho opera **Maškarný bál** v réžii poľskej režisérky Karolíny Sofulak zase prezráda silné výtvarné čítanie, snahu o pochopenie minulosti a rešpekt voči geniálnej hudbe. Môžete sa rozhodnúť aj pre obľúbené stálice: opery **Hubička** a **Predaná Nevesta** od B. Smetanu, ale aj **Nabucco** alebo Dvořákovu rozprávku **Čert a Káča**.

Pre súbor **BALETU** sú príznačné dva pojmy: kvalita a rôznorodosť. Už tradične uvádza inscenácie nesúce pečať najprestížnejších choreografických tvorcov sveta, baletné skvosty romantizmu, ruskú klasiku i krátke dynamické tanečné formy 20. storočia. V nasledujúcej sezóne uvedie

Fashion Ballet 23, foto: Juraj Žilincár

Balet Labutie jazero, foto: Juraj Žilincár

Opera Čert a Káča, foto: Marek Olbrzymek

Balet Luskáčik, foto: Juraj Žilincár

Opera Hubička, foto: Henrich Mišovič

Nechajte sa vtiahnuť do **magického sveta za divadelnou oponou!**

Či už sa vám žiada klasika, dráma z pera významného dramatika, veľkolepý muzikál alebo naopak niečo komornejšie, každý milovník divadla si v Bratislave vyberie niečo podľa svojho gusta.

Divadlo Aréna v novom šate opäť privíta divákov

DIVADLO ARÉNA patrí svojou tradíciou medzi najstaršie divadlá v Bratislave. Na petržalskom brehu Dunaja, v blízkosti historického parku, sa hrávalo pre verejnosť už od 18. storočia. Aréna spočiatku slúžila ako letné divadlo, mala podobu nekrytého amfiteátra a z tých čias sa udomácnil aj jej názov. Medzi Bratislavčanmi bola od začiatku veľmi obľúbená, hrávali tam herci z Viedne aj z Budapešti a traduje sa, že raz prišiel na predstavenie aj cisár Ferdinand V. V divadelnej sezóne 2024/2025 by malo divadlo opäť otvoriť brány svojej domovskej scény a divákov privítať v kompletne vynovených priestoroch. Rekonštrukcia tejto unikátnej národnej kultúrnej pamiatky je najväčšou, vyše desať miliónovou investíciou Bratislavského samosprávneho kraja. Budova divadla má nové kontúry so zachovaním vzácných historických prvkov a stane sa tak dominantou Tyršovho nábrežia. Pri rekonštrukcii sa myslelo nielen na divákov, ale aj na hercov i personál, ktorým chýbalo vhodné zázemie. Divadlo získalo najmodernejšiu svetelnú a zvukovú techniku, divákov poteší novými kvalitnými sedadlami. Vďaka zasúvateľnému, teleskopickému hľadisku sa vytvorili možnosti aj pre experimentálnu tvorbu a hudobné podujatia.

Podľa plánov by priestory divadla mali ožiť nielen počas večerných predstavení. Aréna bude pre návštevníkov prístupná aj ako čítareň, priestor na workshopy a dielne. V letnej sezóne chcú divadlo otvoriť, aby fungovalo aj ako letná scéna pre site specific projekty, nový cirkus alebo hudobné večery. Z kaviarne na letnej terase si diváci vychutnajú výhľad na Staré mesto. www.divadloarena.sk

Foto: Divadlo Aréna

Pôvodné slovenské muzikály aj svetoznáme hity

DIVADLO NOVÁ SCÉNA sa profiluje ako muzikálové divadlo, kde obliekajú emócie do postáv, melódií, tanca a príbehov, ktoré sa oplatí vidieť! V tituloch ako Bedári, Oliver, Bonviván, Jánošík alebo Mamma Mia sú najväčším lákadlom skvelé herecké, spevácke i tanečné výkony. V ponuke divadla nájdete aj komédie, rozprávky pre deti, či komorné predstavenia v Štúdiu Olympia. www.novascena.sk

Foto: Divadlo Nová scéna

Divadlo s dušou rebela

ASTORKA KORZO'90 sídli „na korze“ v centre mesta a možno ju považovať za pomyselnú čerešničku na torte divadelnej kultúry v meste. Je to komorná scéna rôznorodých žánrov od svetovej klasiky v modernej interpretácii, cez adaptáciu súčasnej slovenskej prózy až po najnovšie dramatické počiny svetových autorov. Novátorským prístupom sa hlási k tradícii známeho divadla zrušeného počas obdobia normalizácie a za kvalitou inscenácií sú obľúbené herecké osobnosti zvukných mien. Dnes už legendárne predstavenie „Na koho to slovo padne.“ prelomilo mílnik 500 reprízy a už 25 rokov vypredáva sály. www.astorka.sk

Foto: Divadlo Astorka

Bábky podnecujúce fantáziu

Po zdvihnutí opony sa diváci ocitnú na výnimočnom mieste, kde sa odohrávajú rozprávky a rozprávajú príbehy. **BRATISLAVSKÉ BÁBKOVÉ DIVADLO** uvádza klasické bábkové hry, ale aj nové experimentálne predstavenia. Najstaršie kamenné bábkové divadlo na Slovensku dočasne pôsobí v náhradných priestoroch na Záhradníckej ulici, aby sa neskôr mohlo vrátiť do svojej pôvodnej, zrekonštruovanej sály. Po komplexnej obnove starých priestorov a dostavbe novej budovy, sa diváci dočkajú väčšieho komfortu, moderného ozvučenia aj osvetlenia. Pribudne interaktívne foyer a návštevníci si budú môcť posediť v detskej cukrárni. Najväčším prevkapaním má byť otvorený depozitár bábok. www.babkovedivadlo.sk

Foto: Bratislavské bábkové divadlo

Mestské divadlo 21. storočia

Divadelná scéna, ktorá nesie meno nášho najvýznamnejšieho slovenského básnika – **DIVADLO PAVLA ORSZÁGHA HVIEZDOSLAVOVA**, má historickú aj kultúrnu hodnotu. Pri prechádzke starým mestom ju v budove na Laurinskej ulici nemôžete prehliadnuť. Ponúka rôzne žánre: činohru, alternatívne divadlo aj divadlo pre deti a divákovi sa prihovára súčasným jazykom. Uvádza aj pôvodné dramatické texty písané priamo pre DPOH a inscenované ako priama reakcia na udalosti v spoločnosti. Niektoré predstavenia hrajú v suteréne, v naozajstnom CO kryte. www.dpoh.sk

Foto: Divadlo Pavla Országha Hviezdoslavova

Predstavenia pre mládež

Umelecká scéna **LUDUS** celi na mladého diváka a často je aj miestom, kde sa premiérovito stretáva s divadlom. Otvára svoje brány, aby mu sprostredkovala nový kreatívny pohľad na svet, poskytla materiál na premýšľanie, dialóg či diskusiu. Sústreďuje sa na témy a problémy dospievania – telesného, duševného aj občianskeho a často predstavuje alternatívu k bežnej školskej výučbe. www.ludusdivadlo.sk

Foto: Igor Stančík

Juraj Kukura Divadlo Aréna

Foto: m-ARK

ZNOVU OTVÁRA NA JESEŇ 2024

Aký je Váš vzťah k Bratislave, máte tu pevné korene?

„Byť v Bratislave mi zobrali ešte počas bývalého režimu údajne za nedovolený pobyt v zahraničí. Hoci som v Nemecku nakrúcal seriál Via Mala s povolením spoločnosti Filmexport, ktorá mi slúbila vybaviť predĺženie výjazdnej doložky. Pamätám si, že som práve točil s Mariom Adorfom na kopci v Bad Gasteine, keď mi priniesli doporučený list, v ktorom stálo, že som odsúdený na 3 a pol roka väzenia, zabavenie majetku a odobratie titulu zaslúžilého umelca. Najmä to posledné sa ma naozaj veľmi dotklo.“ (úsmev)

Muselo to pre Vás byť hrozné, takto zo dňa na deň sa stať „vyhosteným“ a nemôcť sa vrátiť domov. To si neviem ani predstaviť.

„Vycestoval som na nakrúcanie aj s rodinou a mali sme zbalené veci len na krátky pobyt. Nepočítal som s tým, že už nikdy nevidím fotografie z našej

svadby alebo z narodenia syna. Viete, emigrácia je, keď zanesiete k sestre obrazy, vyprázdnete chladničku a sami urobíte toto rozhodnutie. Našťastie, nemeckí herci, s ktorými som vtedy hral, k nám boli aj neskôr veľmi milí. Vždy sme strávili u niekoho pár týždňov, a potom sme sa sťahovali k ďalšiemu.“

V exile ste boli od roku 1984. A keď ste sa po revolúcii vrátili domov na Slovensko, tak to bol aký pocit?

„Taký ako odchod. Nechýbal som. Ja som bol, samozrejme, šťastný, že sa môžem vrátiť domov. Veď som nemohol ísť ani na pohreb mojej matky, lebo som sa bál, že ma vezmú rovno do väzenia. Viete, kto jediný mi písal, keď som bol v Nemecku? Zásielkový obchod, lebo tam som si kúpil prvé hrnce! Pravidelne mi posielali blahoželanie k narodeninám.“

Ako sa odvtedy zmenila Bratislava? Ako vnímate rozvoj mesta za ostatné desaťročia?

„Ja som sa vždy čudoval, že Obchodná ulica zostala taká, aká je, nie práve v pozitívnom zmysle. Dnes ňou chodím veľmi často pešo a vidím, že to je veľká šanca Bratislavy. Keď bude jedného dňa zrevitalizovaná, tak aj s tou typickou infraštruktúrou, že tam nechodia autá, ale električky... Začínam mať tú ulicu rád. Tú rôznorodosť reštaurácií a kaviarní. Dúfam, že nepríde niekto s názorom, že tam treba postaviť niečo nové. Je to mimoriadne krásny kúsok Bratislavy.“

Takže máte vzťah k „starej“ Bratislave, s atmosférou 80. rokov?

„Nemám vzťah k starým budovám, mám vzťah k tradícii. Pozrite sa na Viedeň, Paríž, Londýn! Všetko to, čo písalo históriu toho mesta, si treba vážiť. Manderlák alebo Obchodná ulica by mali byť skvostom Bratislavy. Aj stretávanie kultúr je v poriadku. Taký bol Singapur, keď som tam pred rokmi nakrúcal. Mal staršiu časť, okolo ktorej sa začala výstavba mrakodrapov, no aj tak všetci chodili do starej časti. Je dôležité uvedomiť si, že Bratislava nikdy nebude malé veľkomesto. Ale veľké malomesto.“

Čo znamená „veľké malomesto“?

„Veľké malomesto znamená zachovať tradíciu, kultúru... a tie máme na každom kroku. Ďalším mojím obľúbeným miestom je nábrežie Dunaja. Len dúfam, že na druhej strane Dunaja sa nič nepostaví. Keď stojíte pri Eurovei a pozeráte sa na Arénu, Sad Janka Kráľa, lužné lesy – je to krásny pohľad. Ak zostane takým veľkým malomestom, tak bude mať stále vôňu a atmosféru, ktoré ju robili a robia Bratislavou.“

Aké sú Vaše obľúbené miesta v Bratislavskom kraji? Kam sa najčastejšie vyberiete, keď máte chuť odísť z mesta?

„Rád chodievam do Danubiany, tam sú krásne výstavy. Dokonca aj ja tam mám obraz (z inscenácie Biblia, kde maľuje obraz na scéne počas predstavenia – pozn. redakcie). V čase kovidu som chodil na prechádzky na Biely Kríž, na Devín, na Železnú studničku. Predtým som rád behával.

Teraz už behať nemôžem, ale chodím veľa pešo, lebo vtedy nad všeličím premýšlam. V hlave sa pohádam, odpustím, odprosím...“

Hovorí sa o Vás, že máte veľa tvorivej energie, ale ďalšia klebeta je, že nie ste prehnane skromný...

„Viete, človek, aby nebol pristihnutý pri emóciách a pri neistote, tak musí vystupovať, ako že je strašne silný. Tak to robím.“

Vážne? Takže mávate aj trému pred predstavením?

„No samozrejme. Ja nie som ten typ, ktorý si je istý tým, že vyjde na javisko a bude dobre hrať. A koľko je takých, ktorí si to myslia už pri prvej čítačke.“

Od roku 2002 ste riaditeľom Divadla Aréna. Vytvorili ste si za ten čas puto k tomu divadlu?

„Určite áno. Myslím si, že náš Občiansky cyklus, (séria pôvodných slovenských divadelných hier na objednávku divadla: Tiso, Biblia, Dubček, Jánošík, Masaryk/Štefánik – pozn. redakcie) zmenil náladu v slovenskom divadle. Aj diváci sú na to veľmi zvedaví, chodia do divadla viac, ako chodili. Inicialoval som prestavbu divadla a som veľmi rád, že sa to podarilo. A to hlavne vďaka obrovskej podpore Bratislavského samosprávneho kraja a župana Juraja Drobu. Nebolo to jednoduché, ale to divadlo si to zaslúži. Napokon, je to najstaršie existujúce divadlo na Slovensku, jediné na petržalskej strane.“

Juraj Kukura – inscenácia Biblia, foto: archív Divadla Aréna

Naposledy ste pri našom rozhovore vraveli - a je to zjavné aj z titulov, ktoré uvádzate, že sa snažíte trochu „vychovávať“ slovenských divákov. Darí sa Vám to?

„Budeme sa aj naďalej snažiť robiť divadlo tak, aby bolo dobré. My sami sme si nasadili latku vysoko a aj ostatné divadlá na to reagovali. Dnes už nie sme sami, kto prichádza s pôvodnými slovenskými hrami. Ale keď sa na to pozerám, tak ten Občiansky cyklus je stále aktuálny. Hra Kukura mala v Prahe 100 repríz, tiež patrila do Občianskeho cyklu, lebo veľmi intenzívne mapovala súčasnú situáciu v umení. Napísal ju režisér Martin Čičvák s podtitulom: Doktorandská práca o stave kultúry.“

A čo z tej hry vyplýva? Aký je stav kultúry na Slovensku?

„Nechcem nikoho súdiť, myslím si, že je v poriadku, že každá prichádzajúca generácia je taká, aká je. Mladí to dnes majú ťažké. Pozrite sa na tú atmosféru, v ktorej žijeme. Bol tu kovid, dnes tisíce ľudí nezmyselne zomierajú na Ukrajine, v Izraeli... My sme mali vážne existenčné problémy, ale oni žijú v takomto svete a nemajú to ľahké. Preto si mladú generáciu veľmi vážim a akceptujem ich takých, akí sú. Nechcem porovnávať moju mladosť s ich mladosťou. Veď my sme mali problém kúpiť si džínsy!“

A vychovávate divákov...? (úsmev)

„To sa tak hovorí, ale myslím si, že pokúšať sa „vychovávať“ diváka“ je hlúposť. Divadlo nemá byť o výchove... Zmyslom divadla je okrem zábavy a uvoľnenia, aj provokácia – má otvárať témy, klásť otázky... To je poslanie divadla a zistil som, že je pravda, čo hovoril známy režisér Peter Zadek – dobré predstavenie je vtedy, keď odíde aspoň pár divákov. Človek musí mať odvahu dotknúť sa ľudí a povedať im, akí sú. Ale nie vychovávať, skôr otvárať témy.“

Juraj Kukura, foto: archív Juraja Kukuru

JURAJ KUKURA (*15. 3. 1947)

je slovenský herec. Hereckú kariéru odštartoval v roku 1966, keď ho už ako 19-ročného obsadili do jednej z hlavných úloh vo filmovom spracovaní románu Margity Figulí Tri gaštanové kone. Po ukončení stavebnej priemyslovky v Bratislave vyštudoval herectvo na VŠMU. Začínal v Divadle na Korze, neskôr pôsobil na Novej scéne a v rokoch 1976 až 1984 v činohre SND. V 80. rokoch trikrát zvíťazil v ankete o najpopulárnejšieho slovenského herca. Počas svojho nedobrovoľného pobytu v Nemecku účinkoval v divadle v Mníchove a neskôr v Schauspielhouse v Hamburgu. Pravidelne sa objavoval aj na televíznych obrazovkách v zahraničí, v seriáloch Miesto činu, Via Mala, Hotel Raj Helicopters, Kobra 11. Nakrútil desiatky filmov a získal rad ocenení: Dosky 2004, cenu Divadelných novin, Cenu Literárneho fondu a v roku 2017 si prevzal z rúk českého prezidenta Miloša Zemana štátne vyznamenanie. Žije s manželkou Táňou, spolu majú syna Filipa, ktorý pôsobí ako profesor biofyzikálnej chémie na Oxfordskej univerzite a momentálne je na študijnom pobyte v renomovanom inštitúte Caltech v Kalifornii.

DIVADLO ARÉNA na petržalskej strane Dunaja patrí svojou tradíciou medzi najstaršie divadlá v Bratislave. Profiluje sa ako multižánrová scéna, ktorej dominuje predovšetkým súčasná i klasická činohra so zreteľom na aktuálnosť témy, autorské projekty, muzikály, rozprávky a súčasný tanec. Veľmi obľúbené sú jazzové koncerty a priame prenosy z Metropolitan opery v New Yorku. Aktuálny program nájdete na www.divadloarena.sk

An aerial photograph of a castle ruin perched on a rocky cliff. The castle is made of stone and has several towers and walls. Below the cliff, there is a valley with green fields, a river, and a small town. The sun is setting in the background, creating a warm, golden light over the landscape. The sky is filled with soft, white clouds.

Región Záhorie

Čo len môže byť za tými horami? Pýtali sa ľudia už oddávna, a preto malo Záhorie vždy punc tajomna. Je to kraj borovicových lesov vysadených na viatych pieskoch, kraj dlhých prechádzok a úchvatných západov slnka, nekonečných rovín a tiež jazier, v ktorých sa odráža obloha. Nasledujte stopy významných šľachtických rodov aj Habánov a objavíte kráľovské mestá, malé úhľadné mestečká, zaujímavé múzeá, kostolíky či osamelé hrady. A keď ochutnáte tunajšie špeciality, napríklad Skalický trdelník a pri vínku si spolu s miestnymi zanôтите nejakú veselú „pjesničku,“ pochopíte, prečo srdcia Záhorákov bijú iba pre tento nádherný kraj.

V Malackách nikdy nie je NUDA

Adventné Malacky, foto: archív mesta

O Malackách sa hovorí, že sú kultúrnym centrom Záhoria a potvrdzuje to aj množstvo a rôznorodosť podujatí, ktoré sa tam každoročne konajú. Niektoré odkazujú aj na svetoznámu ľudovú pieseň: „Išiel Macek do Malaciek, šošovičku mlátiť...“ Ste zvedaví, ako chutí malacká šošovica?

Šošovica ako zázračný zdroj energie a podľa ľudovej tradície aj hojnosti je tým správnym symbolom pre spájanie ľudí. Jedlá z tejto obľúbenej strukoviny môžete ochutnať počas festivalu s názvom „Malacká šošovica.“ Jarmok na Kláštoranom námestí a v okolitých uliciach je primárne zameraný na handmade výrobky, ktoré prezentujú mnohí šikovní Malačania, no v ponuke je aj zdravé jedlo, workshopy, výstavy miestnych umelcov, fotografov či zaujímavé prednášky.

Prvomájové otváranie sezóny

Tradičné a najväčšie regionálne podujatie Prvomájové Malacky sa zväčša koná v Zámockom parku. Hudobný a kultúrny program sa odohráva na hlavnom pódii a v ďalších štyroch interaktívnych zónach: detskej, športovo-oddychovej, záhradnícko-remeselnej a historickej. V športovo-oddychovej

Foto: archív mesta

zóne sú pripravené rôzne aktivity a hry, ďalšia zóna patrí remeslám, ale bývajú tam aj detské dielničky, prednášky a vozenie na koni. Návštevníci sa vždy tešia na vystúpenia kaukliarov a rytierske súboje.

Či je jeseň a či máj, do divadla utekaj!

Vždy v septembri sa Malacky premenia na divadelné mesto. Festival „Zejdeme sa na hambálku“ každoročne prináša predstavenia pre malých aj veľkých v podaní ochotníckych aj profesionálnych súborov. Do Malaciek prichádzajú mnohé známe tváre, domáce z Divadla na hambálku aj tie z televíznych obrazoviek. Divadelný festival je známy svojou priateľskou atmosférou a spestrújú ho rôzne sprievodné podujatia: workshopy, výstavy, koncerty či tanečné zábavy.

Mostík medzi verejnosťou a poľovníkmi

Poľovnícky deň je súčasťou kultúrneho leta a jeho cieľom je predstaviť poľovníctvo najmä zo spoločenskej stránky. Obľúbenou súčasťou je varenie gulášu, výstavy psov v krásnom prostredí zámockého parku, no najväčší záujem je o program, ktorí poľovníci chystajú deťom. Má zábavný ale aj poučný charakter o živote v prírode. Desiatky detských strelcov súťažia o poháre pre víťazov v strelbe zo vzduchovky.

Macek (z Malacek) ako predmet skúmania

Pieseň, ktorá v origináli znie: „Išeu Macek do Mauacek“ je notoricky známa v celom československom priestore, ale znie aj v zahraničí v rôznych textových a jazykových obmenách. Malačania sa preto pustili do vedeckého výskumu tejto legendárnej osobnosti. Organizujú vedeckú konferenciu, ktorá sa snaží skúmať a prezentovať poznatky o živote, pôsobení a odkaze Macka pre ľudstvo. Jedinečná knižná publikácia s doterajšími zisteniami je k dispozícii v turisticko-informačnej kancelárii a na sídlisku Juh mu odhalili aj drevenú sochu v nadrozmernej veľkosti.

Polovnícky deň (hore) a Prvomájové Malacky, foto: archív mesta

Divadelný festival Zejdeme sa na hambálku, foto: archív divadla

Tajomník konferencie o Mackovi Stano Bellan krstí šošovicou sochu Macka, foto: archív mesta

ROZHOVOR

Foto: archív mesta

JURAJ ŘÍHA primátor Malaciek

Ako sa zmenila tvár mesta za ostatné roky? Aké novinky pribudli pre obyvateľov a návštevníkov?

„Malacky sa stali moderným a oproti minulosti aj zelenším mestom. Azda najvýraznejšie zmeny sa dotkli centra mesta, kde vzniklo nové pešie námestie. Jeho súčasťou je zelený pavilón a nová mestská podzemná garáž. Pribúdajú cyklotrasy, máme nový pavilón materskej školy na sídlisku Juh a novú kompostáreň, ktorú už onedlho spustíme do prevádzky. Pracujeme aj na ďalších investičných projektoch: stavia sa multifunkčná športová aréna, pripravujú sa projekty kultúrneho domu a novej základnej školy.“

Malacky sú bohaté na historické pamiatky. Sú aj iné dôvody, pre ktoré by ich mali turisti navštíviť?

„Určite by som všetkých pozval na nové pešie námestie. Návštevníci zaparkujú v podzemnej garáži, a potom sa už len stačí vyviezť výtahom alebo vyjsť po schodoch a sú na námestí. Okolo neho budú sústredené služby a zelený pavilón s modernou fontánou dodá celému miestu príjemný charakter. Rovnako pozývam vyskúšať naše nové cyklotrasy, dá sa po nich bezpečne dostať z jedného konca mesta na druhý. Je to príspevok mesta k modernému, ekologickému a zdravému životnému štýlu. Ak sa nám v cyklotrasách bude dariť tak ako doteraz, bicyklom sa dostaneme do každého kúta Malaciek.“

Ako sa vám darí rozvíjať kultúru?

„Kultúra je v Malackách doma. Naším domovským divadlom je Divadlo na hambálku. Toto ochotnícke zoskupenie oslávi 22 rokov a jeho najúspešnejším predstavením je Ženský zákon. Klasický text J. G. Tajovského skvelo previedli do záhoráčtiny bratia Moravčíkovci. Pred pár rokmi na našu kultúrnu scénu pribudlo aj Divadlo Falangír. Každoročne sa v meste organizuje množstvo kultúrnych podujatí a samospráva aktuálne pripravuje projekt kultúrneho domu, ktorý u nás chýba.“

Foto: m-ARK

Vydajte sa po stopách Pálfiovcov!

Malacky ponúkajú pre turistov viac, než by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Ak sa ich rozhodnete spoznať, objavíte tajomné podzemie, vypočujete si miestne legendy a dozviete sa zaujímavosti z histórie.

Pálfiovský kaštieľ a Čierna brána

Ako prvý odporúčame navštíviť kaštieľ v zámockom parku. V 17. storočí sa stal rodovým sídlom Pálfiovcov, jedného z najbohatších rodov v Uhorsku. Objekt je v rukách mesta, ktoré ho postupne rekonštruje a počas letnej sezóny je otvorený pre verejnosť. Sprievodca vás určite vezme do Pálfiovskej izby, ktorá

je zariadená dobovým nábytkom, aj do bývalej zámockej kaplnky a na nádvorí vás upozorní na zaujímavosti: slnečné hodiny, studňa a sochu jeleňa. Potom sa môžete poprechádzať v rozsiahlom parku a prejsť až Čiernej bráne. Je pekne zachovaná a viedla k nej aleja od Čierneho kláštora.

Čierny kláštor aj Kaplnka svätých schodov

Ak vám niekto v Malackách odporučí navštíviť Čierny kláštor, pošle vás prezrieť si sakrálny komplex, ktorý tvorí kláštor a kostol Nepoškvrnenej Panny Márie ohraničený múrom so štyrmi baštami. Pomenovanie dostal podľa svojej pôvodnej tmavo-popolavej farby. V pútnickej kaplnke uvidíte kópiu jeruzalemských schodov, po ktorých kráčal Ježiš Kristus k Pilátovi a sú v nich uložené relikvie svätých.

Foto: Múzeum Michala Tillnera

Malacké krypty

Pre tých, ktorých fascinuje tajomné podzemie, sú ale najväčším lákadlom krypty pod kostolom. Je v nich pochovaných 200 významných členov Pálfiovskeho rodu, ale aj Františkáni a bohatí obyvatelia mesta.

Malacké legendy

Najznámejšia je legenda o zázračnom srdci. Srdce palatína Pavla IV. Pálfiho bolo uložené v kryptách, v striebornej schránke a pripisovala sa mu zázračná moc. Vraj vždy v čase nebezpečenstva a vojnových konfliktov začalo krváčať. Záhadný úkaz má svoje logické vysvetlenie, no viac neprezeráme. Dozviete sa to počas prehliadky! www.malacky.sk

TIP PRE VÁS

Na potulky nielen po Malackách sa môžete vydať v rámci organizovanej prehliadky alebo s pomocou originálnej mapy s príbehom, ktorú pre vás vytvoril Bratislavský kraj. mapa.bratislavaregion.travel

Synagóga, foto: m-ARK

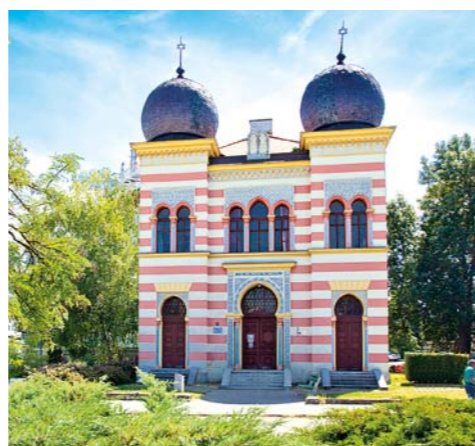

Foto: Múzeum Michala Tillnera

Viete, kto bol Michal Tillner?

Maliar a usilovný zberateľ Michal Tillner sa významne pričínal o vznik múzea v Malackách, ktoré potom pomenovali po slávnom rodákovi. Bol potomkom starej habánskej rodiny a traduje sa, že aj výborným rozprávačom.

Nemožno sa preto čudovať, že ho fascinovali staré príbehy a považoval za nevyhnutné rozvíjať duševné bohatstvo a odkaz predkov. Na sklonku života sa pustil do budovania múzea v Malackách. Slávnostného otvorenia sa však nedožil, umrel o tri mesiace skôr. V expozícii si môžete prezrieť početnú zbierku petrolejových lampa, keramiky, ľudové odevy či pracovné nástroje, ktorých funkciu na prvý pohľad ani nedokážeme odhadnúť. Obdivovať môžete aj typickú habánsku keramiku. Najväčším lákadlom je však Záhorácka izba – ukážka typického bývania v minulých storočiach. Mnohí Malačania si pamätajú, že múzeum bolo najprv umiestnené v autentických priestoroch mlynu na dolnom konci Malaciek. Teraz ho nájdete v budove Mestského centra kultúry na Záhoráckej ulici.

Cintorín s pamiatkovou zónou

Pri spoznávaní mesta sa môžete zatúlať aj na najstarší mestský cintorín, ktorý je miestom posledného odpočinku mnohých významných Malačanov. Nachádza sa severne od kostola, pri ceste do Veľkých Levár. Pravdepodobne bol založený ešte v 17. storočí. Pokojne sa poprechádzajte a prečítajte si mená na najvýznamnejších a najzaujímavejších pomníkoch z prelomu 19. a 20. storočia. Patria členom Pálfiovskej správy, štátnym úradníkom, obchodníkom, učiteľom aj Františkánom. <https://muzeummalacky.sk>

Foto: m-ARK

Staré predmety **rozprávajú príbehy**

Nechajte sa pozvať do sedliackeho domu v Rohožníku!

V priestoroch bývalej pánice, v tradičnom dome, sú vystavené predmety, ktoré miestni obyvatelia objavili na poválach a v pivniciach. Našli hotové poklady, ktoré patrili ich starým otcom a dnes už nenašli využitie, dokonca aj starú pec na chlieb. V Rohožníku z nich vytvorili menšie múzeum. Rozprávajú príbehy predkov, ktoré si ešte mnohí pamätajú, autentické fotografie dokumentujú život obce, tradície aj folklór. Navyše tam vznikol priestor, kde sa môžu obyvatelia stretávať, organizovať rôzne posedenia či workshopy.

Medveď v Malých Karpatoch

Milovníkom turistiky odporúčame vybehnúť na druhý najväčší malokarpatský vrch Vysoká, ale aj prechádzky po okolí majú svoje čaro. Cestička okolo ovocného sadu vás privedie ku kaplnke svätého Urbana, kde stretnete

Foto: archív - Malokarpatáci

malokarpatského medveďa. Nemusíte sa báť, pretože je vyhotovený z dreva. Vyrobil ho talentovaný rezbár Jozef Chromek z Podolia a spolu s drevenou lavičkou ju na kopec nad obcou umiestnili Malokarpatáci, členovia miestneho športového tímu. Na pamiatku si s ním urobte peknú fotku!

Vyberte sa starým sdom na stretnutie s našim medveďom. Pri Urbánkovi nájdete ho stát, nemusíte sa ho vôbec báť. Je to dobrák od kosti, možno má rád sladkosti.

Spomienka na opernú divu

Obyvatelia Záhorskej Vsi sa pýšia slávnou rodáčkou, ktorú ocenili aj titulom Historická osobnosť regiónu. V najzápadnejšej obci na Slovensku sa narodila operná diva Lucia Popková, ktorá svojím zázračným sopránom dobila svet. Bola prvou slovenskou speváčkou v milánskej La Scale, v londýnskej Covent Garden aj v newyorskej Metropolitan Opera. V obci po nej pomenovali ulicu, ktorá prechádza okolo jej rodného domu a najnovšie ju pripomína aj pamätná tabuľa, dielo akademickej sochárky Lenky Ballekovej.

Foto: archív BSK

Len kúsok od rušnej metropoly je magické miesto, kde vašu dušu naplní pokoj a bázeň. Jeho mystická atmosféra vynikne najmä vtedy, keď lurdskú jaskyňu osvetľuje iba plápolajúci plameň sviečok.

Storymapa

Foto: m-ARK

Pútnici miera do Marianskeho údolia

Marianka bola odjakživa cieľom pútnikov. Po stáročia viedli na toto miesto kroky slávnych panovníkov aj obyčajných smrteľníkov. Chýr, ktorý išiel o tejto malej obci, sa rovnal slávnemu rakúskemu mestu Mariazell. Aj dnes býva cieľom súčasných „moderných“ pútnikov, ktorí kráčajú po Svätaja-kubskej alebo Cyrilo-metodskej ceste. Na sviatok narodenia Panny Márie sem prichádzajú zapáliť sviečku stovky ľudí. Rozjímajú, v tichu sa modlia či prosia o uzdravenie.

Miesto legend a zázrakov

Uprostred bukových lesov sa rozprestiera pútnický areál. Centrum komplexu tvorí Bazilika Narodenia Panny Márie, ktorá vo vnútri ukrýva

pozoruhodnú maliarsku výzdobu. Vo svätom údolí je kalvária s barokovými kaplnkami a Lurdská jaskyňa s množstvom odkazov a prosieb, vytesaných do kamenných platní. Kaplnka Svätej studne je druhou najvýznamnejšou stavbou a podľa legendy sa práve na tomto mieste zjavovala Panna Mária. Tam bola nájdená aj zázračná soška Panny Márie Tálskej, aktuálne umiestnená v bazilike. Krížovú cestu lemujú 50 sôch v životnej veľkosti. Do Marianky si môžete urobiť výlet kedykoľvek, keď zatúžite po pokojnom dni v prírode mimo ruchu veľkomesta. V okolí vedú viaceré turistické trasy, cyklisti si môžu zvoliť cyklotrasy pri rieke Morave a pri Dunaji. Nevynechajte ani ďalšiu zaujímavosť, ktorou je tunajšia bridlicová stôlna. Je najmenšou

baníckou expozíciou s jediným zachovaným starým banským dielom z ťažby bridlice na Slovensku.

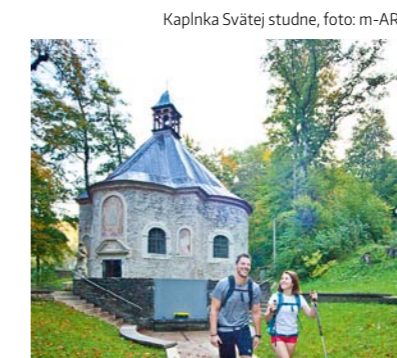
NÁŠ TIP

Pri návšteve Marianskeho údolia môžete využiť služby Domu pútnikov. Zrekonštruovaný pavlínsky kláštor dnes slúži ako útočisko pre pútnikov aj individuálnych turistov. Poskytuje kompletné služby, teda ubytovanie, stravu, možnosť duchovných cvičení alebo príjemný relax v krásnej prírode.

Pútnický dom v Marianke
Nám. 4 apríla 20, Marianka
www.marianka.org

Pútnický dom, foto: archív - Pútnický dom

Kaplnka Svätej studne, foto: m-ARK

Pútnický dom, archív - Pútnický dom

Romantické zákutia zámockého parku

Park pri stupavskom kaštieli vás priam pozýva na prechádzku v tóni vysokých stromov. Rastú v ňom majestátne platany a všadeprítomná voda naplňajúca potôčiky sa stráca v jazierkach. Na čarovných miestach s nádychom romantiky nájdete vytúžený oddych po náročnom dni.

Prejdite sa pagaštanovou alejou, poseďte si v zrekonštruovanom mlyne, kde vás radi obslúžia alebo sa s deťmi vyberte na ihrisko. V parku sa v lete stretávajú zalúbené páry, žiaci sa tam schádzajú po škole a uvidíte aj seniorov praktizujúcich nordic walking.

V lete vám bude robiť príjemnú kulisu spev vtákov, no park má svoje čaro aj v zime. V kaštieli je dnes zariadenie pre seniorov a Domov sociálnych služieb, s parkom ich spája barokový mostík s hlavami dvoch kamenných levov. Zaiste vás prekvapí aj jeho prirodzené napojenie na priľahlé lesy.

Zrevitalizovaný areál bude krajší

Keďže park poznačil zub času, v najbližších rokoch by mal získať novú úpravu. Postará sa o to Bratislavský samosprávny kraj, ktorý sa na jeseň pustí do jeho revitalizácie. Vďaka programu cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Rakúsko, v rámci cezhraničného projektu

ParksFit4Future sa dočká komplexnej obnovy. Dôjde k úprave drevín, novej výsadbe, doplní a opraví sa mobiliár, lavičky, mostíky, vyčistia sa trávniky. Park bude mať kvalitné osvetlenie a nový kamerový systém. Počíta sa aj s doplnením a rekonštrukciou architektonických prvkov. Podkladom pre celkovú úpravu, ktorá má zachovať jeho historický ráz, bola rozsiahla štúdia a dendrologický prieskum. Výsledkom bude zelený areál atraktívny pre obyvateľov mesta i návštevníkov, ktorí tam budú radi tráviť čas. Potom sa tam pravdepodobne vráti obľúbený festival nového cirkusu Cirkul'art a pribudnú aj ďalšie kultúrne podujatia.

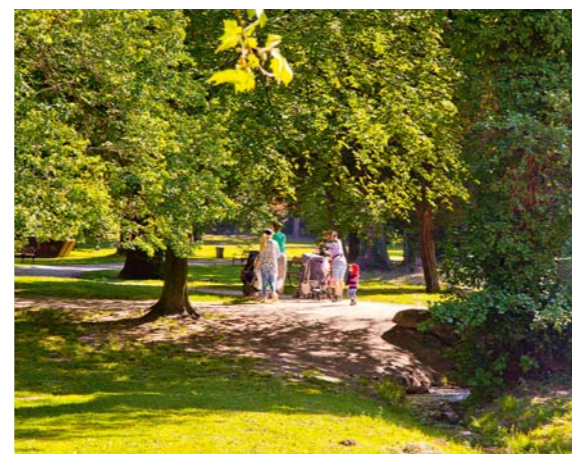

Foto: m-ARK

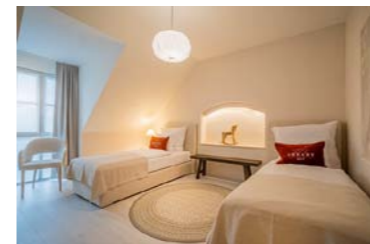

Foto: Arkady Hof

Okúzľujúci hotel s jedinečným príbehom

V Stupave sme objavili hotel s unikátnym dizajnom! Stáročné klenby a obloženie z pálených tehál vás prenesú späť v čase.

Rustikálny nábytok v spojení s moderným dizajnom dýcha históriou a luxusom. Zachovalé klenby v priestoroch reštaurácie či hodovne umocňujú majestátnosť dobovej architektúry. Prírodné materiály, stoličky tonetky, dizajnové svietidlá či doplnky; to všetko vzbudzuje dojem kvality a komfortu. Hotel je pre vás ideálnou voľbou, ak potrebujete zorganizovať privátnu či firemnú akciu, svadbu, rodinné oslavy, eventy, no môžete si tu dopriať aj pokojný oddych vo dvojici alebo posedenie v kruhu priateľov.

Na začiatku výnimočnej premeny bola historická koniarenň zo 17. storočia. Patrila k panskému majeru, ktorý bol kedysi najväčším poľnohospodárskym podnikom na celom Záhorí, no za bývalého režimu ho skonfiškovala komunistická strana. Keď terajší majitelia uvideli zanedbanú budovu, očaril ich obrovský priestor a dobová architektúra. S vervou sa pustili do jej rekonštrukcie a na konci príbehu záchrany je tento hotel s výnimočnou atmosférou.

www.arkadyhof.sk

Barbora Kočíšová

Už je to nejaký ten rok, čo si umelecká šperkárka Barbora Kočíšová podmaňuje kovy, experimentuje a hlavne tvorí. Najskôr to boli pevné objatia drahých kovov a kameňov, neskôr sa pokúsila spojiť krehkosť a drsnú krásu materiálu. Jej šperky reprezentujú surovú krásu, ukazujú rozmanitosť, kúzlo okamihu... Niekoľko rokov organizuje aj kurzy šperku a letné tvorivé tábory.

Čo všetko sa ukrýva pod Vašou značkou „Bora-magic is real“?

„Moja značka je odvodená od môjho mena a zároveň vystihuje vlastnosti, ktoré vnímam ako podstatné, čiže tvrdosť, pretože spracovanie šperku je naozaj o pretavení tvrdého kovu na výnimočný šperk a zdravých vlastných rozhodnutí; tajomstvo, lebo každý kúsok šperku ho v sebe nosí, a jemnosť, pretože šperky zjemňujú a podčiarkujú krásu.“

V čom tkvie umenie šikovnej šperkárky? Je to trochu alchýmia.

„... skôr tajomstvo súladu. Pociť, že spolupracujete so živlami, meníte ich štruktúru a tvar do podoby umeleckého diela ma fascinoval natoľko, že som sa rozhodla študovať umelecké odbory na Slovensku, ale aj v Česku, na Bali, Srí Lanke či v Singapure. Už nejaký čas sa venujem aj odlievaniu kovov a neustále pracujem na zdokonaľovaní nedokonalosti. Organické tvary, zachytené okamihy a prijatie nedokonalosti sú skutočnou alchýmiou a korením v mojej tvorbe.“

Ako si predstavujete typickú nositeľku Vašich šperkov? Pre koho sú určené?

„Milujem boho/gypsy štýl a každý jeden kúsok tvorím akoby pre seba. Moje šperky oslovujú ľudí, ktorí za nimi hľadajú niečo viac ako nablýskanú krásu. Najväčšou inšpiráciou je pre mňa príroda, prírodné štruktúry, príbehy, život. Na Slovensku som priekopníčkou v pokovaní rastlín a iných predmetov a výrobe šperkov z nich. Každý jeden je výnimočný a neopakovateľný, pretože v sebe ukrýva skutočný život.“

Kontakt: Sadová 11, Stupava
www.borajewellery.com, FB: borajewellery, IG: bora_jewellery

Foto: Bora

V STUPAVE MAJÚ K PRÍRODE BLÍZKO

Najznámejšou komoditou Stupavy je zelé, teda kapusta, ktorej sa tu darilo najmä v Máste. Kedysi samostatná obec je dnes súčasťou Stupavy. Pozývame vás na ochutnávku tejto supervitamínovej bomby!

Vyberte sa na špacírku

Stupava je príjemná najmä v lete, keď si môžete na letnej terase v pokoji vychutnať kávu či zákusok alebo sa so zmrzlinou v ruke prechádzať po parku pri kaštieli. V príliš horúci deň ponúka ideálnu skrýšu pred slnečnými lúčmi. Pokojne sa zastavte aj v nedávno zrekonštruovanom Krupičkovom dome, v ktorom žil posledný záhradník kaštielských záhrad. Jeho dom sa len nedávno premenil na moderné ekocentrum. Prináša rozmanité aktivity z oblasti spoznávania a ochrany prírody, poskytuje zázemie pre semináre a workshopy a funguje aj ako informačný bod pre turistov. Dozviete sa tam o kultúrnych aj športových podujatiach v regióne a poradia vám, kam sa oplatí vybrať na cyklovýlet alebo turistiku. V priamom dotyku centra vytvorili aj senzorickú a komuntnú záhradu a po Malom parku vás prevedie nový náučný chodník.

Kyslá kapusta má vlastný festival

Nikde nechutnate takú kvasenú kapustu ako práve v Stupave.

„Zelé,“ ako sa jej po záhorácky hovorí, spracovávajú tradičným spôsobom. Po naložení do drevených sudov sa jednotlivé vrstvy nasolia a poriadne ušľiapu bosými nohami. Špecifickú chuť a jemnú chrenovitú štiplavosť vraj dodáva stupavskému zelé tunajšia pôda. Určite ho ochutnajte na Dňoch zelá, ktoré sú vždy v prvý októbrový víkend a možno sa stanete svedkom aj pomerne kuriózneho akcie. Pri podávaní zelá si ľudia formou živej reťaze odovzdávajú hlávku kapusty z časti Mást až na pódium v centre mesta.

www.stupava.sk

Krupičkov dom, foto: Ekocentrum Stupava

Tajomstvá hradných múrov pohltí čas

Hrad Pajštún postavili na vápencovom brale uprostred lesov, no presné okolnosti jeho výstavby nepoznáme. Dnes sa na hradný kopec dobijajú turisti bažiaci po úniku z hlavného mesta a počas víkendov najmä rodiny s deťmi. Urobte si výlet na najzáhadnejší hrad v Malých Karpatoch!

Za tajomnú atmosféru môžu hlavne okolité lesy, akoby si hrad chceli celkom privlastniť. V podobnom duchu sa nesú aj povesti, o krutom kastelánovi alebo o čertovi, ktorý odniesol do pekla celé osadenstvo hradu. Podľa jednej z legiend, ak sa na hrad vyberiete presne o polnoci, uvidíte tam rytiera ako divoko cvála na bielom koni, aby následne zmizol v priepasti.

Cez týždeň nebýva ničím výnimočným, že pri výstupe na hrad vás budú sledovať iba stáda srn alebo danielov. Na hrad sa dostanete viacerými trasami, najkratšia vedie po červenej značke z Borinky a je to príjemná prechádzka lesným terénom. O vzhľade a histórii kedysi panského sídla sa dozviete viac z tabúľ rozmiestnených v areáli. Záznamy siahajú až do trinásteho

storočia a neskorší osud Pajštúnskeho hradu sa spája s významným rodom Pálfiocov. V 17. storočí ho dal uhorský palatín výrazne prestavať talianskym staviteľom. Z toho obdobia sa zachoval aj vytesaný letopočet rekonštrukcie a pripomienkou sú aj mohutné kamenné nosníky zdobené nádhernými maskarónmi. Keď sa neskôr hradní páni prestavovali do kaštiela v Stupave, hrad postupne stratil svoj strategický význam.

Po areáli sa sa môžete túlať cestičkami, ktoré vás prevedú medzi zvyškami hradných múrov. Vychutnajte si úchvatný výhľad na okolité lesy a južnú časť Záhorskej nížiny. Za dobrého počasia dovidíte až na rakúske Alpy.

Foto: m-ARK

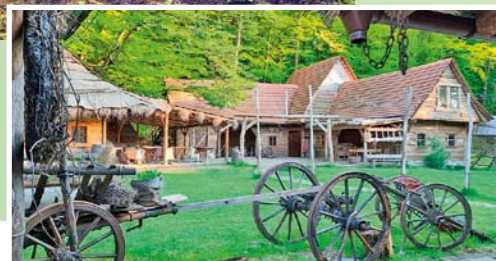
Návšteva ABELANDU je zážitkom

Za Lozornom, v jedinečnom prírodnom prostredí, vybudovala rodina Abelových svoj rozprávkový svet. Ekologická farma na spôsob niekdajších gazdovstiev sčasti pripomína aj atmosféru Divokého Západu. Abelovci sa nebránia návštevam, naopak radi otvárajú brány do svojho sveta. Majú tam mlyn, kolibu, permakultúrne záhrady a čajovňu, kde vám ochotne pripraví výborný čaj. S výnimkou zimy a letných prázdnin je farma prístupná pre verejnosť vždy v sobotu a býva tam zaujímavý program. Pre návštevníkov varia halušky, zoznamujú deti so zvieratami, vozia ich na koňoch a predstavujú tradičné remeslá: kováčstvo, rezbárstvo, strihanie oviec, pečenie chleba alebo výrobu syrov. V Abelande si môžete

dopriať aj ďalší nevšedný zážitok a vyskúšať prenocovať v korunke mohutného javora! Domček na strome vlastnoručne vyrobil Šimon Abel a toto útulné miesto je ako stvorené na oddych v priamom kontakte s prírodou.

www.abeland.sk

Foto: Abeland

Fialový kvietok poteší oko i dušu

Milujete atmosféru Provencálska? Príďte si nazbierať čerstvú levandulu na kvetinovú farmu na Záhorí pri obci Malé Leváre. Majiteľov k jej pestovaniu priviedla láska k prírode a k tejto jedinečnej rastlinke, ktorej potenciál využívajú pri výrobe potravinárskych a kozmetických produktov. Okrem levandule pestujú aj vzácnu ružu stolistú, z jej lupienkov náročným procesom získavajú vzácnu ružovú silicu. Romantickú atmosféru rozkvitnutých záhonov radi využívajú profesionálni aj amatérski fotografi. V júni, v období kvitnutia, si na farme môžete rezervovať priestor na súkromné návštevy a fotenia. Populárne sú aj Dni otvorených dverí spojené so samozberom, ktoré každoročne prilákajú milovníkov levandule aj z ďalekého okolia. Konajú sa pravidelne na začiatku júla, kedy je farma sprístupnená verejnosti. www.levanduland.sk

Foto: Levanduland

Na samom vrchu turistického menu, ktoré ponúka toto sympatické mesto v tesnej blízkosti českých hraníc, je jednoznačne barokový zámok. Návštevníkov láka aj na bylinkovú záhradu v zámockom parku alebo člnkovanie vo vodných valoch, ktoré sú na Slovensku unikátom!

Holíč

OBLÚBENÉ MESTO MÁRIE TERÉZIE

Foto: archív mesta Holíč a m-ARK

kde si môžete vypiť chutnú kávu, dať si dobrý zákusok alebo sa osviežiť na letnej terase. Čiastočnou rekonštrukciou prešla aj hospodárska budova tzv. Koniarne, kde na vás čaká moderná virtuálna expozícia, ktorá vás prevedie „Po stopách Veľkomoravských Slovanov.“

Najväčšou atrakciou je člnkovanie

Člnkovanie na hladine vodnej priekopy alebo inak – na vodných valoch, je niečo, čo zažijete iba v Holíči! Či už sa tam vybe-

riete s deťmi alebo si chcete užiť romantickú plavbu vo dvojici, zámocké múry sa vám ukážu z úplne inej perspektívy. Areál je prístupný celoročne, plaviť sa dá iba počas priaznivého počasia a vstupenky si môžete kúpiť v miestnom informačnom centre. Vodné valy našli využitie aj v zime, kedy sa menia na prírodné klzisko.

Bylinková záhrada vás zláka pokojnou atmosférou

V historickom priestore v mieste niekdajšej panskej lúky vznikla bylinková záhrada. Nadväzuje na tradíciu pestovania kuchynských rastlín a bylín v zámockom areáli a ponúka relax pri voni takmer 30-tich druhov liečivých bylín. Aj barokové záhradné prešly revitalizáciou a návštevníci ich môžu využívať každý deň, bez obmedzenia. Do rybníka ústia dve drevené móla, ktoré vytvárajú vodný náučný chodník a je pravdepodobné, že tam stretnete svadobčanov, keďže sú obľúbeným miestom fotografov. V areáli si každý užije príjemný čas strávený vonku, na ihriskách alebo pri vode a zážitkom pre deti môže byť aj krmenie kačiek a najmä nebojácnych ondatier, ktoré žijú vo vodnej priekope.

Na bicykli za ďalšími zážitkami

Areál zámku sa stáva každý rok dejiskom najväčších kultúrnych akcií, ako sú VIVAT Holíč alebo Zámocké pivné slávnosti. Fanúšikovia histórie objavia v meste aj ďalšie národné kultúrne pamiatky: dva barokové kostoly, dve kaplnky a barokovú sýpku, ktorá dodnes slúži svojmu účelu. Pre milovníkov cykloturistiky tu budujú cyklotrasy a tá najvýznamnejšia spája Holíčsky zámok s obcou Kopčany a Mikulčicami na českej strane hranice. Na bicykli sa môžete vybrať aj do Skalice, aktuálne sa v obci Kátov napája na Skalické rybníky a povedie vás až do mesta vychýrených trdelníkov.

Zámok v Holíči bol kedysi klenotom Uhorska. Ako honosné letné sídlo Habsburgovcov zažíval, podobne ako celé mesto, svoje zlaté časy počas kralovania Márie Terézie. Truďuje sa, že manželka cisára Františka Lotrinského navštívila zámok najmenej 30 krát. Napriek schátranému stavu dáva tušieť, že muselo ísť o reprezentatívnu stavbu, na ktorej sa, žiaľ, minulé storočie podpísalo veľmi necitlivo. V priestoroch zriadili školu, potom sklad nábytku, depozitár, ale tiež sušiareň tabaku. Od roku 2007 prešiel zámok spolu s celým areálom do vlastníctva mesta a to sa mu snaží postupne prinavrátiť stratený lesk.

Nahliadnite do priestorov, ktoré dýchajú históriou

V minulosti vraj bolo na zámku takmer 100 miestností, dnes sú využívané len niektoré. Sídlí tam Mestské múzeum a galéria. V rámci prehliadky vám ukážu Čínsku sálu, Kaplnku Nanebovzatia

Panny Márie, pivnice a podzemné chodby. Čínsku sálu kedysi zdobili kožené tapety s malovanými výjavmi čínskeho výtvarného umenia. V múzeu sa zoznámite so životom a pôsobením Habsburgovcov v Holíči a výnimočnú hodnotu má vystavená zbierka fajansy. Nechýba ani poľovnícka miestnosť, keďže poľovníctvo bolo pre F. Š. Lotrinského srdcovou záležitosťou.

Po prehliadke sa nechajte pozvať na kávu

Bývalé hospodárske budovy, ktoré sú súčasťou areálu, mesto postupne rekonštruuje a využíva ich na rôzne podujatia, výstavy, konferencie a iné kultúrne akcie. Jedna sa zmenila na zámockú vináreň, v ďalšej vznikla príjemná kaviareň,

www.holic.sk

Foto: archív mesta Holíč a m-ARK

Oddaný strážca Malých Karpát

Vyberte sa na Plavecký hrad! Poprechádzajte sa medzi jeho múrmi, vypočujte si ich šepot a vychutnajte si zaslúžený výhľad do diaľav. Biele veže Plaveckého hradu sa vynímajú na pozadí malokarpatských lesov a na skalnatom vrchu vybiehajúcim z masívu pohoria do nížiny priťahujú pohľady.

Zrúcanina je voľne prístupná verejnosti, zbalte si len chuť a dobrú náladu. Výstup na hrad z obce Plavecké Podhradie nie je náročný, trvá asi 30 minút a vedie príjemným lesným terénom. Aj preto býva obľúbeným cieľom víkendovej turistiky alebo výletov s deťmi. Vonkajšie murivo hradného opevnenia môžeme pozorovať

už z diaľky, pri bližšej návšteve sa dá rozoznať delová bašta a múry paláca i ústrednej veže. Zachovala sa aj kamenná renesančná brána vo východnej bašte. Hrad sa dlhodobo rekonštruje, veľa práce urobili bratislavskí skauti, ktorí sa pustili do jeho obnovy. Pôvodne jednoduchá stavba bola v polovici 16. storočia prestavaná na renesančnú pevnosť s nádvoriami, neskôr pribudli delové bašty. Zrúcanina nie je zaujímavá len pre milovníkov histórie, ostatných opantá svojou romantickou atmosférou. Drevená lavička s podmaňujúcim výhľadom sa priam ponúka

na chvíľku oddychu a rozjímania. A práve výhľady sú to, pre čo sa sem oplatí zájsť. Z časti horného hradu je kruhový výhľad a na horizonte sa vynímajú hrebene Malých Karpát: masív Zárub, výrazné vrcholy Vápennej a Vysokej. Kedysi mali odtiaľto strážcovia na dohľad 3 ďalšie hrady: Branč, hrad Korlátka aj Ostrý Kameň. S orientáciou vám hravo pomôže tabuľa s mapou umiestnená v horných častiach hradu, na ktorej je popis jednotlivých objektov, ktoré odtiaľto možno pozorovať. Svoje čaro má aj dedinka Plavecké Podhradie, rovnako ako susedný Plavecký Mikuláš s peknými chalúpkami. Na severnej strane hradného vrchu sa skrýva vchod do menšej Plaveckej jaskyne. Bola to prvá prístupná jaskyňa, ktorú nájomníci Pálfiovského panstva využívali aj ako sklad. Dnes je pre verejnosť zatvorená a obývajú ju iba kolónie netopierov. www.plaveckyhrad.eu

Foto: m-ARK

Dedičstvo po Habánoch

Prechádzka uličkami habánskeho dvora sa nesie v tajomnej atmosfére, je to akoby ste sa preniesli späť v čase. Architektúra domov má svoj vlastný zaujímavý rukopis a rozpráva príbehy minulých čias, celkom odlišné od toho, ako žili naši predkovia.

Habáni sa nazývali aj novokrstenci alebo anabaptisti a na Záhorie prišli približne v polovici 16. storočia. Postupne založili vyše 30 bratských dvorov, no do dnešných dní sa zachovali len vo Veľkých Levároch, v Sobotišti a v Moravskom Svätom Jáne. Habánsky dvor vo Veľkých Levároch je unikátnou pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry s výnimočne zachovanou urbanistickou štruktúrou a typickými domami s vysokými strmými strechami. Život tunajšieho spoločenstva dokumentuje múzeum v Iszerovom dome, no pri prechádzke si môžete obzrieť aj 22 pôvodných stavieb.

Mlyn síce nemelie, ale teší sa ukážkovej obnove

Habánsky mlyn v Sobotišti je ďalšou ojedinelou pamiatkou tohto druhu. Miestnym nadšencom sa ho podarilo oživiť po tom, ako roky chátral. Z vnútorného vybavenia sa veľa nezachovalo, zrekonštruovali len pôvodnú mlecíu stolicu. Ďalšie miestnosti tvorí expozícia, ktorá približuje dejiny tunajšej komunity. Aj tu sa zachovali viaceré stavby: stodola, kaplnka, habánska zvonička a klučiareň. Prepájajú ich náučný chodník s krátkou anotáciou, aby si návštevník vedel predstaviť na čo objekty slúžili.

ZAUJÍMAVOSŤ

VÝNIMOČNE ZRUČNÍ REMESELNÍCI

Medzi Habánmi boli ľudia z rôznych častí sveta, ktorí so sebou priniesli mnohé novátorské postupy. Boli dobrí nožiar, vinári, lekárnici, ošetrovatelia či učitelia. Ich strechy sú dodnes príkladom výnimočného stavbárskeho umenia. Aj Mária Terézia si vraj na kráľovský dvor pozvala strechárov zo Sobotišťa. Práve Habánom vďačíme aj za špecifickú bielu glazúru, ktorá položila základ pre modranskú majoliku.

Foto: m-ARK

Habánsky dvor a múzeum

Habánsky dvor 78, Veľké Leváre
tel.: +421 34 779 44 93, +421 34 779 41 07
e-mail: kulturnydom@levare.sk
Návštevy je potrebné dohodnúť vopred.

Relax

PRI SLOVENSKOM MŔTVOM MORI

Pre výnimočne zdravú a liečivú vodu sa Smrdákom hovorí aj Slovenské mŕtve more. Sú to malé kúpele rodinného typu a kúpeľná tradícia tu pretrváva už vyše 400 rokov.

V areáli vás privíta pokoj a prekrásna zeleň kúpeľného parku. No to, čo robí hotely v Smrdákoch skutočne výnimočnými, sa ukrýva hlboko pod zemou. Pokladom je tunajšia minerálna voda s mimoriadne vysokým obsahom sírovodíka, odtiaľ pochádza aj názov „Smrdáky.“ Vznikla vďaka milióny rokov starým morským usadeninám, pretože v Panónskej panve sa kedysi rozprestieralo pravé more.

Doprajte si výnimočný minerálny kúpeľ

Balneoterapia je názov procedúry, ktorú si môžete celkom exkluzívne

dopriať práve v Smrdákoch. Má výnimočne pozitívne účinky, pretože sa pri nej využívajú minerálne vody s prirodzeným obsahom sírovodíka vyvierajúce priamo na mieste. Sírovodík sa ľahko vstrebáva cez pokožku a zlepšuje prekrvenie a metabolizmus tkanív. Tým pomáha pri bolesti, chronických kožných ochoreniach a zápaloch, ale aj pri problémoch pohybového aparátu. Dobrou správou je, že vy nemusíte robiť celkom nič, iba si chvíľu poležíte v jedinečnej zdravej vode a po kúpeli si ešte zabalení do deky oddýchnete na lôžku. Kto by odolal takému rozmaznávaniu?

Atraktívne sú aj výlety do okolia

V Smrdákoch vás čaká podobný relax ako pri mori. Po kúrach alebo wellnes môžete popoludnie využiť na prechádzku v parku. V areáli sa nachádza aj relaxačné centrum so saunou, posilňovňou a telocvičňou a tí, ktorí dávajú prednosť športu, si môžu vybrať tenisové alebo volejbalové ihrisko. Na príjemné trávenie voľného času sú tu kaviarne, kino alebo sa núka zábava pri živej hudbe. V okolí stále pribúdajú nové atrakcie. Ak ste fanúšikom ľahkej turistiky, odporúčame vám výlet k lavičke obrov alebo k Miléniovému krížu. Tento najvyšší kríž na Slovensku meria 27 metrov.

www.kupelesmrdaky.sk

Foto: OOCR Záhorie

Moderné múzeum aj piesková pláž v Senici

Nie je to obyčajné múzeum, na týchto miestach sa písala história. Vyrastali tu deti, bol to domov, sklad, kino, divadlo i telocvičňa. Tancovalo sa tu, spievalo, no ľudí tu aj týrali, bili a posielali do transportov. To všetko si pripísal na vrub Letohrádok postavený veľkostatkárskym rodom Vagyonovcov v polovici 19. storočia.

Pozývame vás nahliadnúť do interiéru pamiatky, ktorú v Senici poznajú ako bývalú Sokolovňu a už zvonku je nápadná svojou romantickou architektúrou. Je domovom múzea, akých na Slovensku nie je veľa. Moderná expozícia 21. storočia s pomocou najnovších technológií využíva koncept fenoménu starobylej obchodnej cesty, ktorá viedla z Prahy

až do Budína. Vďaka interaktívnym prvkom sa môžete sami podieľať na bádani a odkrývaní historických súvislostí. Uvidíte zaujímavé kostrové nálezy, predmety starovekých kultúr, zoznámite sa s príbehmi kráľov a kráľovien. Vydajte sa na putovanie po Českej ceste od praveku až po súčasnosť!

<http://muzeum.senica.sk>

Na Kunovskej priehrade vládne dovolenková atmosféra

Oblúbené oddychové miesto Seničanov Kunovská priehrada, je len pár kilometrov za mestom a vedie k nej nenáročná cyklotrasa. Vďaka projektu zdieľaných bicyklov si teraz môžete v Senici požičať bicykel a vydať sa tam na dvoch kolesách. Pôjdete popri rieke Teplici a pravdepodobne na nej stretnete aj bežcov, psíčkárov alebo prechádzajúcich sa seniorov. Priehrada je ideálnym miestom najmä v lete, nechajte sa zlákať na pieskovú pláž so slnečníkmi, vodné bicykle alebo člnkovanie a užijete si pocit letnej pohody. Na sezónu 2024 chystajú aj vynovené vodné atrakcie a deti sa vďaka náučnému chodníku hravou formou zoznámia s krásami tunajšej prírody.

Foto: OOCR Záhorie

Cesta po záhoráckych mlynoch

Hovorí sa, že Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Na Záhorí bolo kedysi mnoho mlynov, ale tie určite nemleli pomaly. Naším predkom pomáhali v každodennom živote získať múku na chlieb, ale aj na povestný skalický trdelník. Vydajte sa spolu s nami po ich stopách!

Foto: OOCR Záhorie (4 x)

Váš dvojdňový výlet navrhujeme začať v Senici, v časti Čáčov, kde stojí **Škodáčkov mlyn**. Je jedným zo štyroch mlynov, ktoré boli pomenované podľa mlynárskych rodín. V roku 1943 sa na mlyne udiala veľká prestavba a z jednopodlažného sa stal trojpodlažný mlyn poháňaný Francisciovou vodnou turbínou. V roku 1960 ho znarodnili a odvtedy slúžil len na šrotovanie obilia pre dobytok a múka sa v ňom už nemlela. Jeho zariadenie ako aj budova chátrali. Súčasný majiteľ mlyna je nadšenec starej techniky a histórie a spolu s dobrovoľníkmi z občianskeho združenia PRO Čáčov sa usiloval o jeho záchranu, keďže mlyn je poslednou dochovanou technickou pamiatkou v Senici. Všetci sa najviac tešili, keď sa im podarilo sprevádzkovať časť strojového zariadenia. Po vyše 60ročnom spánku sa mlecie stolice dali do pohybu. Pred návštevnou mlyna je istejšie kontaktovať majiteľa. Interiér mlyna je prístupný po dohode a uvidíte tam zachovanú časť vybavenia a okrem toho dve stále výstavné expozície. Ďalším cieľom bude **mlyn v Skalici**, no predtým si ešte môžete urobiť zastávku v modernom **Senickom múzeu**, ktoré je v čerstvo zrekonštruovanej pamiatke. Ak si do programu zaradíte aj **Habánsky mlyn v Sobotišti**, dozviete sa zaujímavosti zo života tejto fascinujúcej náboženskej komunity.

NÁŠ TIP:

Na obede si môžete pochutnať napríklad na salaši Sobotišťan. Okrem výbornej kuchyne je jeho prednosťou aj výhľad priamo na vodu Kunovskej priehrady. Pre deti bude isto zaujímavá minifarma so zvieratami a detské ihrisko.

Foto: Sobotišťan

Foto: OOCR Záhorie

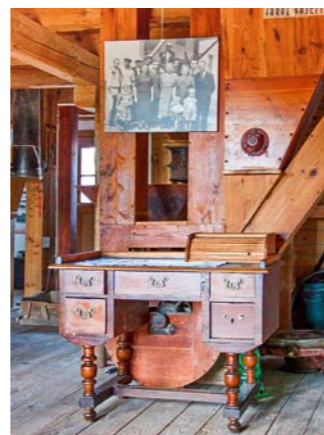

Foto: OOCR Záhorie

Foto: OOCR Záhorie

Mlyn Pilárikových v Skalici pôvodne poháňala voda. V 20. rokoch minulého storočia ho kúpili bratia Pilárikovci a starý mlyn zbúrali. Namiesto neho postavili naozaj impozantný, na svoju dobu moderný, trojposchodový mlyn na elektrický pohon. Mlelo sa v ňom vo dne, v noci, 7 dní v týždni. Desaťročia slúžil Skaličanom i okolitým obciam a v roku 1962 ho definitívne odstavili. Mesto mlyn zrekonštruovalo a sprístupnilo verejnosti, takže dnes je ukážkou technickej pamiatky s mimoriadne dobre zachovaným pôvodným zariadením. V areáli akoby zastal čas a má nezameniteľnú atmosféru minulého storočia. Súčasťou vystavenej zbierky je aj poľnohospodárske náradie či automobily z éry bývalých majiteľov.

Foto: m-ARK

Skalica má veľmi kompaktné historické centrum a je jedným z najmalebnjších miest Záhoria, najlepšie vás o tom presvedčí pohľad z mestskej veže. Mali by ste navštíviť aj tamojšie informačné centrum, pretože sídli v najkrajšej budove v meste, ktorú postavil v secesnom slohu popredný slovenský architekt D. S. Jurkovič. Ak chcete objavovať historické aj turistické poklady, ktoré Skalica ponúka, dohodnite sa na prehliadke mesta so sprievodcom a ten

vás určite vezme na tie najzaujímavejšie miesta.

Foto: m-ARK

Foto: OOCR Záhorie

Náš výlet pokračuje na druhý deň návštevou **veterného mlyna pri Holíči**. Iný podobný na Slovensku nevidíte, pretože sa zachoval ako jediný. Nájdete ho v peknom lesnom prostredí, z centra Holíča sa tam dostanete asi za pol hodiny, po žltej značke. Všimnete si ho už z diaľky, pretože je celý z kameňa a na drevenej streche má upevnené 4 veľké lopatky. Pôvodne sa jeho vrchná časť otáčala a svoju polohu prispôbovala prúdeniu vetra. Mlyn je otvorený pre návštevníkov počas letnej turistickej sezóny a počas Dní Európskeho kultúrneho dedičstva. Keď tam budete, choďte sa pozrieť aj na neďalekú **Rozhladňu na Hrebeni**. Rovnako je celá z kameňa a z plošiny uvidíte mesto aj panorámu Bielych Karpát.

www.regionzahorie.sk

NÁŠ TIP:

Na obed sa môžete zastaviť v Kolibe u Deda v Holíči. Nezabudnite sa ísť pozrieť na Holíčsky zámok a poprechádzať sa v areáli. Môžete navštíviť aj bylinkovú záhradu a na záver výletu ochutnať výbornú kávu na terase zámočkej kaviarne.

www.regionzahorie.sk

Foto: OOCR Záhorie

Foto: OOCR Záhorie

Malokarpatský región

Foto: m-ARK

Vinohrady, do ktorých sa opierajú slnečné lúče, patria k najväčšiemu bohatstvu kraja presláveného výrobou vína. Zatiaľ čo inde ľudia zapisovali príbehy generácií do krojov, výšiviek a folklóru, pod Malými Karpatmi ich hrnčiari a keramikári vtlačali do hlíny. Figurálna tvorba legendárneho umelca Ignáca Bizmayera zobrazuje neľahkú prácu vinohradníkov od sadenia viniča, až po vinobranie a prvý dúšok tohto lahodného nápoja. Spoznávanie Malokarpatského regiónu býva opojné ako samotné vínne cesty. Spája krásu krajiny, históriu aj gastronómiu. Len tu môžete zažiť tradičné vinobrania aj zážitkové ochutnávky vín. Prejdite sa po typických vinohradníckych mestečkách a užite si ich čaro!

Modra

NA KERAMICKEJ MAPE EURÓPY

Príbeh keramiky v Modre pokračuje a verejný priestor postupne oživa tvorbou majstrov keramikárov i umelcov. V Stoličnom potoku, ktorý preteká historickým centrom mesta, vám padnú do oka keramický hrúz, rak, had, žaba a jašterica z dielne umelca Andreja Friča. Pri oddychu v Komunitnej záhrade budú vašimi spoločníkmi Dvanásť mesačkovia, Janko s Marienkou, Vlk a sedem kozliatok ale i Dlhý, Široký a Bystrozraký, Zlatá priadka i Popolvár. Autormi keramických motívov sú majstri Marián Liška, Ján Viglaš a Igor Mesík. Keramiku nájdete i na včelích úloch, drevených lavičkách alebo označení ulíc. Za návštevu rozhodne stojí prechádzka cez keramickú križovú cestu, ktorej zastavenia sú opäť dielom majstrov keramikárov. Počas Vianočného zastavenia v Modre môžete obdivovať jedinečný keramický Betlehem. Pokiaľ sa chcete o keramike dozvedieť viac, odporúčame vám navštíviť SNM-Múzeum slovenskej keramickej plastiky a Galériu Ignáca Bizmayera, kde dostali priestor starší i súčasní figuralisti a figuralistky.

Foto: archív mesta Modry

Nie je náhoda, že Modra sa stala súčasťou certifikovanej Európskej keramickej cesty a pripojila sa tak k inštitúciám z Holandska, Portugalska, Španielska, Nemecka, Turecka i ďalších európskych krajín. Ako zatiaľ jediný člen zo Slovenska chce udržiavať, podporovať a propagovať keramickú tradíciu. Európska keramická cesta vznikla v roku 2012 – prezentuje kultúrne dedičstvo keramiky, jej tradície, ponúka trvalo udržateľný a konkurencieschopný cestovný ruch.

Navštívte keramické dielne v Modre

Foto: Slovenská ľudová majolika

Slovenská ľudová majolika

Slovenská ľudová majolika vyrába modranskú keramiku viac ako 140 rokov. Najväčšia remeselná dielňa na keramiku na Slovensku ponúka tradičné produkty aj zážitok z hrnčiarskeho remesla na prehliadkach výroby a workshopoch. Modranská majolika a majoliková ornamentika sú súčasťou Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva SR. Keramika je vhodná na každodenné použitie, do umývačky riadu aj mikrovlnky a tiež ako nádherný reprezentatívny či personalizovaný dar. Viac informácií nájdete na www.majolika.sk

Keramika Ďureje

Keramika Ďureje je rodinná značka, ktorá sa venuje výrobe tradičnej habánsko-modranskej keramiky od roku 1981. Pokračovateľ v rodinnej tradícii – Peter Ďureje sa pri výrobe tvrdej úžitkovej keramiky inšpiruje aj moderným umením. Petrove výrobky pálené na vysoký oheň sú ako kamenina vhodné na každodenné použitie (aj na zapkanie alebo do umývačky riadu). Venuje sa individuálnym kurzom pre verejnosť (točenie na hrnčiarskom kruhu, modelovanie z voľnej ruky, maľovanie).

Foto: archív mesta Modry

Foto: archív mesta Modry

modranska a majster Marián Liška

Keramika spája nielen živly, ale tiež tradičné s moderným. Vidieť to na keramike modranska, ktorá spolupracuje s modranskými remeselníkmi a dizajnérmi z celého Slovenska. Novú tvár jej vdýchol Jakub Liška, syn keramikárskeho majstra Mariána Lišku, ktorý sa celý život venuje hlavne figurálnej keramickej plastike. Viac o rodinnom podniku a ponuke nájdete na www.modranska.sk

Foto: archív mesta Modry

remAart

Remeslo a umenie v názve značky vystihuje doterajšiu kreatívnu púť manželov Márie a Jaroslava Malinovcov, ktorí svoj spoločný život zasvätili hline. V ich ateliéri v Modre je plno krásy. Keramické plastiky, šperky, úžitková keramika, historické nádoby, keramické bábky, pece s nádhernými ručne robenými kachlicami – toto všetko spoločne tvoria. Výroba úžitkovej keramiky bola dlhé roky ich hlavným živobitím, neskôr ju rozšírili o kachľové pece. Viac sa dozviete na www.remaart.sk.

Foto: mesto Modra a remAart

Foto: archív mesta Modry

Keramika – Miroslav Malinovský

V malom obchodíku na námestí v Modre (Štúrova 60) si môžete kúpiť ručne robenú keramiku na bežné používanie ale aj zberateľské kúsky. Miroslav Malinovský sa vyučil v Slovenskej ľudovej majolike Modra, vyrába úžitkovú a dekoratívnu keramiku, inšpiruje sa vzormi starých habánskych majstrov. Jeho šálky, podšálky, taniere, misky, džbány majú minimalistický drobný vzor. Ak patríte k zberateľom, nájdete tu vzácne exponáty keramiky prevažne z 19. storočia zo západného Slovenska: Stupava, Boleráz, Košolná, Dechtice, Dobrá voda aj starú modranskú keramiku.

Very krejzy – LAB

Veronika Panáková sa venuje umeleckému stvárneniu úžitkovej keramiky vo svojom ateliéri v Modre – Harmónii. Jej tvorbu si môžete pozrieť pod značkou Very KREJZY -LAB- na sociálnych sieťach. Ak sa vám niečo zapáči, napíšte jej alebo navštívte Foto štúdio cvak v Modre, kde sa dajú jej umelecko-úžitkové diela kúpiť. Nadšenci kreatívnych výtvorov si určite prídu na svoje.

140 rokov

Slovenská LUDOVÁ MAJOLIKA

Výstavný tanier k 140. výročiu Slovenskej ľudovej majoliky vytočil kruhár Oliver Döme a namaľoval maliar Juraj Hanulík

Mesto Modra je známe svojou vinohradníckou a keramikou tradíciou. Výrobu vína a keramiky predurčilo zloženie pôdy v okolí mesta. Kamenistá ílovitá pôda, nazývaná tiež slina, bola vhodná k pestovaniu viniča i k výrobe keramiky.

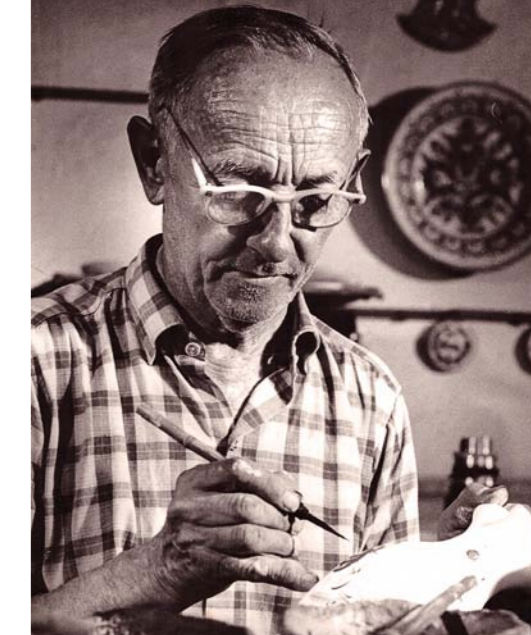
Proces výroby modranskej keramiky siaha do dávnoveku, sledovať ho možno prostredníctvom archeologických nálezov a archívnych prameňov. Prvé písomné doklady siahajú do roku 1636, kedy fungoval v Modre prosperujúci hrnčiar-sky cech. Modranské dielne patrili k najväčším výrobcam hrnčiar-skeho riadu v Uhorsku. Domácnosti využívali hlinené riady, hrnce, misy, tégle, koláčové formy, nočníky a pece modranskej výroby. Až do polovice 19. storočia možno vraviť o Modre ako zásobárni úžitkového – hrnčiar-skeho riadu.

Výroba maľovaného – džbankár-skeho riadu je spätá až so založením Keramikého učilišťa v Modre (1883), prvým správcom dielne Jozefom Mičkom a s príchodom džbankárov zo západného Slovenska a Moravy. Tu sa začína 140. ročný príbeh modranskej keramiky dielne. Dobré meno modranského keramiké-ho riadu sa stalo dostatočným argumentom pre vedenie mesta Modry i uhorské ministerstvo obcho-du, aby bola jeho výroba zachovaná. Učilište, ktoré malo vychovávať no-vých adeptov keramikého remesla,

pod vedením správcu školy, neskôr podniku, Jozefa Mičku rozbehlo po rozpade cechov (1872) naplno upa-dajúcu výrobu. So správcom Mičkom prišlo do Modry viacero keramikov z moravského prostredia a z pros-tredia západoslovenských džbankár-ských stredísk. Oblúbeným motívom Mičkovej dielne bola purpurová a modrá ruža s púčikmi. Popri boha-tých florálnych motívoch sa objavili štylizované zvieratá, jelenčeka, srnce, zajace, vtáčiky a dokonca i slony. Na keramike nechýbali ani motívy s architektúrou.

V džbankarni Slovenskej ľudovej majoliky Modra, foto: archív SNM-Múzea L. Štúra

Heřman Landsfeld

Po smrti Jozefa Mičku prevzala dielňu v roku 1911 Účastinná spoločnosť Karol Žák a spol., neskôr nesúca názov Slovenská keramika Modra. V čele spoločnosti stála kultúrna a spoločenská elita zo Slovenska i Moravy. Smerovanie dielne udával Samuel Zoch, Vladimír Jurkovič a Dušan Jurkovič. Vďaka poslednému menovanému získal podnik podporu renomovaných česko – slovenských výtvarníkov, vďaka ktorým výrobky z modranskej dielne získali väčšiu pozornosť na zahraničných trhoch. Medzi výtvarníkmi pracovali osobnosti ako Helena Johnová, Václav a Antonín Novotní, Mária Vořechová Vejvodová, Janko Alexy, Jozef Ilečko a mnohí ďalší. Modranské keramiké výrobky boli v medzivojnovom období obľúbenými suvenírmi a oficiálnymi darmi pre vysokopostavených a štátnych predstaviteľov. Úspechy dielne sa odrazili aj v podobe viacerých medzinárodných ocenení, v roku 1925 získala dielňa Grand Prix na Svetovej výstave v Paríži a v roku 1926 medailu vo Philadelphii. To už v dielni pracovali ďalší vynikajúci maliari ako Heřman Landsfeld, Alžbeta Gajdová, sestry Šánové, M. Vávrová a J. Velan. Pred druhou svetovou vojnou odišli viacerí zamestnanci českého pôvodu do Čiech, čím dielňa stratila niekoľkých popredných maliarov. V roku 1952 bol podnik premenovaný na Slovenskú ľudovú majoliku a združstevnený. V keramikovej dielni pôsobili Ignác Bizmayer, Rudolf Barčík, Viliam Peško,

Michal Petráš s manželkou, manželia Bázlikovi a Škarčákoví a mnoho ďalších vynikajúcich keramikov. Transformačný proces po roku 1989 bol pre Slovenskú ľudovú majoliku ťažký, napriek tomu s novým vedením naštartovala úspešný ozdravovací proces. Vďaka spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom sa modranskú majoliku podarilo v roku 2017 zapísať do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Džbán "sova" s cechovým znakom súkenníkov, Ľudovít Dureje, Modra 1983

Náhrobná doska maliara Jána Ľudvíka, Modra 1925

Tanier s hrnčiar-ským motívom, Rudolf Barčík, Modra 80. roky

Čarovný kaštieľ v Modre opäť ožil a otvoril svoje brány

Po úspešnej rekonštrukcii kaštieľa v Modre, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, našli historické priestory zmysluplné využitie. Vzniklo tam jedinečné zázemie a miesto pre organizovanie kultúrnych podujatí či workshopov. Malokarpatské osvetové stredisko podporuje neprofesionálnych umelcov, organizuje postupové súťaže a vzdelávacie aktivity.

Nádvorie kaštieľa pozýva na podujatia

Pôvodne mlyn, dnes kaštieľ, prešiel rukami viacerých majiteľov, až kým nedošlo k prestavbe, ktorá ho premenila na romantické šľachtické sídlo. Rekonštrukcia v roku 2022 mu prinavrátila pôvodnú krásu a otvorila nové možnosti, preto Malokarpatské osvetové stredisko odštartovalo viacero nových projektov priamo na nádvorí. Počas letných mesiacov tu môžete zažiť koncerty, divadelné predstavenia či filmové premietania pod holým nebom. V roku 2024 pribudnú aj zaujímavé akcie pre rodiny s deťmi, kaštieľ aj záhrada majú potenciál na prípravu víkendových podujatí plných hier, atrakcií a zážitkov. Kaštieľ sa stal tiež zázemím pre dokumentačno-digitalizačné a publikačné oddelenie, ktorého účelom je mapovať a uchovávať, následne aj publikovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo bratislavského kraja. Návštevníkov zaiste milo prekvapí aj novinka, ktorou je revitalizovaná záhrada. Ponúka sa tak možnosť prechádzok v príjemnom prostredí zelene, s fontánami a jazierkom. Vyvýšené bylinkové záhony, okrasné rastliny či ovocné stromy odkazujú na históriu tohto miesta a v skleníku

by časom mala vzniknúť kaviareň pre milovníkov dobrej kávy a relaxu. V záhrade môžete stretnúť aj výtvarníkov, ktorí práve maľujú vo voľnej prírode.

Vinohradníctvo je dôležitým dedičstvom

Historickú hodnotu nemá len budova kaštieľa, ale aj vinný mok, ktorý sa v tomto regióne vyrába už po stáročia. Preto je dnes súčasťou kaštieľa aj vínná pivnica s cieľom vytvorenia archívu najlepších vín bratislavského kraja. „Radi by sme taktiež zrealizovali súťaž najlepších vín v odrode – Veltlínske zelené,“ za osvetové stredisko hovorí Roman Maroš. „V roku 2024 plánujeme priamo v priestore kaštieľa otvoriť aj vinotéku, v ktorej budú môcť návštevníci degustovať jednotlivé odrody a vína. Našou snahou je poskytnúť priestor a zázemie na prezentáciu vinárov a vinohradníkov ako aj prispieť k podpore lokálnej ekonomiky.“

Autentické zážitky v spojení s tradíciami

Jablkové hody sú vždy v októbri atraktívnym podujatím pre veľkých aj malých návštevníkov. Ak prídete do Modry ochutnať tradičné i nezvy-

čajné špeciality pripravené z jabĺk od miestnych predajcov, dozviete sa zaujímavosti o rôznych odrodách a môžete si vyrobiť vlastný suvení. Atmosféru podujatia dopĺňajú lokálni vinári, občerstvenie a živá hudba. V decembri sú zase veľmi obľúbené vianočné inšpirácie. „Radi by sme nadviazali a rozšírili túto ponuku aj o nové podujatie – Veľkonočné inšpirácie,“ približuje pán Maroš. Ide o zážitkovú turistiku avšak stále spojenú s remeselnými tradíciami. Prostredníctvom tematických workshopov si záujemcovia budú môcť vyskúšať tradičné techniky: upliesť si korbáč, ozdobiť medovník, či vyrobiť košík na jablká. A do toho im bude vyhrávať veselá ľudová hudba.

Nahliadnite do otvorených ateliérov miestnych umelcov!

Zažijete neopakovateľnú atmosféru v kreatívnom prostredí a zoznámite sa s procesom vzniku jedinečných umeleckých diel. Osvetové stredisko v Modre zastrešuje neprofesionálnych umelcov, a preto je jednou z jeho nosných aktivít pravidelné „otváranie ateliérov“ umelcov v celom bratislavskom kraji. Pre kreatívne duše a milovníkov umenia je to ideálny

spôsob, ako načerpať inšpiráciu. Tento úspešný projekt návštevníkov prevedie po výtvarných ateliéroch, svoje priestory sprístupní viac ako 50 výtvarníkov. „V rámci 9. ročníka plánujeme novinky,“ vysvetľuje pán Maroš. „Radi by sme rozšírili jednodňové podujatie na celý víkend či ponúkli návštevníkovi aplikáciu v mobile, aby sa vedel zorientovať v ponuke ateliérov a ľahšie získal všetky potrebné informácie.“ Naplánovali aj prepojenie Dňa otvorených ateliérov s umeleckou iniciatívou „ARTHUNT“, čiže podujatím, pri ktorom ľudia vyhľadávajú diela ukryté v exteriéroch v Bratislavskom kraji na základe vydaných indícií. Isté je, že všetci milovníci umenia sa majú na čo tešiť!

Malokarpatské osvetové stredisko
Horná ulica č. 20, Modra
tel.: 033/6433489, moska@moska.sk
www.moska.sk

Foto: Malokarpatské osvetové stredisko

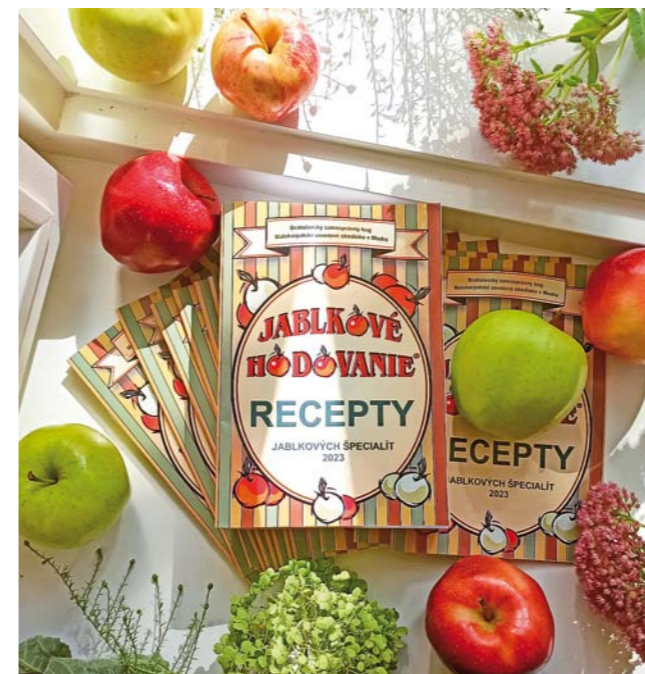

Foto: Malokarpatské osvetové stredisko

Jana Krištofík Lepejová

Už vyše 13 rokov tvorí pod umeleckým menom Jane-Beata a jej akvarelové obrazy by ste našli v mnohých domácnostiach na Slovensku aj v zahraničí. Je autorkou knižných ilustrácií, podieľa sa na výrobe komerčných produktov, tlačovín či plagátov. Jej obrazy sú typické snovou, ba priam rozprávkovou atmosférou.

Čo pre vás znamená umenie, prečo malujete?

„Prostredníctvom malby sa učím pozorovať svet a reagovať naň. Malba samotná na mňa vplýva takmer ako meditácia. Je to činnosť, pri ktorej nevnímam všedný deň, dovoľuje mi ponoriť sa do seba a úplne sa stíšiť. Najradšej som, ak sa mi podarí zachytiť emóciu, akýsi pocit „medzi riadkami.“ Centrom môjho záujmu sú portréty, ale aj príroda v podobe kvetov či zvierat.“

Ak niekto vždy túžil maľovať, ale zatiaľ na to nenašiel odvahu, ako by mal podľa Vás začať?

„Práve na to je ideálny workshop. Keď som sama začínala, bolo ťažké nájsť v okolí niekoho, kto by vás za tri hodiny uviedol do základov akvarelovej malby. Vtedy mi trvalo celé mesiace, prísť na ten správny postup bez pomoci. Navyše, mnohí začiatčníci potrebujú skutočne do ďalšej tvorby posmeliť, lebo ľudia zväčša nie sú zvyknutí pracovať so štetcom. Začínať teda s profesionálnou inštrukciou je skutočná výhoda.“

Aké workshopy ponúkate pre záujemcov?

„V ateliéri Akvarela pravidelne organizujeme workshopy akvarelovej malby. Je možné navštíviť rekreačné, trojhodinové workshopy, na ktorých si oddýchnete, no aj sa niečo zaujímavé naučíte a výsledkom je krásna akvarelová malba. Ponúkame aj celodenné workshopy ako napríklad Základy akvarelu, kde sa technike venujeme oveľa podrobnejšie a každý serióznejší záujemca o malbu akvarelom si odtiaľ veľmi veľa odnesie.“

Kontakt: ateliér Akvarela
prevádzka – Šúrska 136, Modra
www.akvarela.sk

Foto: archív autorky

Foto: Bratislava Region Tourism

ZÁŽITKOVÁ HUSACINA V SLOVENSKOM GROBE

Do malokarpatskej obce Slovenský Grob sa vraj rada vracala aj kráľovná Mária Terézia, pretože jej učarovala tunajšia vyhlásená gastronomická pochúťka. Tradícia pečenia husí a husacích hodov sa tu dodnes zachovala v pôvodnom stave.

Ochutnali ste už pravú grobskú husacinu, kvôli ktorej cestujú do Grobu gurmáni zblízka i z ďaleka? Najlepšie chutí, ak je upečená do zlatista v peci, akú používali ešte starí otcovia. Husi sa kedysi piekli vždy v piatok v hlinených pekáčoch a v chlebových peciach, kde dostávali správnu farbu, vôňu a chuť. Táto delikatesa sa potom v sobotu predávala na trhoch vo Svätom Jure a v Bratislave. K pečenému mäsu sa podávajú pravé grobské lokše a dusená červená kapusta. Odporúčame ochutnať aj husaciu pečienku alebo na zahriatie husací vývar. Gastronomický zážitok doplnia dobré víno alebo pravý destilát – každému podľa chuti. Pečeniu husí sa v Grobe venujú už po celé generácie a recepty si uchovávajú ako rodinné poklady. Husacie špeciality vám pripravia po celý rok, treba však vopred kontaktovať vybranú reštauráciu a rezervovať si stôl.

www.cechhusacinarov.sk

Foto: Pivnica u Zlatej Husi

Foto: m-ARK

Pohladenie v každom dúšku

Z pražiarne Ebenica Coffee v Modre sa šíri opojná aróma

Pri slove Ebenica spozornie každý pravý kávičkár, lebo už 15 rokov prináša milovníkom tohto lahodného moku to najlepšie zo sveta. Na začiatku bola inšpirácia a presvedčenie, že aj slovenská káva by mohla patriť k špičke a to bol začiatok cesty za kvalitou, ktorá dnes vyhráva svetové ocenenia. Zaujímá vás, ako sa taká svetová káva vyrába? Zastavte sa v podnikovej predajni v Modre, kde vám radi porozprávajú o celom procese výroby; od príchodu ešte zelených zŕn do pražiarne až po samotné praženie. A vy budete pri tom popíjať čerstvo namletú kávu, ktorú si sami vyberiete. Okrem stálej ponuky zákazníkom pravidelne prinášajú aj limitované edície či exkluzívne novinky. Lahodný mok vám rada naservíruje baristka Miška presne podľa vašich predstáv. Ak nie ste na kvalitu zvyknutí, dozaista prekvapíte svoje chuťové poháriky, pretože chuť čerstvo praženej kávy je nenahraditeľná!

Foto: Ebenica Coffee

Ocenenie Great Taste Awards 2023 získali:

- Intensivo
- Colombia La Secreta
- Cuba Serrano Superior
- Zero bezkofeínová

Pražiareň a podniková predajňa
Šúrska 136, Modra
a podniková predajňa
Bottova 10, Žilina.

Hrnček, ktorý si sami namalujete, nebude mať na svete páru!

Ak riad, s ktorým denne prichádzame do styku, je nielen funkčný, ale aj pekný na pohľad, robí úžitok aj radosť. Na Slovensku asi niet domácnosti, ktorá by nemala aspoň ukážku keramiky so vzorom tradičnej majoliky z Modry.

V Slovenskej ľudovej majolike už 140 rokov majstri remesla rozvíjajú zdedené tradície. Modranská majolika a majoliková ornamentika sú zapísané v reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Človeku sa až tají dych pri sledovaní skúseného maliara, ako chyť do ruky štetec a istým ťahom nanesie na výrobok prvú jemnú čiaru, z ktorej v priebehu chvíľky vytvorí nádherný ornament. Svoje zručnosti radi ukážu aj návštevníkom. V rámci prehliadky vás prevedú celým výrobným procesom. V miestnej predajni môžete oči nechať na výrobkoch najroznejších dekorov a farieb a zaiste si tu každý nájde niečo, čo je práve jeho srdcu blízke. Okrem možnosti nazrieť do zákulisia dielne si výrobu modranskej keramiky môžete aj sami vyskúšať počas zážitkovej exkurzie alebo na zážitkovom workshope. Hoci aj s degustáciou vína, priamo vo výrobnej dielni.

Slovenská ľudová majolika, Dolná 138, Modra
www.majolika.sk

Foto: Slovenská ľudová majolika

Unikátne vinárstva

Foto: Šimák Zámok Pezinok, Marek Dvořák (2x)

S VLASTNÝM UBYTOVANÍM

Malé Karpaty sú top vinárska turistická destinácia, najstaršia a najrozsiahlejšia vinohradnícka oblasť na Slovensku. Návštevníkov láka do Malokarpatska skvelé víno a kvalitná lokálna gastronómia, atmosféra niekdajších slobodných kráľovských miest, historické pamiatky, umenie, tradície a obľúbené podujatia. Urobte si výlet do vinícami posiateho malebného regiónu a navštívte vinárstva, ktoré ponúkajú vlastné ubytovanie.

Víno Bažalík Ubytovanie v DUBoDOMe

Pre Michala Bažalíka je vinárstvo spojením remesla, kultúry, tradície a lásky k zemi, ktorú pravdepodobne zdedil po svojich predkoch. Staré pusté vinohrady nad vinohradníckym mestečkom Svätý Jur prevzal pred pár rokmi po družstve, obrába ich spolu s rodinou a priateľmi. K pestovaniu hrozna pristupuje s pokorou, bez chémie a šetrne k sebe i okoliu. Víno dorába v pivniciach starého renesančného domu, na dvore pečie chlieb a chová baranov i ovečky. K malému vinárstvu Michala Bažalíka patrí ubytovanie v domčeku na strome, v unikátnom DUBoDOMe. Mohutný starý dub dohliada na okolité vinice a vy si na terase patriacej k domčeku môžete vychutnať nádherný výhľad s pohárom vína v ruke, užiť si ticho a pokoj lesa, blízkosť malokarpatskej prírody.

Víno Bažalík, DUBoDOM
Horné predmestie 12, Svätý Jur
+421 915 222 174,
www.vinobazalik.sk, www.dubodom.sk

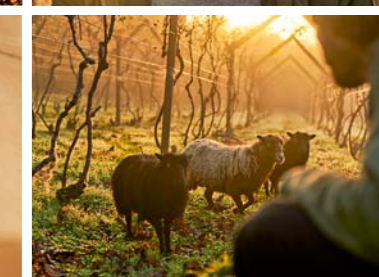
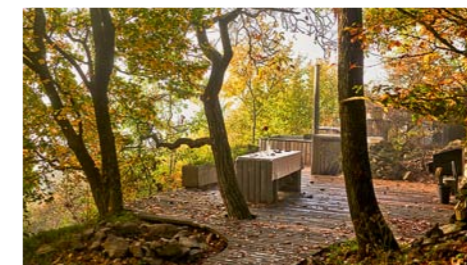

Foto: Marek Dvořák

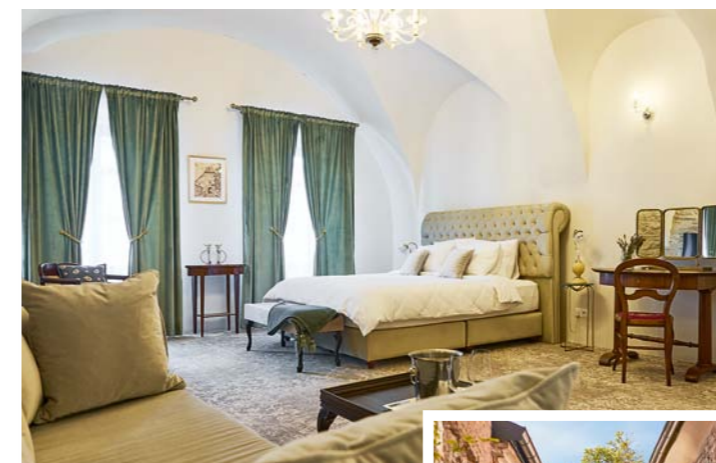

Foto: Marek Dvořák

Víno Ludvik Ubytovanie v May House

Ak sa rozhodnete pre ochutnávku v tomto vinárstve, privítajú vás v meštianskom dome č. 66, ktorý sa volá May House, na námestí v Modre priamo pod sochou Ľudovíta Štúra. Patrí rodine Žofia-kovcov a získal ocenenie za príkladnú obnovu. V prednej časti domu je vinotéka, pod domom nájdete obnovenú historickú pivnicu. V zadnom trakte objektu sa môžete ubytovať v prekrásnych citlivo zrekonštruovaných izbách. Vinárstvo Ludvika Žofiačka bolo založené v roku 1989. Cieľom firmy je dorábať hrozno šetrným spôsobom a produkovať moderné vína s odrodovým charakterom. Obhospodaruje 10 hektárov vinohradov v Modre – nachádzajú sa na teplých juhovýchodných svahoch Malých Karpát, v kamenitej pôde, kde sa bez ručnej a namáhavej práce počas celého roka nezaobídete. Vína Ludvik majú certifikát Chráneného označenia pôvodu a získali množstvo zlatých medailí.

Víno Ludvik, May House
Štúrova 66, Modra
+421 905 970 077,
www.vinoludvik.sk, www.mayhousemodra.sk

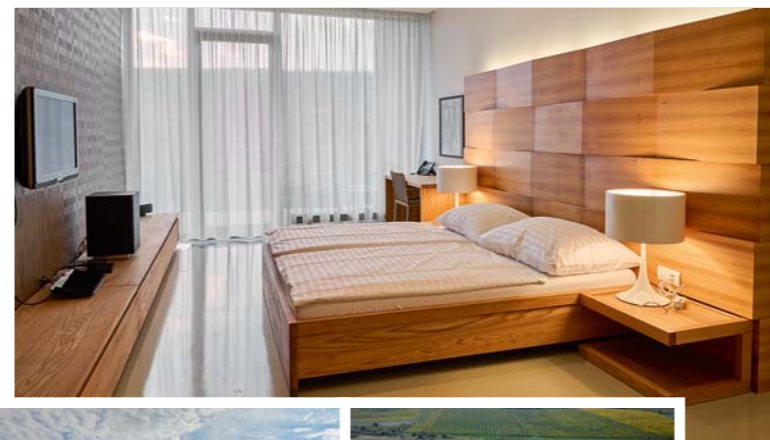
Vinárstvo Karpatská perla Ubytovanie priamo vo vinárstve

Harmónia prírody a poctivej výroby, rodiny a tradícií. To je Karpatská perla. Od roku 1991 manželia Margita a Laco Šebovci zveľadujú vinohrady, rozvíjajú výrobu vína. Majú certifikované bio hrozno a od roku 2023 začínajú vyrábať bio víno. Vinárstvo Karpatská perla v Šenkviaciach vzniklo v bývalej budove NUPOD, ktorej projektantom bol architekt Emil Belluš. Nocľah nájdete v štyroch útulne zariadených dvojložkových izbách s prístelkami. Sú vyzdobené dielami malokarpatských umelcov. Názvy izieb sú Oheň, Voda, Zem, Vzduch – štyri živly ako prapôvodné esencie, z ktorých bol stvorený svet. V nich si oddýchnete od každodenných povinností. Okrem toho môžete vyjsť po 99 schodoch na rozhľadňu vinárstva a pokochať sa malokarpatskou krajinou, či navštíviť kaplnku a večer si posediť v pitvore pri peknom víne do neskoraj noci.

Vinárstvo Karpatská perla
Nádražná 57, Šenkvice
+421 917 926 266, www.karpatskaperla.sk

Foto: Marek Dvořák

Vinárstvo Elesko Ubytovanie v Elesko wine park

Unikátny koncept spája vinárstvo s umením a gastronómiou. V Elesko restaurant & wine bar ochutnáte tie najdomácejšie "obyčajné" jedlá v neobyčajnej kvalite. Prostredníctvom skleneného koridoru môžete vidieť a spoznať i celý proces výroby vín a v Zoya museum nájdete pravidelne sa obmieňajúce výstavy, ktoré sú zamerané na prezentáciu slovenského a zahraničného umenia po druhej polovici 20. storočia. Vinárstvo Elesko už od roku 2009 vyrába kvalitné prémiové vína výlučne z vlastnej úrody hrozna. V jednom z najmodernejších wine parkov v strednej Európe kombinujú tradičné postupy výroby s najmodernejšími technológiami. V súčasnosti Elesko vlastní a obhospodaruje len v malokarpatskej oblasti 130 hektárov nových viníc a každoročne ponúka vyrovnanú produkciu bez kvalitatívnych výkyvov. Elesko je známe aj tým, že sa snaží dosiahnuť súlad s pôdou, vegetáciou a živočíšnymi druhmi. Vína z tejto produkcie sú elegantné a jednoznačne patria k tomu najlepšiemu, čo môžete servírovať k pokrmom vysokej gastronómie. Privátne ubytovanie v piatich nadštandardne zariadených dvojpostelových izbách nájdete priamo vo vinárskom komplexe. Súčasťou ubytovania obklopeného vinicami je spoločná obývačka s krbom aj terasa s grilom.

Vinárstvo Elesko, Elesko wine park, Partizánska 2275, Modra, +421 905 704 873, www.elesko.sk

Foto: Marek Dvořák

Vinárstvo Viajur Ubytovanie v Kaštieli Pálffy

Vinárstvo Viajur nájdete v čerstvo zrekonštruovanom renesančnom Kaštieli Pálffy vo Svätom Jure. „Pro rege et patria“ – pre kráľa a krajinu, toto krédo sprevádzalo rod Pálffyovcov a dnes spolu s lipou, ktorá rastie na nádvorí kaštiela vytvárajú identitu vinárstva. Ochutnávka pod klenbami historických pálffyovských pivníc vás uchváti. Vo vínach sa odráža terroir dvoch usadlostí – svätojurská je výnimočná pre skvelé rizlinky. Usadlosť Farná vyniká odrodami, ako sú Pinot Blanc, Pinot Noir, Pinot Gris, ale tiež krásnymi modrými odrodami – Frankovka modrá, Dunaj, Cabernet či Sauvignon Blanc. V chuti všetkých vín Viajur je obsiahnutá poctivá práca vo vinohrade. Vďaka kvalitnému hroznu, jeho šetrnému spracovaniu v pivnici a tradičnému vinárskemu remeslu nájdete v pohári krásne svieže vína, ale aj vína plné a harmonické. Spojte ochutnávku vo vinárstve Viajur s ubytovaním v apartmánoch pomenovaných: Katarína Pálffy, Štefan Ilešházi, Ján Krušič, či v modernom dvojspáľňovom Cisárskom apartmáne. Každý ponúka maximálny komfort, jedinečný dizajn a krásne výhľady s možnosťou ubytovania pre páry i rodiny s deťmi.

Vinárstvo Viajur, Kaštieľ Pálffy
Prostredná 49, Svätý Jur
+421 905 503 827, www.viajur.sk, www.kastielpalfy.sk

Foto: Marek Dvořák

Zámocké vinárstvo Ubytovanie na Zámku Šimák, v Palace art hoteli

Stáročný príbeh vína z Pezinského zámku začal novú kapitolu s etiketou Šimák Zámok Pezinok. Rodina Šimákovcov sa spolu s vinárom Romanom Janouškom rozhodli robiť víno tak, ako sa má. Z hrozna z vlastných viníc, z odrôd, ktoré patria na Slovensko a vo vlastných pivniciach. Citlivá rekonštrukcia pôvodne vodného hradu z 13. storočia a stredovekých pivníc v podzemí vás ohúri. Najstarší sud je z roku 1807, kde je vyobrazený Svätý Leopold. Na ďalších sudoch sú erby majiteľov a portréty svätých apoštolov. V rozsiahlych pivniciach je dnes Múzeum vinárstva a nájdete v ňom predmety a nástroje, s ktorými pracovali vo vinohrade naši predkovia. Veľké aj malé staré lisy na prvotné spracovanie hrozna, domyselné filtre na čistenie muštov, či starobylé plničky vína. Ochutnajte vína s elegantnou farbou a podmanivou vôňou. S chuťou, v ktorej dominuje charakter. Ubytovať sa môžete priamo na zámku v Palace art hoteli, ktorý ponúka noblesnú atmosféru a exkluzívne služby v 48 izbách a apartmánoch. Očarí vás vstup na recepciu i do gastronomickej svätyně Pálffy restaurant. Pohodlie a ticho máte zaručené v každej z izieb, v ktorých je dovedna 120 lôžok. Vyberte si izbu s výhľadom na stredoveké nádvorie a netypickú polvežu rytiera Jána Krušiča, alebo na pokojnú hladinu rybníka v Zámockom parku.

Zámocké vinárstvo, Palace art hotel, Mladobošlavská 5, Pezinok
+421 33 7989 000, www.zamockevinarstvo.sk, www.zamokpezinok.sk

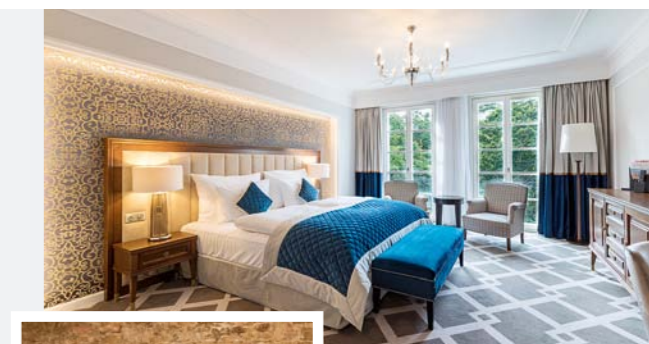

Foto: Marek Dvořák

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva cestovného ruchu a športu SR.

V Dolanoch stojí veža, akú nemá Viedeň, Paríž, ani Rím

O tejto rarite písal slovenský spisovateľ Juraj Fándly, ktorý v obci prežil posledné roky svojho života. Ste zvedaví, ako je to možné? Urobte si výlet do sympatickej vinohradníckej obce na úpätí Malých Karpát!

Foto: František Turanský

Dolany ležia v tesnej blízkosti chránenej krajinej oblasti neďaleko hradu Červený kameň a obce Častá. V obci majú veľký višňový sad a terasovité vinohrady, ktoré zvolna prechádzajú do horského prostredia. Spanilá príroda obec predurčuje na vidiecku turistiku a je obľúbeným nástupným miestom pre výlety, či už pešo alebo na bicykloch. V tejto nevelkej obci objavíte až 9 národných kultúrnych

Kaplnka svätého Leonarda, foto: archív obce

pamiatok, okolo ktorých vás prevedie Doliansky historický chodník. Tou najvýraznejšou je gotický kostol svätej Kataríny zo 14. storočia.

Dolany sú nádherným pútnickým miestom

Na cintoríne sa vyníma kalvária s kaplnkami krížovej cesty a 3 kamenné kríže kalvárie. 14 kaplniek v neogotickom štýle dal postaviť Konštantín Várday, rodák z Dolian. Kalvária končí na vršku barokovým kostolíkom svätého Šebastiána. Miesto pokoja a rozjímania Dolančania len nedávno svojpomocne zrekonštruovali. Pri kalvárii nájdete ďalšiu zaujímavú pamiatku – Kostolík alebo Kaplnku svätého Leonarda. Podľa legendy sa tu mal v prírodnej jaskyni nachádzať prameň zázračnej vody a ľavá strana kaplnky je vsadená do skalného masívu, ktorý tvorí aj jej vnútro.

Mestská veža je európskou raritou

Postavili ju v roku 1598 a na rozdiel od tisícok iných veží má jednu zvláštnosť. Umiestnili ju priamo nad koryto potoka. Kedysi bolo prizemie veže otvorené a slúžilo ako prechod ponad tečúcu vodu, vchod do veže sa nachádzal na prvom poschodí. Využívala sa ako zvonica a zrejme aj ako pozorovacia strážna veža.

Kalvária, foto: archív obce

Na konci k budmerickým rybníkom

Foto: m-ARK

Budmericiam kraľuje rozprávkový kaštieľ a v lesoparku, ktorý ho obklopuje, nájdete zákutia, kde si môžete vychutnať krásnu prírodu. Neďaleké budmerické rybníky a dve prírodné rezervácie spoznáte vďaka novému náučnému chodníku.

Exteriér kaštieľa často prekvapí aj domácich turistov. Množstvo menších vežičiek a štítových vikierov môže za to, že pôsobí ako zámok z rozprávky. Koncom 19. storočia ho dal postaviť gróf Ján Pálffy podľa projektu viedenského architekta Franza von Neumanna, ktorého vraj inšpirovali renesančné zámky na Loire vo Francúzsku. Keďže gróf miloval poľovačky, využíval ho najmä ako poľovnícky kaštieľ a svoje letné sídlo. Jeho syn Pavol Pálffy z neho neskôr urobil miesto spoločenských udalostí a banketov. Pri prehliadke čakajú na návštevníkov miestnosti zariadené dobovým nábytkom a predmetmi zo zbierok Slovenského

národného múzea. V kokteillovom salóne je vystavený unikátny odliatok Micheľangelovej Madony s dieťaťom, akých je na celom svete len 5 kusov. Pri kaštieľi je aj kaviarňička s obľúbenou minizoo.

Vysadnite na koňa a užite si prechádzku parkom

Po prehliadke interiéru vám odporúčame príjemnú prechádzku rozľahlým anglickým parkom až k neďalekým budmerickým rybníkom. Môžete sa tam pokojne vybrať pešo, na korčuliach alebo na bicykli. No ak sa rozhodnete vyskúšať si to na kňskom chrbte, budete mať o zážitok postarané. Na Farme pri

potoku sú pripravené ušľachtilé írské coby. Prechádzky sú vhodné pre začiatočníkov aj pre skúsených jazdcov, okruh vedie lesom a okolím kaštieľa. Náučný chodník Budmerice má 5 zastávok a necelých 5 kilometrov. Odhalí vám menší kaňon, ktorý tu vyformoval potok Gidra a navštívite chránené prírodné rezervácie Lindava a Alúvium Gidry.

www.budmerice.sk

Foto: Farma pri potoku

Foto: archív Budmerice

Foto: Marta Bednáriková

VINÁRSTVO CARPATE DIEM

Ochutnajte
tekuté zlato zo Šenkvič!

Tak ako symbolizuje logo tohto rodinného vinárstva, pre vínnu révu spod Karpát je slnko nevyhnutné, a preto sa vinári vždy tešia z pohľadu na zlatožlté lúče predierajúce sa pomedzi strapce hrozna. Vzor výšivky zo šenkvičského kroja zase prezrádza, z akej obce pochádzajú.

V modranskom vinohradníckom rájone v katastri obce Šenkvice a mesta Modra dozrieva hrozno, ktoré odráža typický charakter a zvonivú chuť malokarpatských viníc. Skúsení vinohradníci a vinári vedia, že len z kvalitnej suroviny môžu vyrobiť kvalitné víno, preto vysádzajú a obhospodarujú vlastné vinohrady. Na ploche 13 hektárov pestujú niekoľko odrôd viniča vrátane slovenských novošlachtencov: Nitria, Hron, Tramín červený, Devín, Pálava, Muškát moravský, Veltlín zelený a v roku 2019 vysadili odrodu Hibernal.

V Carpate Diem vyrábajú víno v BIO kvalite

Aby svoj poklad ochránili pred chorobami, používajú len zákonom povolené prípravky v bio produkcii, žiadne jedy, insekticídy ani herbicídy. Vďaka technologickým postupom produkujú certifikované bio vína, v ktorých je hladina histamínu veľmi nízka alebo žiadna.

Foto: Carpate Diem

Od skromných začiatkov k modernému vinárstvu

Carpate Diem je rodinné vinárstvo, ktoré vzniklo v roku 2012. Začiatky boli skromné, najprv vyrábali víno len pre zábavu a potešenie priateľov a známych. Prvý vinohrad vysadili v roku 2012 nad pôvodnou pivnicou a v priebehu nasledujúcich rokov vysadili ďalšie vinice a zrevitalizovali viacero vinohradníckych plôch. Dnes sa starajú o 42 000 krov viniča na siedmich vinohradníckych plochách. Významným medzníkom bola aj kúpa bývalých skladov ovocia a zeleniny spoločnosti NUPOD v Šenkvičiach, ktoré umožnili ďalší rozvoj vinárstva.

Spojenie chuti a zážitku vo výnimočných priestoroch

Víno chutí lepšie, ak si ho môžete dopriať v nevšedných priestoroch. Aj to prispieva k zážitku z ochutnávky a v Carpate Diem to je presne tak. Budova vinárstva je totiž dielom významného architekta Emila Beluša, spoluzakladateľa vysokej školy architektúry. Projektoval ju v roku 1939 a slúžila na uskladnenie ovocia, zeleniny a prípadnú výrobu kvasu pre plánovanú pálenicu. „Po jej zakúpení

sme šetrne začali s postupnou rekonštrukciou a zmenou na rodinné vinárstvo, kde máme výrobné priestory, sklady vína, degustačné miestnosti, vinotéku s kaviarňou, ale aj požičovňu e-bajkov,“ vysvetľuje majiteľ a hlavný technolog rodinného vinárstva Peter Fitz. Počas rekonštrukcie sa snažili o zachovanie funkcionalistických architektonických prvkov s požiadavkami moderného vinárstva.

Víno aj pre ľudí s histamínovou intoleranciou

Nápoj kráľov z Carpate Diem môžu bez obáv ochutnať už aj ľudia s intoleranciou histamínu a pritom sa nemusia báť, že „bio víno“ snáď chutí alebo vyzerá inak. „Nie, nespoznáte žiaden rozdiel,“ uistuje nás pán Fitz. Ako jedno z prvých slovenských vinárstiev, vďaka moderným a udržateľným technologickým postupom výroby docielili, že hladina histamínu v ich vínach je veľmi nízka. Na základe výsledkov akreditovaného skúšobného laboratória, obsah histamínu vo väčšine ich vín je menej ako 0,0005 g/l. Bonusom je zároveň nízky podiel siričitanov.

www.carpatediem.sk

Foto: Carpate Diem

NÁŠ TIP

Fajšmekrom odporúčame ochutnať neštandardné rosé z odrôd Nitria a Hron, v ktorých sa snúbia pekné tóny lesných jahôd, malín, červených ríbezlí alebo aj prezretého bobulového ovocia. Ďalej šťavnatú a voňavú kvetino-ovočnú Breslavu či ako sladkú bodku Pálavu, v ktorej skúsený degustátor zachytí nie len medovo-korenistú tónu, ale aj exotiku v podobe kvetu jazmínu. Vína vyrábajú poctivo a odborne, preto pôvod a celý výrobný proces zaznamenávajú pomocou technológie blockchain. Transparentné údaje a príbeh vín Carpate Diem dohľadáte naskenovaním QR kódu na etikete.

CARPATE DIEM

Foto: VideoFly

SALA TERRENA alebo prírodná sala je skutočným skvostom štukovej výzdoby. Jej podobu zverili barokovému umelcovi Carpofoforovi Tencallovi. Miestnosť slúžila v lete na ochladzovanie, vtedy bola plná vody, ktorá tiekla po stenách a omývala obrovské mušle.

RYTIERSKA SÁLA je najväčšou miestnosťou na hrade a spomienkou na boje s Osmanmi. Obrazy znázorňujú portréty sultánov a na stene visí štít osmanského bojovníka.

HRADNÁ LEKÁREŇ má autentické stredoveké vybavenie. Zachovala sa lekárenská kniha aj pancier korytnačky, ktorý sa tradične používal ako liek na dlhovekosť.

SOKOLIARSKY DVOR ASTUR nájdete v hradnom areáli a počas sezóny robia sokoliari pravidelné vystúpenia s dravcami.

V PODZEMÍ sa ukrývajú najväčšie pivnice v strednej Európe. Traduje sa povest' o kľučiarke, ktorá tam našla smrť na dne studne.

Zažite atmosféru hradných podujatí!

V areáli hradu býva takmer každý víkend zaujímavý program. Hrad oživa vďaka divadelníkom, ktorí pripravujú vždy nové inscenácie vychádzajúce z historických reálií. Organizujú trhy starožitností aj Čaj o piatej, ktorý spája zaujímavé prednášky so šálkou čaju v priestoroch najkrajšej hradnej miestnosti. Neobyčajná atmosféra sa dá zažiť aj počas letných nočných prehliadok. Prinášame vám výber z podujatí:

na Červenom Kameni odborné podujatia, umelecké vystúpenia aj program pre rodiny s deťmi.

ČERVENOKAMENSKÉ REMESLNÉ TRHY

Počas prvého májového víkendu sa na Červenom Kameni predstavia tradičné remeslá. Súčasťou podujatia je tiež mini festival vína, ktoré sa bude nalievať v hradnej lisovni. Môžete v nej vidieť nové prírastky múzea, novo-zreštaurované lisy z minulých storočí.

FESTIVAL ZABUDNUTÝCH REMESIEL

Počas posledného augustového víkendu sa na hrade stretnú remeselníci, aby vytvorili najväčší stredoveký remeselný trh na Slovensku. Čakajú vás stredoveké vystúpenia, divadlá, ukážky dobových remesiel, ale aj prednášky historikov a archeológov. www.schatmansdorf.sk

RYTIERSKY FESTIVAL ROTENSTEIN

Je zasadený do obdobia 14. až 16. storočia a prenesie vás do čias nelútočných súbojov aj bezstarostných dvorných radovánok. Zažijete nádvorie plné stredovekých vôní. www.agenturahector.sk

VIANOČNÁ ROZPRÁVKA

Vianoce a hrad ako vystrihnutý z rozprávky, to je dokonalá kombinácia pre vychutnanie si sviatkov pokoja. Rozprávkovú atmosféru podporí jeden z najobľúbenejších príbehov o Snehulienke.

LETOBRANIE V JÚLI A V AUGUSTE

Ide o nový festivalový formát, ktorý počas letného víkendu spája

Staňte sa súčasťou diania na hrade Červený Kameň a sledujte, čo pre vás vymyslia aj na budúce! www.hradcervenykamen.sk

Foto: m-ARK

Perla UKRYTÁ V LASTÚRE

Hrad Červený Kameň uprostred Malokarpatských lesov pôsobí ako z rozprávky. Patrí k najzachovalejším hradom na Slovensku a jeho interiér na vás určite urobí dojem. Sídlí v ňom múzeum prezentujúce historické bývanie šľachty a meštianstva.

Hrad mal spočiatku charakter pevnosti, pretože ho postavili ako skladisko medi. Napokon sa tam nikdy neskladovala, avšak rozľahlé pivnice sa plnili sudmi s vínom. Súčasnú podobu pamiatky najviac ovplyvnili Pálfiovci, ktorí do Karpát pozvali talianskych umelcov, aby komnaty vyzdobili úchvatnou štukovou a freskovou výzdobou. Vtedy sa o ňom začalo hovoriť, že je ako Perla ukrytá v lastúre – teda niečo nádherné a unikátne, uzavreté v pevnosti. Presvedčte sa o tom sami!

Pezinok

Foto: Eva Amzler

Vinobranie a požehnanie vína je vrcholom vinárskeho roka

V minulosti si ľudia omnoho viac uvedomovali, ako sú závislí na prírode a dobrej úrode. Aby bola vždy bohatá, začali za úrodu na konci leta ďakovať. Spočiatku to boli len malé obrady, no z roka na rok sa oslavy zväčšovali.

Pezinské vinobranie už tradične odštartujú v piatok večer fanfáry. Vítajú predstaviteľov mesta, návštevníkov a tiež perega, čiže viničného richtára spolu s Bohom vína – Bakchusom. Kedysi richtár a mestská rada stanovili deň, kedy sa mohlo začať s oberaním. Aby sa mágia neprerušila, musel sa zachovávať presný postup obradu. Prvý dúšok bol vždy určený tej najdôležitejšej osobe. Dnes je to pán primátor, kto prvým dúškom lahodného moku otvára vinobranie v Pezinku. Od návštevníkov sa ale neočakáva, že priložia ruku k zberu. Stačí, ak si budú plnými dúškami užívať neopakovateľnú atmosféru, v ktorej sa spája tradícia, moderné technológie a úžasná pohostinnosť vinárskych majstrov.

Čo sa skrýva za dúškom vína

Vinobranie je v prvom rade o návrate k tradícii. Organizátori sa každý rok vracajú k základnej myšlienke, vyjadriť veľkú vďaka prírode a ľuďom, ktorí často v neľahkých podmienkach pracujú, aby sme si mohli vychutnať pohárik mladého vína, muštu či skvelý burčiak. Slávnosti sprevádza bohatý program počas celého víkendu určený milovníkom vína, fanúšikom dobrej hudby aj rodinám s deťmi. Počas troch dní sa predstavia folklórne súbory, dychové hudby a v priestoroch Malokarpatského múzea je ukážka tradičného prešovania hrozna. Pre detských návštevníkov sú prichystané aktivity v priestoroch Zámockého parku so širokou ponukou tvorivých dielní. Obľúbenou atrakciou je alegorický voz zdobený listami viniča s Bakchusom a bakchantkami, ktorý v nedelu prechádza mestom. V sprievode je možné vidieť bubeníkov, tanečníkov, šermiarov, sokoliarov, dámy a pánov v dobových kostýmoch.

www.vinobraniepezinok.sk

Foto: Eva Amzler

PEZINOK ŽIJE KULTÚROU PO CELÝ ROK

VÍNNE TRHY PEZINOK, apríl
Výstavy a degustácie vín – jedna z najstarších a najvýznamnejších súťažných ochutnávok vín na Slovensku
www.zpvv.sk www.pezinok.sk

GRINAVANKAFEST, jún
Festival dychových hudieb
www.pezinok.sk

FESTIVAL POULIČNÉHO UMENIA, jún
Festival pre deti i dospelých
www.pezinok.sk

KERAMICKÉ TRHY, jún
Predajné keramické trhy keramikárov z rôznych štátov Európy, detské tvorivé dielne počas podujatia
www.muzeumpezinok.sk, www.pezinok.sk

VÍNO A LEVANDUĽA, júl
Degustácia vín producentov pezinského vinohradníckeho rajónu spojená s prehliadkou unikátnej levandulovej záhrady
www.zpvv.sk, www.pezinok.sk

VÍNO POD HVIEZDAMI, august
Sledovanie hviezd vo vinohradoch, degustácia vín, kultúrny program
www.vinopodhviezdami.sk

PEZINSKÝ PERMONÍK, august
Malokarpatská výstava a burza minerálov, fosílií a drahých kameňov, spojená s pouličným ryžovaním zlata
www.geoparkmalekarpaty.sk, www.pezinok.sk

FYZULNAČKA, august
Tradičná súťaž vo varení fazulovej polievky
www.pezinok.sk

VINOBRANIE PEZINOK, september
Tradičné obaračkové slávnosti, pestrá ponuka gastronomických špecialít s bohatým kultúrnym programom
www.vinobraniepezinok.sk, www.pezinok.sk

VIANOČNÉ TRHY, december
Predaj tradičného vianočného tovaru, ľudovomeleckých výrobkov s kultúrnym programom, živým orlojom a dobročinným bazárom
www.pezinok.sk

Malokarpatské múzeum v Pezinku

Zážitkové, moderné a pritom autentické

Využite jedinečnú príležitosť zoznámiť sa so starobyľou kultúrou vinohradníctva a vinárstva v priestore Malých Karpát! Malokarpatské múzeum je moderné a historické súčasne. Nájdete ho v Pezinku, v renesančnom dome zo 17. storočia.

Expozície v múzeu vás milo prekvapia, pretože sú realizované zážitkovou formou. V prvej sa dozviete o dejinách vinohradníctva a vinárstva v tejto oblasti a môžete si vyskúšať aj interaktívny stĺp, simulátory promile či dereš. Multimediálna prezentácia vám priblíži „Príbeh vína v Malých Karpatoch.“ Novinkou sú okuliare s virtuálnou realitou; keď si ich nasadíte, je to akoby ste sa vrátili do 9. storočia a ocitli sa na veľkomoravskom hradisku nad Svätým Jurom.

„Klárin lis“ je skutočným príbehom o slzách, šťastí a víne

V pôvodných renesančných pivniciach na vás čaká najväčšia zbierka vinohradníckych lisov v Európe či aroma bar, ktorý preverí vaše čuchové bunky. Môžete si vyskúšať zazátkovať fľašu

či vystrúhať drevený kôl na viniči. Vypočujete si skutočne emotívne rozprávania vinára Jozefa Janáča z Dolných Orešian, ktorému sa napriek nepriazni osudu podarilo uspieť a nájsť svoje šťastie. A na záver to najlepšie! Na konci každej prehliadky ochutnáte pohár výborného malokarpatského vína.

Ochutnávka vín môže byť výnimočným zážitkom!

Malokarpatské múzeum organizuje aj programy pre rôzne vekové skupiny, odborné a zábavné aktivity. Obľúbené sú zážitkové ochutnávky vína, napríklad Čokoláda a víno, Degustácia vín v úplnej tme, Degustácia pri hudbe a farbe, ale aj tradičná degustácia v originálnych vínnych pivniciach. Ku každej ochutnávke dostanete aj niečo malé pod zub. V múzeu sa už tešia na vašu návštevu!

Foto: Malokarpatské múzeum

www.muzeumpezinok.sk
facebook: Malokarpatské múzeum
instagram: malokarpatskemuzeum

Foto: Eva Amzler

Foto: ZÁMOK ŠIMÁK PEZINOK

hotel i kultúrny stánok

ZÁMOK ŠIMÁK V PEZINKU PRAVIDELNE HOSTÍ HVIEZDY SLOVENSKEJ I SVETOVEJ SCÉNY

Romantický večer, chutné jedlo alebo koncert fenomenálnych umelcov – to všetko si môžete vychutnať priamo na zámku. Kúzelné priestory Palace Art Hotelu v Pezinku lákajú na prehliadku, pri ktorej sa vás dotkne duch miesta a príjemne prekvapí výnimočnosť rekonštrukcie historických priestorov. Tento pôvabný drahokam čaká na vašu návštevu.

V malebnom vinárskom mestečku, v malokarpatskom kraji, sa zo zelenej oázy vynára čarovný zámok. Pohodlne usadený uprostred zámockého mestského parku, akoby ho stáročné stromy chránili pred okolitým, rýchlo sa meniacim svetom. Kedysi vodný hrad, romantické panstvo Pálffyovcov, ale aj sídlo vinohradníckeho družstva. To všetko má už takmer 800-ročný palác za sebou a dnes sa vďaka novým majiteľom a ich citlivému prístupu opäť skvie v nebývalej kráse.

Zlatá sála Kataríny Pálffy

Najreprezentatívnejší priestor oplýva zlatom a noblesou. Sálu Kataríny Pálffy s krištáľovými lustrami, vysokými stropmi a štukovou výzdobou obľubujú najmä svadobné sprievody. Perličkou je, že zlatá sála v minulosti slúžila ako nahrávacie štúdio a po rekonštrukcii sa z nej stalo miesto kultúry. Tí umelci, ktorí v minulosti nahrávali LP platne pre štátnu spoločnosť OPUS, tam po otvorení zrekonštruovaného zámku vystúpili naživo. Prvým z nich bol Míro Žbirka, potom Pavol Hammel, ale aj Peter Lipa či Marcela Leiferová. Koncert, divadelné predstavenie alebo iné kultúrne podujatie si môžete vo výnimočnej atmosfére vychutnať v Zlatej sále alebo na nádvorí pod holým nebom, niekoľkokrát do mesiaca.

TOP Koncerty 2024:

- 27. 5. Ondřej G. Brzobohatý
- 4. 6. Vojtěch Dyk
- 30. 6. Lucie Bílá
- 16. 7. KIM WILDE
- 22. 7. CHINASKI
- 4. 8. 4 Tenoři

<https://vstupenky.zamokpezinok.sk>
www.ticketportal.sk

Spite a hodujte ako praví šľachtici!

Časť zámku sa premenila na hotel so 120 lôžkami a ponúka ubytovanie v noblesnej atmosfére boutique štandardu v 48 izbách a apartmánach, dokonca aj v romantickej veži. Každá posteľ má luxusný takmer 30 cm vysoký matrac a paplón s husacím perím. V reštaurácii Zámocká viecha môžete ochutnať precíznu pripravenú tradičnú kuchyňu. Počas relaxu vo vírivke či v saunách, vás z mozaiky na stene budú pozorovať vznešené pávy s pestrofarebnými chvostami.

Nechajte sa očariť geniom loci v historických priestoroch

Časť zámku zariadená ako múzeum prezentuje pôvodné historické priestory. Komnaty grófa Pálffyho sú prístupné aj verejnosti a ich vybavenie je takmer ako v čase najväčšej slávy tohto rodu. Zlatá sedacia rokoková súprava z čias francúzskeho kráľa Ľudovíta XV., starobylé barokové kreslá potiahnuté vzácnymi výšivkami, dámsky salónik, spálňa, jedáleň či budoár s originálnym vyrezávaným nábytkom, približuje bývanie uhorskej aristokratickej vrstvy. To ale zďaleka nie je všetko. V rámci prehliadky zámku Šimák môžete nazrieť aj do pivníc, oceniť výstavu motoriek Jawa a navštíviť unikátnu Galériu skla. Chodby hotela zdobia obrazy z vlastnej zbierky majiteľa.

Foto: ZÁMOK ŠIMÁK PEZINOK

Ochutnajte víno zo zámockej pivnice

Vinárske pivnice ďalej slúžia svojmu účelu a pod taktovkou majstra Romana Janouška tu vyrábajú víno z hrozna z vlastných vinohradov. Nápoj zreje v dubových sudoch v pivniciach s tehlovými klenbami, ktoré v kombinácii s krištáľovými lustrami či modernými kruhovými svetlami vytvárajú magickú atmosféru, ktorá priam pozýva na degustáciu.

Zámocký park a turistické výlety do okolia

Palace Art Hotel obkolesuje zámocký park, ktorý je dosť veľký aj na športové aktivity. Ráno si môžete napríklad zabehať, zacvičiť jógu alebo si rozhybať kosti s nordic walking. Prostredie s jazierkom je príjemné aj na prechádzky, pri ktorých vám budú asistovať pávy a kačice. Zámocký park dal v roku 1844 vybudovať František Pálffy a v roku 1963 sa stal kultúrnou pamiatkou.

www.zamockevinarstvo.sk
www.zamokpezinok.sk

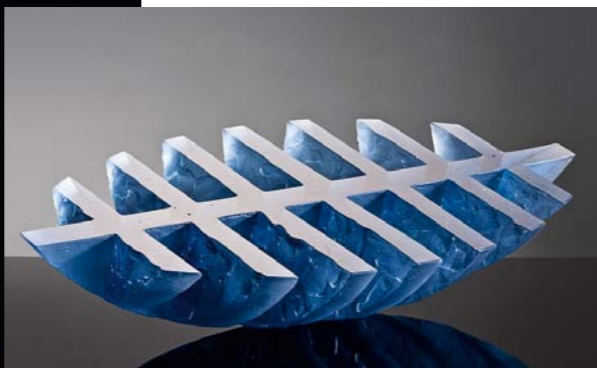

Foto: Galéria skla

PRIEZRAČNÉ BOHATSTVO

Nemusíte byť odborníkom, aby vo vás návšteva tejto unikátnej galérie zanechala výrazný dojem a ani umelcom, aby ste pocítili obdiv k majstrom tohto remesla. K ich neutíchajúcej fantázii a zručnosti, že dokážu citlivo a nápadito narábať s tak útlocitným materiálom, akým je sklo.

Expozícia skla na pezinskom zámku je mimoriadne hodnotnou umeleckou zbierkou nielen na Slovensku, ale aj v strednej Európe. Na pozadí historických reálií sa snúbi estetika so vzdušným, otvoreným priestorom. Medzi hrubými hradnými múrmi čakajú na návštevníkov ukryté desiatky dych vyrážajúcich ukážok súčasnej sklárskej tvorby od jej najvýznamnejších predstaviteľov. História predkov aj dômyselné diela súčasných umelcov sú zárukou výnimočného dojmu.

Kde inde vás prekvapí Janeckého takmer živý Messerschmidt vedľa 250-ročného hodvábného gobelínu zachytávajúceho živú scénu z rímskeho staroveku?

Medzi zvučné mená súčasného umenia, ktoré z veľkej časti figurujú v zámockých galerijných priestoroch, sa radia najmä umelci zo susednej Českej republiky a Slovenska, ako napríklad Janecký, Macho, Pála, Mjartan alebo Balgavý, stojaci na piedestály sklár-

skeho umenia po boku mien akými sú Dale Chihuly, Latchezar Boyadjev, alebo dvojica Guggisberg & Baldwin.

Stáročia staré techniky obohacujú nové nápady, napríklad dielo Vladimíra Kleina dotvorené pomocou motorovej píly, zaujímavý štruktúrovaný povrch sklenených váz v tvare padajúcej vreckovky od americkej umelkyne Toots Zynsky alebo inovatívna technika Martina Janeckého, ktorá na jeho realistických plastikách nezanecháva žiadne jazvy a vdychuje tak jednotlivým tvárom a postavám život. Mužským kolegom sebavedome konkurujú ženské umelkyne, medzi ktorými má v zámockej galérii zastúpenie najmä Zora Palová, prvá dáma slovenského moderného skla.

www.galeriaskla.sk

Foto: m-ARK

Foto: VideoFly

Kráľovské mestečko Svätý Jur

Historické centrum najmenšieho z kráľovských miest pentapolitany prešporskej stolice je pamiatkovou rezerváciou a pýši sa bohatou históriou. Prejdite sa najzachovalejším vinohradníckym mestečkom na Slovensku a jeho okolím!

V 17. storočí Svätý Jur získal privilégia slobodného kráľovského mesta. Rozkladá sa na úpätí Malých Karpát obklopený vinohradmi, len necelých 10 km od Bratislavy a upúta vás sympatickými vinohradníckymi domami. Dominantu námestia predstavuje ranogotický Kostol Svätého Juraja a celé historické centrum je vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Ak je pekné počasie, býva plné miestnych aj turistov, ktorí smerujú

do Karpát alebo na hrad Biely Kameň, prípadne si vychutnávajú slnečné dni na terase kaviarní. Je ideálnym miestom na rodinné výlety, turistiku aj cykloturistiku. Najväčším lákadlom však zostáva slávne svätajurské víno, ktoré môžu návštevníci ochutnať v starobylých pivniciach, moderných vinotékach, ale aj priamo vo vinohradoch s krásnymi výhľadmi na mesto a okolitú krajinu.

Návrat do čias Veľkej Moravy

Najstaršia písomná zmienka o meste pochádza z roku 1209, no územie bolo obývané už dávno predtým. Slovania tu v 9. storočí vybudovali rozsiahle hradisko. Ak vás fascinuje história a jej príbehy, viac sa dozviete na svätajurskom náučnom chodníku, ktorý vás privedie až k pozostatkom hradiska nad Neštichom. Vďaka tamojším nálezom sa archeológom darí skladať čriepky minulosti z obdobia Veľkej Moravy. S málo známou históriou prvých Slovanov sa môžete zoznámiť

aj na podujatí s názvom „Slovania vo Svätom Jure,“ ktoré sa koná v septembri v Scheidlinovej záhrade. Ožíva v podobe ukážky dobového tábora s kuchyňou, zaujímavých prednášok, súbojov a dobových remesiel.

www.svatyjur.sk

Podunajský región

Synagoga Senec, foto: m-ARK

Rusovce, foto: m-ARK

Žltá a modrá sú farby podunajského región; ako slnko a voda sú symbolom života. Práve pri rieke sa už pred tisíckami rokov usádzali národy a kultúry, aby im zaručila prežitie a hojnosť úrody. Mnohé z nich tu zanechali svoju stopu: pohrebiská, rímske tábory aj románske stavby. Hoci na Podunajsku čas plynie akosi pomalšie, je ako farebná oslava života. V lužných lesoch počuť ozvenu vtáčích symfónií, na vodnej hladine sa trblietajú slnečné lúče a v reštauráciách rozvoniava rybacia polievka. Nasadnite do člna a nechajte sa unášať prúdom!

Predstavujeme destináciu Dunajské ostrovy

Jedna rieka, dve krajiny, zážitky bez hraníc

Rozhovor s Barborou Lukáčovou – riaditeľkou odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov BSK

Popri brehu Malého Dunaja vznikajú táboriská a kempy s vybudovanou infraštruktúrou. Najznámejšou z pomedzi nich je Jelka, ale postupne na popularite naberá aj kemp v Novej Dedinke. Zaujímavým produktom je prepájanie cyklo turizmu s vodnou turistikou a vytváranie cyklo-vodáckych okruhov. Pozdĺž Malého Dunaja sa nachádza množstvo štrkovísk, ktoré sú vhodné na kúpanie či rybolov. V okolí taktiež návštevníci môžu nájsť vychýrené kónské ranče, ktoré ponúkajú vychádzky do okolitej prírody či biofarmy, včelárov a lokálnych producentov. Chceli by sme, aby boli Dunajské ostrovy destináciou, ako sa hovorí „touch and kiss,“ aby ste ju mohli ochutnať, niečo si odniesť a niečo zažiť.“

Vnútrozemská delta Dunaja, ktorá sa rozprestiera medzi Malým Dunajom zo severu a Mošonským Dunajom z južnej strany, patrí medzi výnimočne krásne miesta. Samotná rieka Dunaj prepája slovenský Žitný ostrov s maďarským Malým Žitným ostrovom v jednu atraktívnu cezhraničnú turistickú destináciu.

Nositeľom značky Danube Islands je Bratislavská župa. V čom spočíva výnimočnosť tejto prírodnej a teraz už aj turistickej destinácie?

„Prírodná turistická destinácia Dunajské ostrovy predstavuje nedotknuté územie. Vychádzate z hlavného mesta a dostávate sa do lužného pralesa so všetkým, čo k tomu patrí. Mŕtve ramená Dunaja ožívajú, pretože ich viackrát do roka zaplavuje voda. Sú

taktiež domovom pre nespočetné množstvo vodného vtáctva medzi ktoré patrí aj chránený Oriak morský, ktorého môžete spozorovať počas pobytu na člně. Napriek blízkosti metropoly a veľmi hustému zaľudneniu územia sa tu nachádza unikátny systém biotopu, ktorý si zachoval ráz divokej prírody.“

Aké aktivity tam môžu návštevníci podniknúť, resp. akým spôsobom sa dá objavovať táto destinácia?

„V prvom rade je to raj pre vodných milovníkov. Destinácia ponúka návštevníkom možnosť člnkovaní sa, kúpania či bicyklovania. Najväčší záujem zaznamenávame najmä o víkendové rodinné výlety, avšak obľúbené sú aj jednodňové splavy, ktoré začínajú v Bratislave a končia v Zálesí alebo Jelke.

Sú tam aj pamiatky, ktoré sa oplatí vidieť?

„Samozrejme, v Rusovciach je najväčšie archeologické nálezisko z rímskych čias na našom území. Od Mostu pri Bratislave až po Blatné máme sieť sakrálnych pamiatok, súčasťou ktorých sú stavebné materiály z rímskeho vojenského tábora Gerulata. K Podunajsku patria aj pozostatky pamiatok, ktoré vybudoval rod Pálffyovcov a množstvo kaštieľov, akým je napríklad aj revitalizovaný kaštieľ v MČ Čunovo, ktorého obsah je venovaný ekocentru a predstavuje vstupnú bránu do územia Dunaja.“

Foto: Danube Islands

Aké sú vaše obľúbené miesta na Dunajských ostrovoch?

„Mojím obľúbeným miestom je Zálesie, lebo tam sa Dunaj priamo dotýka osídleného územia a príroda sa tam krásne prepája s kultúrnym zázemím. Majú tam galériu, vonkajší amfiteáter, obec prakticky „žije“ na nábreží Malého Dunaja. Pri Malinove, na opačnej strane očakávanej cyklolávky, je meander, rozhľadňa Vtáčie hniezdo, bobria hrádza. No a samozrejme, veľmi vyhľadávaná je Jelka. Pretože je tam zachovaný vodný mlyn, okolo neho krásna čistá voda a malá pláž, kde sa pokojne môžete aj okúpať.“

Romantické zákutia a trasy na prechádzky, bicyklovanie či splavy môžete objavovať vďaka story mape – mape s príbehom.

Všetky konkrétne informácie o prírodných, historických a iných aktivitách nájdete na webovej stránke, s jej pomocou si môžete naplánovať aj cyklistický výlet, turistiku alebo splav.

www.danubeislands.sk

Storymapa

V Podunajských Biskupiciach

majú repliku historického hostinca

Foto: archív Múzea obchodu Bratislava

Pozývame vás na prehliadku ojedinelého múzea a na posedenie v historickom hostinci Múzejného pivovaru, kde môžete navyše ochutnať výborné domáce pivo!

Múzeum obchodu Bratislava vystavuje stovky zaujímavých zbierkových predmetov a písomností, pričom väčšina pochádza z obdobia prvej republiky. „Prvým získaným úlovkom bol drevený, zásuvkový obchodný regál, ktorý sa popri registračných pokladniach stal akýmsi symbolom múzea,“ približuje historik Marcel Juck a autor trvalej expozície. „História nášho múzea sa začala písať v roku 1982, kedy vzniklo dokumentačné centrum pri niekdajšom Ministerstve obchodu ČSSR a dnes sídli na Linzbothovej ulici v zrekonštruovanej vidieckej kúrii. Jej poslednými majiteľmi boli práve Linzbothovci.“ V dlhých radoch na poschodí vás zaujmú predmety,

ktoré slúžili ako predajné pomôcky, čiže váhy, zásobníky, pokladne, kalkulačky. Vzácné sú archíválne a rozličné reklamné predmety, ako aj kedysi obľúbené produkty, napr. čokoláda, kávoviný alebo iný koloniálny tovar.

Atmosféra minulého storočia

„Výčapná dobrá miera, hostinská miestnosť pekne zriadená, občasný koncert. Dovoľujem si pozývať k hojnej návšteve!“

Po prehliadke múzea sa môžete občerstviť v Múzejnom pivovare, ktorého zariadenie pripomína hostince z prelomu 19. a 20. storočia. Čaká vás útulné prostredie ako z rozprávky a milý personál; otvárajú vždy do večerných hodín. Dvakrát alebo trikrát do mesiaca zvyknú pozývať zahraničné hudobné skupiny, takže si môžete vychutnať aj mimoriadnu atmosféru malých blues rockových koncertov. V múzeu už hrali Iron Butterfly, Carl Palmer, Maggie Bell, Soft Machine či Leo Lyons.

www.muzeumobchodu.sk

Príbeh zázračnej Madony

Podunajská obec Dunajská Lužná sa každý rok na chvíľu stáva stredobodom náboženského života a v ten sviatočný deň ju navštívi mnoho veriacich a pútnikov. Na oltári kostola Povýšenia svätého Kríža sa totiž nachádza prastará socha Blahoslavenej Panny Márie známa ako Madona Žitného ostrova.

Najstaršia mariánska socha na našom území je vyrezaná z hrubkového dreva a predstavuje Pannu Máriu s malým Ježiškom na kolenách. Úcta k Madone Žitného ostrova je v obyvateľoch hlboko zakorenená, pretože dokumentácia mariánskych zázrakov ju spája s viac než 180 zázrakmi, ktoré zaznamenal farár v 18. storočí a ich pravdivosť bola overená pod prísahou.

Sochu uctievať ako zázračnú a pomáhajúcu

Milostivá socha pravdepodobne pochádza zo zaalpskej talianskej oblasti z 12.–13. storočia. Do podunajskej obce ju priniesli benediktínski mnísi, keď utiekali pred Turkami z kláštora v Maďarsku. Už v tom čase ju uctievali ako zázračnú, uzdravujúcu a pomáhajúcu. Madona bola najprv uložená v Kostole sv. Bartolomeja, potom ju kaplán premiestnil zo sakristie do svojho príbytku na fare. Tu ju náhodne objavili úradníci bratislavskej župy a požiadali farára, aby sochu verejne vystavil k úcte veriacich. V predvečer sviatku Nanebovzatia Panny Márie 14. augusta 1749 našli sochu nové miesto na hlavnom oltári. Ešte v ten večer a v ďalších dňoch došlo k nečakaným udalostiam a zázračným uzdraveniam.

„Ó, Mária, ty si v tejto starodávnej soche prameňom hojného milosrdenstva a morom milosti, skadiaľ čerpajú utláčaní a núdzni pomoc a útechu, radosť a spásu, malomyselní bezpečnú nádej a silu, neveriaci pravé svetlo a hriešnici záchranu duše!“

Veriacich pozývajú na obnovené púte

Správcovia farnosti, bratia Dominikáni, v spolupráci s obcou Dunajská Lužná a s miestnymi iniciatívnymi občanmi v 90. rokoch obnovili púte, ktoré sa konajú každý rok v prvú nedeľu po sviatku Nanebovzatia Panny Márie. Pre veriacich z blízkeho i širokého okolia sú skutočným sviatkom a počas celého týždňa je pre nich pripravený bohatý program. Kostol býva otvorený počas bohoslužieb, pobožností a organizovaných duchovných podujatí. Pre tých, ktorí prichádzajú s modlitbou je prístupné presklené zádverie kostola s lavičkami.

Foto: Július Kotusz

<https://dunajskaluzna.fara.sk/?p=181>

KÚT PRI MALOM DUNAJI

V obci Zálesie, neďaleko Bratislavy, sa môžete vybrať na romantickú prechádzku do prírody, splaviť Malý Dunaj s malými vodákmi alebo absolvovať výlety na dvoch kolesách. V budúcnosti sa počíta s vybudovaním cyklotrás s prepojením na okolité obce: Ivanku pri Dunaji, Vrakuňu a Malinovo.

Najväčším tunajším bohatstvom je príroda lužných lesov. Pri meandrujúcom ramene Malého Dunaja môžete pozorovať faunu i flóru a zrelaxovať pri pohľade na pomaly tečúci tok. V Lodenici Zálesie vám požičajú čln, aby ste mohli absolvovať nenáročný splav, ktorý vás prevedie zákutiami Šúrskeho kanála aj Malého Dunaja. Pre tých, ktorí sú „na vode“ prvýkrát, ponúkajú školu pádlovania, kde vás skúsenejší inštruktori zoznámia so základnou technikou.

Minisplav je vhodný aj pre malé deti

Trasa krátkeho splavu je nenáročná a trvá asi 2 a pol hodiny. Katamarány

Foto: archív obce

sa na vode správajú stabilne a vďaka plávacím vestám si splav užijú aj menšie deti. Keďže na začiatku je voda takmer stojatá, začiatočníci majú dost priestoru na precvičenie si pádlovacích zručností. Odvážnejší plavci si možno trúfnu aj na kúpanie a pre deti je veľkým dobrodružstvom hľadanie riečnych mušlí v zátokách.

Prechádzka suchou nohou po vode

Ľudia si veľmi obľúbili aj ďalšiu tunajšiu atrakciu – nevšednú promenádu Korzo Zálesie spolu s menšou rozhľadňou Záleský Maják. Asi sto metrov dlhé drevené mólo postavené na vode ponúka rôzne zákutia, lavičky a pohľady na riekku. Je ideálnym miestom, ako pre páry túžiace po romantike, tak aj pre fotografov. Ak budete mať šťastie, tak si tu ukradnete chvíľku iba pre seba! Z malej rozhľadne môžete sledovať okolitú prírodu a vodné vtáctvo. Mólo sa ďalej napája na chodník, ktorý vás dovedie ku Gešajovským mlynom.

Foto: m-ARK (3x)

Deti z nich budú nadšené, pretože ide o drevené modely mlynov na Malom Dunaji v „detskej veľkosti.“

www.obeczalesie.sk

Malinovo

Obrovské hniezdo aj Bobří hrad

Pri obci Malinovo popri koryte Malého Dunaja vznikla oddychovo - rekreačná zóna, ktorú obľubujú najmä miestni a rodiny s deťmi, no radi sa tam zastavujú aj vodáci pri splave Malého Dunaja. Z obce vás tam spoľahlivo dovedie náučný chodník „Na bobrej stope.“ Na príjemnú prechádzku sa môžete vybrať z parkoviska pri areáli TJ Malinovo alebo na Cintorínskej ulici.

Foto: Ján Kán

V lužnom lese vás privíta Rozhľadňa Hniezdo pri starom brode na Malom Dunaji, ktorá vyzerá ako z rozprávky. Nájdete ju na stromoch vo výške asi 7 metrov a ako už samotný názov napovedá – pripomína obrovské hniezdo. Je veľmi citlivo vsadená do okolitej prírody a môžete z nej pozorovať vtáctvo v mokradiach. Pre malých spevavcov sú v okolí rozmiestnené búdky na hniezdenie. Po drevenej lávke

Foto: Ján Kán

prejdete k malej lúke, nazwanej Zelená oáza. Tvorí ju veľký altánok, drevený pontón pre kajaky, hojdačka, detské drevené preliezačky a toalety. Bobří hrad, ďalšia detská atrakcia, je ukrytý na kopčeku v lužnom lesíku na druhej strane hrádze. V tejto malej drevenej stavbe sa deti dozvedia zaujímavosti zo života bobrov. Po ceste k Zelenej oáze si môžete prečítať tabule s informáciami o malinovskom chotári, o starých brodoch, o vtácoch a živočíchoch pri rieke a v mokradi.

Ak patríte k fanúšikom histórie a pamiatok, nemali by ste vynechať ani prechádzku po náučno-poznávacom chodníku obcou. Najvýraznejšou pamiatkou Malinova je Apponyho kaštieľ, ktorý zatiaľ čaká na svoju rekonštrukciu. Je postavený na mieste niekdajšej pevnosti, ktorá chránila významný brod cez Malý Dunaj na Žitný ostrov. Park okolo kaštieľa je otvorený pre verejnosť a nájdete v ňom detské ihrisko, obrovské platany a iné vzácne dreviny. Za zmienku stojí aj kostol, vlastne kaplnka v neogotickom slohu, ktorá slúžila ako pohrebné miesto pre Apponyovcov. Kostol je otvorený počas obradov alebo na požiadanie na obecnom úrade.

Foto: archív obce (2x)

Ochutnajte veterník z cukrárne Floril

Ak vás prepadne chuť na sladké, tak v novovytvorenej časti Malinova – Tri Vody je cukráreň, ktorej chýrne veterníky sú tým „pravým orechovým“ pre všetkých labužníkov.

Sú pre ne schopní precestovať hotovú dialku, pretože sú vždy čerstvé a poctivé. Tak, ako desiatky ďalších chutných dezertov, aj veterník si môžete dopriať priamo v cukrárni, či už v útulne zariadenom interiéri alebo na slnecnej terase, spolu s chutnou kávou alebo domácou limonádou. Zárukou čerstvosti je vlastná cukrárenská výroba. Snom majiteľov bolo postaviť a zariadiť najmodernejšiu cukrársku výrobu v krajine, ktorá sa ukrýva hneď za dverami predajne. V rodinnom podniku si však dávajú záležať na tom, aby zákusky stále chutili ako poctivé a domáce. Ich ambíciou je uspokojiť naozaj každého zákazníka, preto ponúkajú aj raw, bezlepkové a bezlaktózové maškrtky. Naprázdno neobidu ani tí, ktorí si radšej doprajú niečo slané. S radosťou vám pripravia napríklad chrumkavé panini. Ak máte naponáhlo a na príjemné posedenie skrátka nemáte čas, bez problémov vám všetko zabalia aj so sebou.

www.floril.sk

Foto: Cukráreň Floril

Café Štefánik

UŽ 10 ROKOV JE TU PRE VÁS!

Kaviareň v Ivanke pri Dunaji ponúka oveľa viac než len dobrú kávu. Majitelia Katarína Bachorová a Viktor Mészáros vytvorili priestor, kde sa každý cíti príjemne. Je to prosto podnik ako stvorený na rodinné či priateľské posedenia.

Hosti už z diaľky víta drevená socha generála Milana Rastislava Štefánika, ktorý „prepožičal“ kaviarni svoje meno. Významný slovenský štátnik, astronóm a vášnivý cestovateľ zahynul neďaleko Ivanky pri Dunaji, keď sa tam v roku 1919 zrušilo jeho lietadlo. Interiér je zariadený v duchu živej spomienky. Už pri vchode vás zaujme kópia velocipedu a život Štefánika pripomínajú aj fotografie na stenách, uniforma, drevený model dvojkoľníka, známky, vysvedčenia či kufre.

Nie je ničím výnimočným stretnúť za barovým pultom aj majiteľov, pretože práca ich baví a radi sa uistia, že hosťom nič nechýba. Kvalitné espresso z malej remeselnej pražiarne, chutné zákusky z neďalekého Malinova a pre hladošov aj sendviče, prispievajú k celkovému pocitu pohody a komfortu. V pracovné dni aj cez víkendy tu ponúkajú raňajky.

Café Štefánik
Bernolákovská 18, Ivanka pri Dunaji
FB: Café Štefánik, IG: cafestefanik

Foto: m-ARK a Café Štefánik

Foto: m-ARK

Podmanivá krása synagógy

V samom srdci Senca stojí nádherná synagóga, celá v bielom pripomína nevestu. 65 rokov čakala na svojho ženicha, v tomto prípade záchrancu, aby jej prinavrátil stratenú krásu a dôstojnosť.

Synagógu postavili v rokoch 1905–1906 podľa plánov seneckého staviteľa Jozefa Halzla v neorománskom a maurskom štýle. Na jej osude sa podpísal čas a najmä bývalý režim, keď z modlitebne spravili sýpku na obilie a objekt postupne chátral. Bratislavský samosprávny kraj budovu odkúpil od židovskej náboženskej obce a investoval financie do jej rekonštrukcie. O projekte záchranu sme sa rozprávali s Patríciovou Mešťan, riaditeľkou úradu BSK.

V akom stave bola senecká synagóga, keď BSK začal s jej rekonštrukciou?

„Budova bola značne zdevastovaná. Najzachovalejším prvkom bol dobový drevený kazetový strop, z ktorého ešte trčali žľaby na sypanie obilia z čias, keď sa synagóga používala ako sýpka. Archeologický výskum, ktorý sa realizoval v synagóge a v príslušných objektoch priniesol viaceré významné nálezy. Zachovaný rituálny kúpeľ mikve, ojedinelý na území Slovenska, a pec na pečenie macesu. Pec bola prenesená na súčasné miesto; južne od mikve a znova postavená.“

Dá sa povedať, že išlo o náročnú a dlhotrvajúcu rekonštrukciu?

„Komplexná obnova objektu trvala viac ako 6 rokov. Začala sa v máji 2018 s predpokladaným odovzdaním do užívania v septembri 2024. Doteraz sa preinvestovalo vyše 1 900 000 €.

Interiér pred rekonštrukciou, foto: archív BSK

Foto: m-ARK

Veľmi vzácne sú napríklad vitrážové okná, ktoré boli vyrobené vo Švajčiarsku na mieru pre synagógu.“

Ako vyzerá interiér synagógy dnes?

„Pamiatku aj záhradu, vrátane budovy rituálnych kúpeľov mikve, sme opravili s ohľadom na cenné historické detaily. V priestoroch bývalej ženskej galérie na poschodí je expozícia židovskej kultúry BSK. Podrobný výskum židovskej komunity v Senci rozpráva jej pútavý príbeh. Výsledkom je bohatý textový a fotografický materiál, videozáznamy so spomienkami na komunitu v podobe unikátnych videí pamätníkov, ktorí žijú v rôznych kútoch sveta. Novým architektonickým prvkom prepájajúcim historický objekt synagógy s komunitnou záhradou je informačný pavilón. Vznikol ako variabilný multifunkčný priestor pre výstavy, konferencie, semináre, vzdelávacie podujatia pre školské skupiny a komunitné aktivity.“

Ako sa bude synagóga využívať po obnove? Aké s ňou má BSK plány?

„Veríme, že rekonštrukcia synagógy vráti objektu život a prinesie množstvo aktivít pre verejnosť. Chceme tam vytvoriť kultúrne centrum, ktoré bude saturovať potreby obyvateľov mesta Senec, ale aj obyvateľov širšieho regiónu. Mala by tam vzniknúť koncertná sála so špičkovým klavírom, aby sme využili výbornú akustiku priestoru aj s potrebným zázemím pre nahrávanie zvuku. Programová dramaturgia umožní tiež realizáciu programov s možnosťou videoprodukcii, literárno-hudobných prednášok či besied.“

Počíta sa aj s obnovením komunitnej záhrady?

„Áno, obnovená záhrada by mala byť súčasťou areálu ako oddychový priestor so zeleňou a lavičkami, spolu s pódium,

aby sa tam dali organizovať umelecké a komunitné podujatia. V komunitnej záhrade je umiestnený aj spomínaný rituálny kúpeľ mikve a pec na pečenie macesu. Radi by sme vzdali hold obetiam holokaustu a umiestnili tam aj kamennú dosku s menami obetí zo Senca. Veríme, že rekonštrukcia synagógy a vytvorenie parku a oddychovej zóny, prispeje k tomu, že sa opäť stane jedným z centier spoločenského aj kultúrneho života mesta, tak ako to bolo v dávnej minulosti.“

www.synagogasenec.sk

ZACHOVANÉ KÚPELE SÚ SLOVENSKOU RARITOU

Rituálne kúpele mikve sú neodmysliteľnou súčasťou judaistickej viery. Pre veriacich mužov aj ženy majú očistnú funkciu a silný duchovný význam. Mikve pozostávalo z priestoru prezliekárne, samotného obdĺžnikového bazéna s vodou a z druhej strany z kúreniska s nádržou. Vodu privádzali čerpadlom zo studne a nesmela sa ohrievať priamo.

V SENCI JE AJ ŽIDOVSKÝ CINTORÍN

Pamäť pre budúce generácie predstavuje aj Židovský cintorín s približne dvesto hrobmi. Nájdete ho na Trnavskej ceste, oproti domu číslo 50. Roky bol schovaný za vysokým tehlovým múrom. Založili ho v osemdesiatych rokoch 19. storočia a vtedy sa nachádzal na periférii mesta, vedľa tehelne. Cintorín je vo vlastníctve Ústredného zväzu židovských náboženských obcí a je v pomerne zachovalom stave.

Foto: archív BSK

Len kúsok od Bratislavy je Senec, jedno z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich miest, ktoré má vždy v lete dvojnásobný počet obyvateľov. Býva totiž obľúbeným cieľom dovolenkárov z celej Európy. Ak si chcete parádne užiť leto, so zmrzlinou v ruke sa prechádzať po promenáde a pozorovať deti šantiace vo vode, na Slniečnych jazerách sa vám určite bude páčiť!

Senec

Foto: Štefan Húška

ROZTOPAŠNÉ LETO NA VODE A S ÚSMEVOM

Slniečné jazerá disponujú obrovskou vodnou plochou, pripomínajú prímorské letoviská a dýchajú tou pravou prázdninovou atmosférou. Pre dovolenkárov sú k dispozícii hotelové zariadenia, penzióny alebo kemp.

Ochutnajte ponuku slovenského Tahiti!

Slniečné jazerá si vyslúžili tento originálny názov vďaka tyrkysovej farbe vody, ktorú v lete slnečné lúče vyhrejú až na 25 stupňov. Pre ich mierne sa zvažujúce trávnaté pláže ich obľubujú rodiny s deťmi.

Foto: Štefan Húška (hore) a Rudolf Herda

Cez deň môžete plávať, člnkovať sa, previezť sa na vodných bicykloch, paddleboardoch alebo skúsiť vodné športy. Deti sa vybláznia na šmyklavkách a ďalších atrakciách. Pre milovníkov tenisu je okrem antukových kurtov pripravená aj miestna tenisová hala. A po športe odporúčame využiť uvoľňujúce masáže či horúce sauny, ktoré majú v ponuke viaceré zariadenia. V prípade zlého počasia je Aquapark ako stvorený na dobrodružstvo a tie najbláznivejšie mokré zážitky.

V prípade gastronómie si môžete vybrať výborný tradičný lángoš alebo ochutnať niečo z modernej zdravej kuchyne. Podvečer ožívajú brehy a miestne podniky vás pozývajú na rybárske špeciality a zábavu pri živéj hudbe. Oddychovať aktívne sa dá aj na bicykloch. Okolo Slniečnych jazier vedie cyklotrasa a v meste sa rozvíja infraštruktúra cyklotrás a cyklochodníkov. Pracuje sa na prepojení častí mesta, ale aj širšieho okolia, čiže domáci, ale aj turisti sa budú môcť vybrať za športom, kultúrou či históriou pokojne aj na bicykli.

Foto: Štefan Húška

Odštartujte leto na Slniečnych jazerách!

Senec a Slniečné jazerá žijú nielen počas leta kultúrou, zábavou aj prázdninovými aktivitami. Inšpirujte sa tými najlepšimi tipmi primátora Pavla Kvála.

„Najväčším podujatím je jednoznačne **Senecské leto**, ktoré sa bude tento rok konať už 15. júna. Je to vlastne veľký festival známych hudobných skupín, ale s programom aj pre ostatné vekové kategórie. Začiatok prázdnin už viac ako 20 rokov oslavujeme **Veľkým letným karnevalem** so sprievodom neuveriteľne kreatívnych masiek jednotlivcov aj skupín, ktorý vedie z centra mesta na Slniečné jazerá. Môže sa zapojiť každý, kto sa oblečie do kostýmu. Pre milovníkov divadla organizujeme každé leto aj **Slniečny festival** s divadielkami pre deti, ale aj vážnymi predstaveniami pre náročného diváka. Koná sa v prostredí zrekonštruovaného amfiteátra s parkovou úpravou a veľkým detským ihriskom. Minulý rok sme začali s **Hudobnými piatkami na Slniečnych jazerách**, kde sa nám darí ponúknuť domácim i turistom zaujímavé kapely a interpretov priamo vo vodnom amfiteátri.

V auguste sa centrum mesta mení na tvorivé dielne ľudových remeselníkov, ktorých výrobky sú nielen kvalitné, užitočné, ale udržiavajú živé aj tradície našich predkov. Návštevníci si tu môžu nielen vyskúšať a kúpiť množstvo tovaru, ktorý inde nenájdú, ale zároveň môžu sledovať remeselníka priamo pri práci. Veľmi obľúbené je aj jesenné **Jablkové hodovanie**, kde sa predávajú domáce koláče, sušené jablká, jablkové dekorácie, šťavy, čaje, ... Jednoducho všetko, na čo si len pomyslite a čo sa dá vyrobiť z jablka. O jablkové dobroty je taký záujem, že už okolo obeda je všetko vypredané. A samozrejme, pozývame vás aj na naše **Vianočné trhy**, ktoré každý rok zlepšujeme a skrášľujeme, pridávame výzdobu, svetlá, vyberáme kvalitnejšie stánky a obohacujeme program.“
Aktuálne informácie nájdete na www.regionsenec.sk.

Primátor Pavol Kvál, foto: archív mesta

Foto: Štefan Húška

Foto: m-ARK

Foto: Ladislav Mészáros

Foto: Štefan Húška

Foto: archív BSK

Zápisky z minulosti s vôňou rieky

PONORTE SA DO DEJÍN PODUNAJSKÉHO REGIÓNU!

Podunajskú nížinu obývali najmä roľníci a rybári a ich životu odjakživa udávala rás rieka. V Remeselnom dvore a nevšednom Múzeu vidieckej kultúry v Miloslavove privítajú všetkých návštevníkov, ktorí tu prekračujú pomyselnú bránu Podunajska. Autentické zariadenie gazdovských domov a pitvorov vám pomôže predstaviť si, ako sa tu žilo a pracovalo v minulom storočí. Kovári, rezbári, tkáči a keramikári z okolia vám predvedú svoj kumšt. V expozícii

keramiky uvidíte dokonca najväčšiu keramickú nádobu vytočenú na hrnčiarskom kruhu, ktorá meria takmer 130 cm a pracovali na nej 3 hrnčiarski majstri. A možno akurát narazíte na nejakú zaujímavú výstavu, pretože v Remeselnom dvore ich robia pravidelne.

www.facebook.com/remeselnnydvormiloslavov

Foto: archív maliarky

Milada Ďurečková

Abstraktná výtvarníčka Milada Ďurečková urobila v roku 2005 vo svojom živote zásadnú zmenu. S jedným kufrom odišla z východného Slovenska na ubytovňu do Bratislavy. Hovorí, že hoci prvý rok bol pre ňu veľmi náročný, potom sa jej začalo dariť. Dnes žije svoj sen.

Aká cesta Vás priviedla na umeleckú dráhu?

„Kreslila som a maľovala odjakživa, stále, všade a na všetko. Desať rokov som chodila do ľudovej školy umenia a absolvovala som dva roky kurzov maľovania u profesora Knapa v Ostrave. Ale v mojom živote boli aj obdobia, kedy som maľovala iba v duchu. K olejomalbe som sa vrátila až až keď som mala 33 rokov. Dnes maľujem akrylom abstraktné obrazy, dávam do nich energiu radosti, pokoja a spokojnosti.“

Čo je pre Vás impulzom k tomu, aby ste chytili štetec do ruky a pustili sa do maľovania?

„Mám akúsi vnútornú potrebu maľovať. Môj impulz, ktorý spúšťa chuť maľovať, je návrat domov, možnosť byť par dní sama a tvoriť. Často cestujem a niekoľko mesiacov v roku trávim mimo Slovenska, tam maľujem „v hlave,“ a až po príchode domov sa ten obraz akosi sám namaľuje.“

Rada otvárate Váš ateliér? Je pre Vás dôležité zdieľať Vašu tvorbu s inými ľuďmi?

„Môj ateliér je u mňa v dome, na maľovanie mám vyčlenenú izbu. Žijem sama a rada privítam každého, kto sa zaujíma o maľbu alebo hľadá ten správny obraz pre seba. Prekážkou môžu byť moje cesty. V apríli a máji budem na cestách, ale od júna do konca októbra som doma v Rovinke.“

Kontakt:

Narcisová 1617-13, 900 41 Rovinka

tip z jiného kraje

Ráj v srdci Beskyd

RESORT KYČERKA

Prožijte neopakovateľný pobyt ve Velkých Karlovicích, krajíně tradic a pohostinnosti, nádherné přírody i zdravého horského povětří. Vydejte se do Resortu Kyčerka.

Grandhotel Tatra

Perla Beskyd. Luxusní prostředí, moderní gastronomie, krajové speciality, exkluzivní wellness, ochotný personál i prestižní mezinárodní ocenění. Hotelová restaurace využívá produkty místních farmářů a pyšní se unikátní vinotékou, zabudovanou do podlahy.

Dětský svět

Herní labyrint pro nejmenší ve stylu podmořského světa. Skluzavky, tobogány, trampolína, opičí dráha, tunely, pyramidy i naučná stezka v korunách stromů. Zkrátka dvě patra, plná zábavy. K tomu navíc Ptačí ráj – naučná stezka v korunách stromů.

Stylové valašské chalupy

Oblíbily si je především rodiny s dětmi. Areál je však celoročně vyhledávaný také jako zázemí k pořádání oslav i firemních akcí. Všechny chalupy jsou stylově vybaveny. V jejich okolí vás uchvátí dřevěné sochy od valašských uměleckých rezbářů.

Ski areál Kyčerka

Zažijte dokonalý pocit z rodné lyžovačky! Čekají vás téměř 3km upravených sjezdovek, sedm vleků, funpark i dětský park s pohyblivými koberci a možnost večerního lyžování. Začínajícím lyžařům jsou k dispozici zkušené instruktory.

Vodní svět

Vodní hrátky i atrakce v každém ročním období. Dopřejte především dětem atrakce, jakými jsou chrliče, divoká řeka a vodní masážní lehátka, případně hru v dětském koutku. K tomu naprosto originální a v celé České republice nevidaný saunový svět.

Hospoda Kyčerka

Poznejte, jak chutná tradiční Valašsko! Stylová Hospoda Kyčerka dopřává návštěvníkům v malebném interiéru dřevěné hospody jedinečný gurmánský zážitek z poctivé valašské kuchyně. Užijte si můžete i jedinečné večery s cimbálovou muzikou.

Státek u Rajmunda

Ranní buzení kohoutem a desítky domácích i hospodářských zvířat v přirozeném prostředí. Státek nabízí tradiční venkovský život ve spojení s přírodou. Není kam spěchat! Samozřejmostí je totiž také ubytování a k tomu domácí kuchyně.

Aktivity pro všechny

Vyberte si z nepřeberných možností zážitků i sportovních aktivit! Cyklistické a turistické trasy, běžecké tratě, unikátní kaple sv. Huberta i Kardiostezka Dr. Elingera, která prověří váš mozek i fyziku. Vyberte si každý...

www.resortkyčerka.cz

Východní Morava

Tam, kam se budete chtít vracet

Východní Morava nabízí často protikladné kouty co do architektury i krajiny. Na jedné straně Zlín s přímočarým funkcionalismem, na straně druhé Luhačovice s pohádkovými stavbami Dušana Jurkoviče, jejichž detaily jsou jako utkané z dřevěné krajky. Osobitý barevný styl slavného architekta obdivujeme také o pár kilometrů dál na valašských Pustevnách.

Zlín dal světu vizionáře Tomáše Baťu a on ho na oplátku proměnil ve fascinující funkcionalistické město plné zeleně. Ale nebyl jediným, kdo modeloval jeho moderní tvář. Svůj otisk tu zanechali architekti František Lýdie Gahura či Jiří Voženílek a Kulturním a univerzitním centrem ho ozdobila světoznámá architektka Eva Jiřičná. Vydejte se na procházku Zlínem, budete se cítit jako na návštěvě galerie moderní architektury pod otevřeným nebem. Geometrická pravidelnost, cihlové vyzdívký a funkcionalistická přímota

Funkcionalistická architektura Zlína, foto: m-ARK

vytváří působivou protiváhu k bohatství tvarů a barev Luhačovic nebo Valaška. Lázeňský areál léčí a povznáší nejen blahodárnými minerálními prameny, ale také estetikou staveb architekta Dušana Samo Jurkoviče. Jeho jméno tu nese nejznámější lázeňský dům a k tomu je autorem i dalších významných vil či hudebního pavilonu. Navštivte také říční a sluneční lázně, které tu slavný architekt dokončil v roce 1903 a v době největší slávy je navštěvoval i skladatel Leoš Janáček či herec Vlasta Burian. Nyní tohle místo po nákladné rekonstrukci znovu ožívá.

Soláři, foto: m-ARK

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Útulné Valaško

Na Pustevnách vám nezaměnitelný Jurkovičův rukopis potěší duši útulnými Maměnkou a Libušínem či hotelem Tanečnicka. Celé Valaško a jeho dřevěnice rozeseť po vlnící se krajině lákají k výletům, jež vám budou vzpruhou pro tělo i smysly. Za uměleckým zážitkem se vydejte na Soláň známý bohatou výtvarnou historií a galerií v přírodě. A zasloužený odpočinek i nabití energií si dopřejte ve wellness ve Velkých Karlovicích. Pomyslnou tečku na cestě za Jurkovičem udělejte v Rožnově pod Radhoštěm. Ve Valašském muzeu v přírodě vyrostla podle sto let starých Jurkovičových nákrešů sedmipodlažní dřevěná rozhledna. Nezapomeňte také ochutnat gastronomické poklady Valaška od lahodných frgálů všech náplní, přes sušené ovoce až po slivovici.

www.vychodni-morava.cz
FB: @vychodnimorava
IG: @vychodni_morava

Foto: archiv Východní Moravy

SLUNEČNÍ LÁZNĚ

Vychutnejte si prvorepublikovou atmosféru jedinečných a kdysi životem pulzujících říčních a slunečních lázní, které navrhl Dušan Jurkovič a jež jsou čerstvě po rekonstrukci a které znovu ožívají.

KOVOZOO

KDYŽ SE ŽELEZNÝ ŠROT SETKÁ S UMĚM A FANTAZIÍ

Když se spojí šikovnost s hravostí, mohou se díť velké věci. Jaké? Stačí navštívit KOVOZOO ve Starém Městě a poznáte to sami. Ze železného šrotu se tu pod rukama nadšenců ze společnosti REC Group rodí zvěřinec, který jinde nespatříte.

- **KOVOVÝ ZVĚŘINEC** – více než 400 zvířat v životní velikosti a každé se nechá pohladit.
- **MAJÁK ŠROTÍK A LOŤ NADĚJE** – vzhůru na palubu, loď Naděje už čeká. Cestu vám ukáže maják Šrotík.
- **MUZEUM VETERÁNŮ** – šest desítek historických vozů a motocyklů v KOVOZOO.
- **LETOUN L-610** – jediný dochovaný kus našeho největšího dopravního letadla.
- **PORODNICE** – tady se rodí noví obyvatelé KOVOZOO a podobou vždy odpovídají skutečnosti.
- **STROM ŽIVOTA** – přidejte kovové vrbě lístek v podobě visacího zámku a splní vám i nejtajnější přání.
- **TRANSFORMERS** – vysloužilá auta se proměnila na kovové sochy z populární filmové série.
- **KOVÁRNA** – staňte se kovářem při zážitkovém kurzu nebo se pokochejte originálními výtvy v muzeu a ateliéru.

KOVOZOO je místem plným inspirace. Na každém kroku najdete důkaz, že lidská fantazie a kreativita nemá hranice.

www.kovozoo.cz

Je to len na skok...

Máte radi dovolenku, kde je všetko **LEN NA SKOK**?
Z mesta do prírody, z túry do wellness, z bicykla
na čln či z plaviek do gala? V **ALL INCLUSIVE DESTINÁCIÍ**
si sami vyberiete podľa vlastnej chuti.

